

Leo Tanner i Dominik Gnirs

„Živjeti punom snagom“

Tečaj vjere za mlade

Sadržaj

Uvod

Iskustva s tečajem

„Živjeti punom snagom“

1. Isus?!
2. Zbog čega je Isus došao i umro?
3. Pitanje prijateljstva
4. Dođi na randevu!
5. Ljubavno pismo s posljedicama
6. Nježna ljubav: Duh Sveti
7. Oproštenje oslobađa
8. Da bi tvoj život uspio
9. Trpljenje – i ovdje se pouzdati u Isusa?!
10. Što u prijateljstvo (ne) spada
11. Seksualnost – Dar i zadaća
12. Dobro je što postojiš!
13. Sakramenti – Znaci Božje ljubavi
14. Slavlje prijateljstva
15. Potvrda – Snaga za život
16. Sakrament pokore: Priprava na ispovijed
17. Primanje sakramenta pokore i priprava bogoslužja
18. Bogoslužje (obnove) potvrde / Molitva za Duha Svetoga
19. Crkva – jesi li prisutan?
20. „Slavlje snage“

Napomene u vezi s literaturom i slikama

Uvod

Predgovor

Od početka moga djelovanja kao svećenika mladi su bili moja briga. Ovo i zato jer sam svoje „paljenje“ i iskustva Boga koja su obilježila moj život imao sa 17 godina. Otada je moja čežnja bila da što je moguće više ljudi smije iskusiti veliku Božju ljubav. Stoga i iza ovoga tečaja stoji želja da mnogi mladi ljudi mogu osobno iskusiti veliko Božje prijateljstvo.

Tečaj vjere za mlade „Živjeti punom snagom“ nastao je u vrijeme kad sam mislio da je za mene, koji imam više od 50 godina, vrijeme rada s mladima prošlo. Ali jedan poticaj za vrijeme bogoslužja ohrabrio me da se još jednom odvažim. Iz toga je zatim kao plod mnogih godina nastao između ostaloga i ovaj tečaj vjere. U njega su se slila moja dugogodišnja iskustva prenošenja vjere kod mladih i odraslih.

Osobno sam više puta tečaj razvijao i dalje provodio. Ova je tečaj posebno suobilježila **Sonja Dietrich**, koja je njega (ili barem neke njegove dijelove) već više puta provodila. Od nje sam dobio puno dragocjenih poticaja. Tečaj je posebno suobilježio i Dominik Gnirs, koji je zajedno sa svojom majkom Yvonne Gnirs suizgradio sjajan rad s mladima u pastoralnoj jedinici Mühlhausen-Ehingen-Aich. On je tečaj preradio i suoblikovao ga prilagođeno mladima, kao i ugradio vlastite teme, tako da ga se s pravom može označiti kao suautora.

Predloženi materijal hoće pokazati smjer puta kako mladi ljudi mogu osobno iskusiti prijateljstvo s Isusom i u skladu s time slijediti njegov poziv. Budući da ne postoje mladi kao skupina, nego je svatko u povijesti, situaciji i obilježenosti jedinstven – slično vrijedi i za situaciju na licu mjesta – sljedeće materijale treba shvatiti kao zbirku materijala. I premda je kod pojedinih tema prisutan nutarnji tijek, potrebno je izabrati i uporabiti ono što može poslužiti. U

ovome smislu materijale se smije i treba (power-point prezentacija) i korigirati i dalje dorađivati.

Zahvaliti želim posebno mladima koji su zajedno sa mnom ovaj tečaj više puta proveli. Od njihove spontanosti i svježine, ali i od njihovih ideja mogao sam puno naučiti. Posebno hvala i timu za slavljenje... Srdačno zahvaljujem i svima koji su surađivali na ovim materijalima..., Tanji Dietrich koja je načinila osnovu za power-point prezentaciju... Ovdje se evo nalazi puno materijala – ali je ipak odlučujuće djelovanje Duha Svetoga! U njemu je bitno stvar. Neka on svime i svima ravna!

Leo Tanner, župnik

U vezi s tečajem

Iza koncepta tečaja stoje sljedeća razmišljanja: Ljudi su u različito vrijeme otvoreni za evanđelje. Duhu Svetome ne možemo propisati kada ljudi trebaju biti otvoreni za evanđelje. Nego je obratno. Mi trebamo ljudima, kad su sa 14, 16 ili 50 godina zainteresirani za kršćansku vjeru, omogućiti put uvođenja i iskustva u skladu s njihovom dobi.

Na kraju takvoga puta, kad je pristanak nasljedovanju Isusa Krista u njegovoj Crkvi sazreo, trebalo bi podijeliti sakrament potvrde. Kao vrijeme za potvrdu (eventualno i kao dan obnove milosti sakramenta potvrde) bili bi idealni Duhovi. Ovaj dan mogao bi tada uvijek biti dan posebne svečanosti u župnoj zajednici.

I mladi su u različito vrijeme otvoreni za evanđelje. Iskustvo pastoralne jedinice Mühlhausen-Ehingen-Aich pokazuje da je pri posredovanju Evanđelja primjerenu mladima kod mladih vrlo prisutno zanimanje za to. U tome smislu je predloženi tečaj „Živjeti punom snagom“ i zamišljen za mlade koji su zainteresirani iskusiti što to kršćanska vjera u sebi ima.

Težište tečaja

„Živjeti punom snagom“ hoće mlade ljude s porukom o Isusu tako upoznati, da oni iskuse snagu Božju i njegova Duha. Kao posljedica toga hoće ovaj tečaj uvesti u nasljedovanje Isusa.

Ciljevi ovoga tečaja kod mladih jesu:

- Jačanje njihove osobnosti
- Pomoć za kršćansko oblikovanje života (dušobrižništvo)
- Iskustvo Božje ljubavi (Duha Svetoga)
- Odluka za nasljedovanje Isusa
- Iskustvo Crkve

Ovaj tečaj hoće u mladima probuditi želju, ići dalje vlastitim putem produbljeni s Isusom Kristom i Crkvom ići dalje vlastitim putem.

Daljnji cilj sastoji se u tome da mladi koji su zahvaćeni „ognjem“, posredstvom ovoga tečaja osposobljeni i ohrabreni „evangeliziraju“ druge mlade. To znači: Mladi ljudi neka (prema svojim mogućnostima) bitno nose tečaj i drže (većinu) poticaja. Mladi iz tima suradnika neka uz različite teme donose svoja vlastita iskustva i svjedočanstva. Tako će – čak i kad je broj malen – nastati proces evangelizacije među mladima.

Kao priprava na potvrdu

Vrijeme potvrde je različito. U vezi s time postoje i različiti modeli pripreve. Situacija pojedinih mladih ipak je toliko različita, da jedva koji model odgovara svima.

Uz različite (već postojeće dobre) modele mogao bi tečaj za mlade „Živjeti punom snagom“ biti alternativa ili dopuna. Težište ovoga tečaja leži u tome da se potvrdu shvaća kao uvođenje, kao u vrijeme katekumenata u prvoj Crkvi. To znači: Priprava na potvrdu je mjesto navještaja vjere. Poruka evanđelja hoće osloviti i izazvati proces. Čak što više: Hoće dovesti do odluke.

Sakrament potvrde se u kontekstu ovoga tečaja shvaća kao „mjesto“ na kojemu mladi osnažuju svoju odluku da hoće živjeti s Kristom i za Krista u njegovu Tijelu Crkvi. Otuda je jasno da su oslovljeni samo oni mladi koji su načelno za ove korake otvoreni.

Model

Tečaj za mlade „Živjeti punom snagom“ može se različito primijeniti, čak i izvan pripreve na potvrdu. Tečaj je koncipiran tako da je s uvijek potrebnim prilagodbama moguć za dob od 12 do 18 godina.

Kao cjelovit tečaj sadrži ukupno 20 jedinica s odgovarajućim katehezama. Tri od njih idealno je održati tijekom jednoga vikenda

izvan ili na produljenim susretima jednoga vikenda. Naravno, mogu i drugi oblici biti prikladni. Tečaj je moguće skratiti ili dopuniti, ovisno o situaciji.

Ovisno dakle o situaciji na licu mjesta tečaj za mlade „Živjeti punom snagom“ može se održati:

1. *Kao tečaj za krizmu*: U većim prostorijama ponudit će se različiti modeli (barem dva) za pripremu na potvrdu. Mladi mogu svoj model sami izabrati.
2. *Kao put produbljivanja poslije potvrde*: Za mlade koji su potvrdom „zagrijani“, može „Živjeti punom snagom“ biti jedna od mogućnosti započeti put nastaviti i produbiti. Ovdje su zanimljive mnoge teme koje se u potvrdi često ne obrađuju.
3. *Kao jedna od ponuda pripreve prije potvrde*: Ako se potvrdu dijeli oko osamnaeste ili još kasnije, postavlja se pitanje kako oblikovati vrijeme od završetka školovanja do stvarne pripreve na potvrdu. Tu bi ovaj tečaj mogao biti ponuda.

Metodičko-didaktički put

Postoji velika različitost puteva i metoda, kao općenito i ljudi u naše vrijeme, da bi se moglo doći u kontakt s evanđeljem. Moguće je poći od pitanja i čežnji ljudi. Moguće je posjetiti jedno mjesto življena evanđelja, kao primjerice Taizé. „Živjeti punom snagom“ hoće koračati sljedećim putem:

1. *Kerigmatski (navještaj)*: Izlaže se evanđelje i mlade se poziva da o njemu raspravlja. Ništa se od vjerskoga znanja ili iskustava ne pretpostavlja. Započinjemo „kao nanovo“, i nudimo prostore gdje se mladi upuštaju u prijateljstvo s Isusom i mogu ga iskusiti. Pritom pitanja mladih automatski dolaze do riječi. Mladi dobivaju i materijale za osobno produbljanje.

2. *Put zajedništva*: Isus je bio tri godine na putu s dvanaesticom apostola. To pokazuje: Odnosi trebaju vremena. Oni rastu korak po korak. Budući da je bitan cilj rast u međusobnu odnosu i u odnosu s Bogom, put se produljuje na oko 20 susreta. Da bi se zajedništvo unaprijedilo, susreti se oblikuju prema sljedećemu modelu: jelo, glazba (slavljenje Boga), uigravanje, poticaj, grupa i poslastica – dva puta se skupa jede.
3. *Pomoć za ovladavanje životom*: Kršćanska vjera općenito pokazuje ozdravljajući put. Ovamo između ostaloga spada i oprostjenje, pomirenje, prihvaćanje samoga sebe, povjerenje u život. Mladi su danas suočeni s različitim iskustvima trpljenja. Ovaj tečaj hoće pomoći ozdravljenju životnih rana i ojačanja u kršćanskome duhu. U ovome smislu ima tečaj i važnu dušobrižničku komponentu.
4. *Praćenje od kumova*: Ako se ovaj tečaj drži kao tečaj za krizmu, tada i kumovi prate „svoje“ mlade na putu, sudjelujući u nekome obliku u timu suradnika ili pomoćnika. Oni mogu pripremiti prostoriju, kuhati, prati, ovisno o dobi u vodstvu grupa ili drugim zadacima potpore (primjerice, preuzeti molitvu za vrijeme susreta u malim grupama). Njih se u svakome slučaju integrira u put i oni mogu pratiti „svoje krizmanike“ jedan dio na njihovu osobnom putu.

Pretpostavke

Iz do sada izloženoga očito je da ovaj put ima različite pretpostavke, na koje treba paziti da bi tečaj urodio plodom. Njih hoćemo ukratko spomenuti:

1. Kod mladih:

Ovaj tečaj pretpostavlja za vjeru otvorene i zainteresirane mlade. Ovamo spada spremnost upustiti se u zajedništvo i put evanđelja prema Božjoj riječi: Dođi i vidi! To će u pravilu kod malo njih biti slučaj. Ali i Isus je samo s malo njih (pretežno dvanaesticom apostola) prošao intenzivan put.

Jedan od problema kod godišnje pripreve na potvrdu često je neka vrsta pritiska zajednice. Na tečaju se sudjeluje više kao dužnost, jer se želi biti prisutan, jer su važni darovi, jer... Ali se ne bude prisutno potpuno dragovoljno. To je u pravilu slučaj kod mnogih. Ovdje može biti korisno prva tri susreta ponuditi kao izvidne susrete. Poslije ovih susreta mladi se mogu još jednom nanovo odlučiti žele li nastaviti put tečaja. Ovo zbog toga što odnos prijateljstva i ljubavi pretpostavlja slobodu.

2. Kod župne zajednice

Župna zajednica ima nalog preko sakramenata inicijacije Krsta, potvrde i euharistije uvesti u vjeru i zajednicu Crkve. Stoga je i priprava na potvrdu nešto što se tiče čitave zajednice.

Konkretno je potreban tim koji će supomagati kod tečaja u timu suradnika (tim voditelja i različite službe). Kao što je spomenuto, ovo može biti i zadaća krizmanih kumova. Ovi mogu ovisno o svojim mogućnostima preuzeti neku od službi – i kuhanje i služenje kod stolova. Ako je ikako moguće, trebaju oni koji sudjeluju kao voditelji grupa biti stariji mladi, eventualno već krizmani iz ranijih godina. Za njih bi ova služba bila produbljivanje i ozbiljno uzimanje njihove vlastite potvrde.

Nadalje treba tečaj biti sunošen molitvom župne zajednice. To bi mogao biti i zadatak osobnih kumova podupirati svakoga od krizmanika osobnom molitvom. Sunošnje župne zajednice može se izraziti i tako da se na bogoslužju kod otvorenja puta potvrde čitav tim suradnika predstavi, pošalje i za njihovu zadaću blagoslovi.

3. Kod tima voditelja

Samo oganj može zapaliti oganj. Samo oduševljeni mogu oduševljivati. Stoga je važno sljedeće: Uvjerljivo življeno nasljedovanje Isusa u osobnome odnosu s Bogom (molitva). Želja da se mlade dovede do iskustva prijateljstva s Isusom i Duhom Svetim.

Tim voditelja treba dobru pripravu, jer taj će tim bitno suodređivati ozračje i uspjeh.

Tijek jednoga susreta

Susreti traju oko dva sata. Kao model ovdje je početak u 19 sati.

- Skupljanje tima, razgovor i molitva
- Zakuska
- Glazba i pjesme zahvalnice
Palimo uskrsnu svijeću kao znak da je Isus sada među nama
- Ledolomac (prvi proboj)
- Poticaj za power point
- Mala grupa
- Plenum, informacije, pjesma, zaključak: Oče naš... Zdravo, Marijo... Slava Ocu... i blagoslov
- Završetak s mogućnošću ugodne razmjene
- Tim: razmjena i zajedničko pospremanje

Pojedini susreti u pravilu se odvijaju na isti način. Obredi su i za mlade ozdravljajući. Tako se kod svakoga susreta svjesno zapali uskrsnu svijeću. Na prisutnost Uskrsnuloga, za što je svijeća vidljiv znak, treba uvijek upozoriti.

Ledolomac treba mlade otvoriti za dotičnu temu. Ovo je posebno važno na početku tečaja da bi se pobudilo zanimanje.

Kod petoga susreta obrađuje se Bibliju. Moguće je od ovoga susreta uvijek razmatrati jedan biblijski tekst, da bi prisnost s Biblijom rasla.

Kao zaključak dnevnoga reda uvijek se rabe tri iste osnovne molitve. Ove molitve neka prakticiranjem postanu mladima poznate, i tako postanu njihov religiozni potencijal.

Sadržaj kateheza

Sadržaji tečaja za mlade hoće korak po korak dovesti na put vjere. Oni hoće nanovo položiti ili učvrstiti temelj kršćanske vjere. Budući da evanđelje hoće uvijek spasonosno promijeniti i dovesti do svakodnevnoga prakticiranja život ljudi, do izražaja dolaze i značajne životne teme mladih. Ovamo dolaze teme koje specifično spadaju u pripravu na potvrdu.

Jezično kateheze nisu dotjerane. Budući da predavači moraju sami izabrati svoj način i svoj stil, treba iznošenje sadržaja biti dostatno. Sadržaj treba dati poticaje mladima. Kod svake teme mogu se izabrati i druga težišta. Budući da mladi predavači trebaju svjedočiti svoju vjeru, oni će s time i postupati na slobodan način. Predložene kateheze trebaju biti temelj za vlastitu katehezu.

Teme se mogu postaviti na modularan način – ovisno o situaciji. Ako se tijekom puta nametne neka druga tema, treba ju ugraditi.

Ovisno o tome prema kojemu se modelu tečaj odvija, prilagodit će se jedinice 14 do 18. U svakoj varijanti treba se dogoditi bogoslužje, u kojemu će se osobno moliti za ispunjenje Duhom Svetim.

Mladima će se tijekom puta više puta dati ponuda za korak vjere. Ako se put rabi kao tečaj za potvrdu, treba u samim mladima sazreti odluka hoće li se krizmati.

Teme

A nutarnja struktura pojedinih tema izgleda ovako: Prvi dio stoji pod temom:

Upoznati Isusa

1. Isus?!
2. Zbog čega je Isus došao i umro?

3. Pitanje prijateljstva
4. Dođi na randevu!
5. Ljubavno pismo s posljedicama

Sada se u drugome dijelu ide dalje:

Otvoriti se Isusovu Duhu

6. Nježna ljubav – Duh Sveti
7. Oproštenje oslobađa
8. Da bi tvoj život uspio

Za ove teme prikladan je vikend negdje vani. Druga mogućnost je intenzivan vikend na licu mjesta ili dvije dulje večeri, za što mogu biti prikladni petak ili subota.

Intenzivno iskustvo vikenda vodi do trećega dijela:

Oblikovati svoj život iz Isusova Duha

9. Trpljenje – i ovdje se pouzdati u Isusa?!
10. Što u prijateljstvo (ne) spada
11. Seksualnost – Dar i zadaća
12. Dobro je što postojiš! (Molitva ozdravljenja)

U četvrtome dijelu ima se u vidu Isusovu prisutnost u Crkvi, a posebno u sakramentima:

S Isusom u Crkvi živjeti

13. Sakramenti – Znaci Božje ljubavi
14. Slavlje prijateljstva: objasniti euharistiju, stavove (stajati, sjediti, klečati) i primanje pričesti
15. Potvrda (Duh Sveti) – Snaga za život
16. Sakrament pokore: Priprava na ispovijed
17. Primanje sakramenta pokore i priprava bogoslužja
18. Bogoslužje (obnove) potvrde ili Molitva za Duha Svetoga s poticajem: Dođi, Duše Presveti!

Primanje Duha Svetoga uvodi u peti dio:

S Isusom djelovati

19. Crkva – jesi li prisutan? – Kako dalje?
20. Zaključna svečanost s poticajem: Zašto se isplati biti kršćanin? (Kod ove završne svečanosti iskustva koja su mladi stekli s tečajem vjere priopćuju se drugima). Na to se mogu pozvati drugi mladi (ili ako je koncipirano kao tečaj za potvrdu, budući kandidati za krizmu), da bi se kod njih pobudilo zanimanje za Isusa i za ovaj put.

Varijante

Polazeći od tijeka mogu biti korisne i druge varijante. Ovdje je potrebno osluhnuti situaciju na licu mjesta, a zatim izabrati put koji služi.

Predloženi materijali...

Priprava

Ako su se odgovorni u župnoj zajednici odlučili za provođenje ovoga tečaja, kao prvo treba razjasniti pitanje: Kako tečaj treba primijeniti?

Mladi i odrasli mladi sa živom vjerom donose sa sobom najbolje pretpostavke. Da bi se upoznali sa sadržajima tečaja, idealno je najprije sam doživjeti tečaj kao vlastito iskustvo. Pritom se automatski upoznaje sa sadržajima. Ovo je idealno i onda kad su u suradničkom timu većinom odrasli.

Vlastito iskustvo tečaja nudi za to i daljnje prednosti:

- Dolazi se do osobnoga obračunavanja sa sadržajima/katehezama tečaja. To dovodi do novih iskustava vjere i istodobno se već stečena iskustva vjere

mogu posvijestiti. Takva iskustva vjere mogu se zatim u obliku svjedočenja prenijeti drugima. Takva svjedočanstva su jako važna, budući da današnji ljudi slušaju više iskustva nego nauk. Upravo ovaj značajan element tečaja može se najprije vježbati u povjerljivu okviru tima suradnika.

- Daljnja prednost jest: Dolazi do toga da tim suradnika urasta u zajednicu.

Neki od temeljnih stavova i pravila za razgovor u grupama kao i model izobrazbe suradnika nalaze se na CD: => **0.1**

Kako dalje?

U pripravu i povodaenje tečaja spada i pogled na završetak. Bilo bi neodgovorno provoditi ovaj tečaj, a da se na kraju tečaja zajedno sa sudionicima ne pita „Kako dalje?“. Na kraju tečaja treba pokazati na konkretne mogućnosti kako mladi (u grupama) mogu put nastaviti i produbiti.

Materijal:

- => **0.1 Pripravni tečaj i tečaj izobrazbe**
- => **0.2 Preklopni listić: Živjeti punom snagom**
- => **0.3 Preklopni listić: Živjeti punom snagom**

Iskustva s tečajem „Živjeti punom snagom“

U pastoralnoj jedinici Hohenfels održan je tečaj (ili dijelovi tečaja) već više puta. Zato u nastavku nekoliko glasova.

Najprije voditeljica tečaja Sonja Dietrich:

Već više godina radim s različitim tečajevima vjere. Uvijek sam bila u potrazi za „ultimativnim“ tečajem. Za tečajem prikladnim kao priprava na potvrdu, a koji istodobno može pokazati i put odraslima.

Sada već nekoliko godina radim s ovim novim tečajem i baš sam oduševljena. On je prikladan za one unutar grupe, kao i za ljude koji su se udaljili od Crkve i vjere. Vrlo je prikladan kao priprava na krizmu, jer su uglavnom krizmanici koje sam imala prilike upoznati bili većinom, osim ako su bili ministranti, na Prvoj pričesti, a zatim možda još za Božić bili posljednji put u crkvi.

Kod ovoga tečaja smjela sam steći iskustvo da je kod mladih ljudi kljalo novo zanimanje i oni su ozbiljno započinjali obračunavati se s tematikom. Nisu samo tek tako odsjedili na nastavi za krizmu, nego im je bilo važno biti prisutan, što se pokazalo u nižemu postotku isprika.

Tečaj je relativno dug, ali mladi ga ne žele tek tako odraditi, oni hoće propitivati, raspravljati i biti prihvaćeni i donijeti svoju vlastitu odluku.

Poslije tečaja mnogi su spremni angažirati se u vlastitoj zajednici, primjerice kao voditelji mladih, u različitim zborovima, u službi čitača, itd. ... Mora ih se doduše pitati i njima također dati mogućnost. Neki postaju vjerni polaznici crkve, drugi opet ponovno otkrivaju molitvu, čitanje Biblije i sakramente. Mogu ovaj tečaj samo preporučiti dalje.

Sonja Dietrich

A što govore **mladi** koji su sudjelovali na tečaju? U vezi s time nekoliko odgovora koje su mladi dali na dva pitanja.

1. Što ti se na tečaju za potvrdu svidjelo?

- Jelo
- Rasprava u malim grupama
- Upoznao sam nove prijatelje
- Predavanja
- Razonoda
- Sama potvrda bila je OK, ali duga
- Da smo u malim grupama raspravljali o predavanjima i u vezi s time mogli iznijeti svoje mišljenje
- Zajedničke aktivnosti, primjerice molitva i jelo
- Da smo mogli otvoreno reći što znamo i osjećamo s obzirom na Crkvu
- Da smo skupa razgovarali o Bogu
- Dobra atmosfera
- Mnoga izlaganja o Isusu
- Da smo kod krizme smjeli unijeti sebe
- Najviše su mi se svidjele male grupe i predavanja, i što smo dobili mnoge nove informacije o Bogu i Crkvi, primjerice kako se moli.

2. Što bi rekao drugim mladima koji još nisu sudjelovali na jednome takvom tečaju?

- Savjetovao bih mu da sudjeluje
- Bude li opet takav tečaj, sudjelovat ću, to je baš ugodno
- Rekao bih neka sudjeluje, jer je uvijek zabavno. Ima dobra jela.
- Neka sudjeluje. Može se puno naučiti za život.
- Sudjeluj, ali odmah
- Bezuvjetno sudjelovati
- Bilo je ugodno. I on treba na tome sudjelovati.

- To je potpuno cool, trebaš se i ti dati krizmati
- U svakome slučaju isplati se sudjelovati na takvome tečaju. Tu se uči živjeti s Bogom.
- Puno je ugodnoga i ne treba se bojati primiti Duha Svetoga
- Puno je razonode i u toj razonodi se nauči puno toga, samo ako slušaš. Stvarno se isplati, osim toga na tečaju vlada dobro zajedništvo, jer svi slijede isti cilj i možeš slobodno razgovarati o vjeri.
- Sudjeluj! Naučit ćeš puno. Krizma je baš cool.
- Idi, jer to je bilo ugodno. Poslije toga si tješnje povezan s Bogom. Vrlo je poučno i puno iskusiš o tome da budeš tu kao kršćanin.
- Isplati se, jer ćeš iskusiti puno o Bogu i Crkvi, odnosno o povezanosti s Bogom. Izbliže ćeš upoznati Duha Svetoga, osjetiti jedinoga pravog Boga.

Župnik Hubert Freier piše:

Sada sam u šestoj godini ovdje u Hohenfelsu kao župnik i djelatnik kao odgovorni voditelj pastoralne jedinice. Kod prve dvije krizme godine 2003. i 2005. prilično sam eksperimentirao, jer mi nije uopće bilo jasno koji je put do krizme za naše mlade najbolji. Sada sam radostan što smo tečaj za krizmu „Živjeti punom snagom“ primijenili s velikim uspjehom 2007. Smijem reći – i to je jednodušno mišljenje svih pomoćnika na ovome tečaju – da smo sada pronašli svoj put.

Jedinice su bile dobro pripravljene i za mlade sudionike jako dobro razumljive. Najvećim dijelom i sami još relativno mladi članovi tima mogli su vrlo dobro primijeniti na raspolaganje im stavljena predavanja i prezentacije, i lako ih prilagoditi svojim vlastitim potrebama.

Mladi sudionici i sudionice u većini su se izrazili pozitivno, dijelom gotovo zanosno u vezi s tečajem i svojim iskustvima. A i ja sam oduševljen kako su sudionici i sudionice zainteresirano

surađivali. Zato se radujem da i za sljedeću pripravu na krizmu možemo uzeti ovaj tečaj.

Župnik Huber Freier

1.

Isus! Je li on stvarno živio?

U ovoj prvoj jedinici približavamo se pipajući Isusovoj osobi, koja tvori temelj kršćanskoga života. Pritom se radi i o tome da se u grupi upoznamo kao i da upoznamo tijek susreta.

U praksi se mogu prvi i drugi susret uzeti skupa. Tada se preporučuje da se oba poticaja skrate i jednom pjesmom između rastave.

=> **0.1 Ledolomac¹: Tko je Isus?**

=> **0.2 Naputci za male grupe**

=> **0.3 List s materijalom: Izreke o Isusu?!**

=> **0.4 Propagandni listić: Isus?!**

Isus?!

Uvod

Kod ovoga tečaja radi se prije svega o Isusu. Danas se stoga obračunavamo s njegovom osobom. Započinjem s pitanjem: Što vam pada na pamet kad čujete ime „Isus“? [Skupiti odgovore.](#)

Sada se hoćemo korak po korak pipajući približiti Isusovoj osobi. Upoznat ćemo tko je on, što je činio i zašto je čak i svijet iz temelja promijenio. Učinit ćemo to na temelju nekoliko pitanja.

---

¹ onaj koji probija led, šutnju, koji započinje

Prvo pitanje: Je li Isus stvarno živio?

Ponekad se raspravlja je li, kada je i kako Isus živio. Da bismo bili načistu s povijesnim činjenicama moramo baciti pogled na čiste činjenice.

– Leksikon

U Bertelsmannovu Općem leksikonu stoji:

„Isus iz Nazareta, na čijemu se pojavku temelji kršćanstvo. Unatoč svim povijesnim (i astronomskim) proračunima, stoji da se Isusov nastup dogodio oko 30. godine poslije Krista.“

– Povijesne knjige

Raniji povjesničari izvješćuju nas o Isusu Kristu. Tako primjerice židovski povjesničar Josip Flavije (Židovske starine, 18. poglavlje, 37. godine poslije Krista).

„U to vrijeme živio je Isus, mudar čovjek, ako ga se uopće smije nazvati čovjekom. On naime bijaše izvršitelj posve nevjerojatnih djela i učitelj svih ljudi, koji radosno prihvaćahu istinu. Zato je privukao mnoge Židove, pa čak i mnoge pogane.“

Josip Flavije bio je židovski povjesničar, a time praktično reporter svoga vremena, koji je zabilježio činjenice za budući svijet. Sam nije bio kršćanin. On je dakle jedan neutralni pouzdan izvor. Uz Josipa Flavija svjedoči o Isusovu postojanju između ostalih i rimski povjesničar Tacit u svojim „Analima“. On piše o „kršćanima“ i time dokazuje:

„Ovo ime potječe od Krista, koji je bio pogubljen za Tiberija od upravitelja Poncija Pilata...“

Vidimo dakle da Isusov život i odlučujuće trenutke u njemu dokazuju neutralni mediji.

– Biblija

Najopsežniji izvor za Isusov život jest **Biblija**. Za nas kršćane svjedoči ona ne samo o Isusovu životu iz različitih izvora, nego

interpretira i Isusovo djelovanje, i time pokazuje da je Isusov život dio Božjega djelovanja na svijetu.

– **Naše računanje vremena**

Danas živimo u vremenu u kojemu se brzo živi. Komuniciramo, putujemo, i živimo brže nego ikada ranije. Uza sve te promjene pojavljuje se povijest usputno. Ali ona obilježuje našu kulturu, a time i način kako razmišljamo i djelujemo.

Bog djeluje u povijesti učinkovito. Otkad su Izraelci Božjom pomoću izišli iz Egipta znamo da Bog aktivno zahvaća u život ljudi. Najvažnije je to bilo u Isusovu životu. Zato ima smisla da i naše računanje vremena započinje s Isusovim rođenjem, i ovaj konkretni povijesni događaj postavlja time za fiksnu točku.

Drugo pitanje. Tko je bio Isus?

Danas zapravo nitko više ne dvoji o stvarnu Isusovu postojanju, pa ni o tome da je Isus bio čovjek. Pitanje koje se danas postavlja glasi: **Je li Isus bio** religiozni vođa ili pak više od toga?

U romanu „Sakrilegij“ i filmu „Davincijev kod“ Dana Browna pripovijest je opisana tako kao da je Isus bio čovjek koji je htio samo popraviti svijet, ali da nije imao nikakvih religioznih ciljeva, a pogotovo nije bio Bog. Ali je li u redu ta slika o Isusu koji nije htio ništa drugo osim popraviti zajednički život ljudi? Da je Isus bio Bog, da je uskrsnuo, ove stvari donose nam svjedoci. Možemo im vjerovati ili ne. Na kraju krajeva ostaje pitanje vjere, a ne znanja.

Ali samo Isusovo prikazivanje, kako je sebe vidio i što je htio, nalazimo opisano u Bibliji. Pođimo sada u potragu za tragovima Isusove osobe.

Najprije si postavimo pitanje: **Kako sam Isus sebe predstavlja?** Što je on o samome sebi rekao? Zatim propitajmo njegove izričaje.

Treće pitanje: Što govori sam Isus o sebi?

U Bibliji možemo pročitati kako su ljudi tada doživjeli Isusa i što su preko njega iskusili. Židovski narod bio je tada u velikoj krizi, bez

države, od tuđinske vlasti tlačeni i gospodareni. Ljudi su se nadali dolasku Mesije, spasitelja iz nevolje. Očekivali su tada (a ponekad i danas očekuju) snažna čovjeka, kralja, nekoga koji će sve menažirati i to omraženim Rimljanima pokazati.

Ali Isus, pravi Mesija, išao je posve drugim putem. Djelovao je u skrovitosti, na selu, kod jednostavnih ljudi i pripovijedao im o svojoj poruci. Ta tko je čitao o gradu „Seforisu“ u Bibliji? To je bio veliki grad u Galileji, kad je Isus ondje bio na putu, udaljen samo osam kilometara od Nazareta. Ali **Isus** nije **išao** u veliki grad, nego k jednostavnim ljudima, kao ti i ja. On je bio odgovor na potragu ljudi i govorio: *Ja sam taj kojega očekujete* (usp. Iv 8,24).

– **Nutarnja čovjekova glad**

Pogledajmo u vezi s time dvije Isusove rečenice koje je zapisao Ivan u Evanđelju.

Vodeći psiholozi prošloga stoljeća shvatili su da je duboko u svakome ljudskom srcu prisutna **glad**, čežnja:

Sigmund Freud je rekao: „*Čovjek gladije za ljubavlju.*“

Carl Gustav Jung je rekao: „*Čovjek gladije za zaštićenošću.*“

Alfred Adler je rekao: „*Čovjek gladije za priznanjem.*“

I sada dolazi **Isus** i kaže: „*Ja sam kruh života*“ (Iv 6,35). Isus hoće time reći: U odnosu sa mnom u vama će se nešto promijeniti. Vi ćete biti siti, nahranjeni. Ja ću utoliti vašu glad za ljubavlju, zaštićenošću i priznanjem.

Kod njega nalazimo Božju ljubav koja nas prihvaća s našim pogrješkama i slabostima. Kod njega nalazimo zaštitu i znanje da će sve biti dobro. On nas priznaje kao one koji jesmo i pokazuje nam Božju veliku ljubav prema nama.

Poznajte li razliku između potrebe i čežnje? Potrebu je moguće zadovoljiti, čežnju ne. Našu glad, našu čežnju za ljubavlju, zaštićenošću i priznanjem ovaj svijet ne može zadovoljiti. Moguće je to pokušati, izići van, potražiti krasan posao, partnera, biti dobar u

sportu, dobiti priznanje, ali to neće biti dostatno. Ovu glad, koja je duboko u nama, može u konačnici utoliti samo Isus, kruh života.

Isus to jasno pokazuje govoreći: *Duh je onaj koji oživljuje, tijelo ne koristi ništa*“ (Iv 6,63). „Tijelo“, dakle svijet, ono što možete kupiti i konzumirati, ne koristi ništa, u konačnici vas neće usrećiti. Čovjek koji na Floridi popravlja jahte i tako dolazi u vezu s mnogim bogatima, pripovijeda: „Znaš, ti bogati ljudi, oni nisu sretni.“ Sretni, istinski siti postajemo ako tražimo njega, kruh života.

– Svjetlo svijeta

Isus za sebe također govori: : „**Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života**“ (Iv 8,12).

Danas sve više ljudi trpi **od depresija**, također mladi. Opterećenost uspjehom raste. a globalizirani, komplicirani svijet, čini se, sve više prijeti. U koju školu trebam poći? Koje zvanje trebam izabrati? Kojim hobijem se baviti? I mnoge mogućnosti izbora koje imamo zadaju nam brige. Može biti zbunjujuće i zastrašujuće morati se uvijek iznova neprestano nanovo odlučivati. Jesam li postupio ispravno? Potrebno nam je mjerilo u životu, svjetlo prema kojemu se možemo orijentirati i koje je za nas dobro.

Isus je za nas to svjetlo, i to potpuno jasno svjetlo. Jer on nam je svojim životom uzor. Time što je činio pokazuje nam kako je moguće.

Stoga po odnosu s Isusom dobivamo posve novu perspektivu. Otkrivamo smisao života kako ga je Bog za nas zamislio. Postajemo neovisniji i slobodni od svega što drugi o nama misle. Možemo se pokazati jakima stojeći uza svoje slabosti.

Netko je jednom pripovijedao: „**Kad sam postao kršćaninom, odjednom sam imao osjećaj kao da se upalilo svjetlo. Odjednom sam mogao mnogo toga prvi put jasno spoznati.**“ Nije uvijek tako, svjetlo često postaje polagano svjetlijim na putu vjere.

Po svjetlu vidimo svijet, poznajete to iz fizike. Isus baca na svijet jedno drugo svjetlo. Mijenja se perspektiva. Mi vidimo drugu dimenziju svijeta, ono što je iza njega.

Mnogi ljudi vjeruju da ne postoji ništa što nije moguće dodirnuti, što nije moguće reproducirati. Ovo je nepotpuno gledanje stvari. Kao što znanost ne može objasniti ni početak svemira ni fenomen vremena, isto se tako malo svijet sastoji samo iz onoga što mi vidimo. Postoji Bog, nešto nadnaravno. Pitanje je samo kakvo je to? Isus nam govori da je on to svjetlo koje nam pokazuje svijet polazeći od Boga. Kako je on stvoren, što je njegov smisao i što je put za naš život. Slijedimo ovo svjetlo i vidjet ćemo, vidjeti ispravno.

– **Mesija i Sin Božji (Sin Blagoslovljenoga)**

Isus je bio doveden pred Veliko vijeće – to je bila najviša vlast za donošenje odluke. Kad je pred velikim vijećem bio pitan: „*Ti li si Krist, Sin Blagoslovljenoga?*“, Isus reče: „*Ja jesam!...*“. A posljedica toga: „*Oni svi presudiše da zaslužuje smrt* (Mk 14,61-64).

Ovdje je **Isus** osuđen **na** smrt jer je rekao da je Sin Božji. Rekao je za sebe nešto što je sa židovskoga motrišta predstavljalo hulu na Boga i zasluživalo smrtnu kaznu.

Četvrto pitanje: Je li Isus Sin Božji?

Kad Isus za sebe kaže da je Sin Božji, tada nam to daje dvije mogućnosti: Ili mu nećemo vjerovati pa ćemo ga smatrati samo posebno istaknutim čovjekom u povijesti. Ili pak njegov izričaj o sebi stoji i odgovara istini.

Stoga sljedeće pitanje: Čime se njegovi izričaji daju dokazati? Što je mladim ljudima tada davalo povoda da ostave sve i pođu s njime i postanu njegovi učenici? Što je tolike ljude već preko dvije tisuće godina uvjerilo u to da je tomu stvarno tako?

Njegov nauk (poruka)

Isus je naviještao nov nauk koji govori u naš život. Ovaj se temelji na židovskim predodžbama da svaki čovjek čini pogreške, griješi. To je činjenica koju neki ljudi, krivo shvaćajući toleranciju, previđaju. Isus grješne ljude ne poziva da se bolje drže pravila i

zapovijedi, nego da se otvore Božjoj ljubavi i nasljeđuju ga. Tako se mijenja srce. Jer Božja ljubav čini čovjeka iznutra dobrim. To je zacijelo najvažnija i često najnešvaćenija tajna Isusova nauka. Isusov nauk cijene i mnogi nekršćani i pretaču u svoj vlastiti život. Poznat primjer je Mahatma Gandhi.

Njegova izvanredna djela

Isus je učinio mnoga čudesa o kojima nam svjedoče mnogi različiti izvori. Isusova poruka je u čudima opipljiva, realna. Čuda nam pokazuju Božje djelovanje. Isus je pritom uvijek htio Božju ljubav i blizinu učiniti opipljivom.

Njegov karakter

Izvanredna je bila njegova velika ljubav kojom je posebno susretao neželjene, odbačene i rubne skupine društva. Isus je prilazio svakomu i s njim razgovarao, prilazio je ljudima kao ti i ja i prihvaćao ih sa svim njihovim pogriješkama. Isus je svima pokazivao put do drugoga, boljeg života.

Isus mora da je zračio nevjerojatnom snagom i privlačnošću. Iz njega je izlazila takva toplina i ljubav, da su ljudi bili njome dirnuti i govorili: „Nekoga takva još nikada nismo vidjeli...“

Njegovo uskrsnuće

Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo; ako li umire, donosi obilat rod“ (Iv 12,24). Isus je time najavio svoju vlastitu smrt, nužnu sudbinu svakoga čovjeka. Ali Krist je zatim uskrsnuo, o tome nam svjedoče njegovi izravni učenici i mnogi drugi kroz stoljeća.

Ljudi svake boje kože, rase, podrijetla i nacionalnosti, ljudi iz svih gospodarskih, socijalnih i intelektualnih slojeva u tih su 2.000 godina susreli živoga Isusa. Za svakoga čovjeka je ovaj susret opet drukčiji. Nevjerojatno je koja iskustva postoje: posve tiha, duboka, i posve dramatična, spektakularna. Ali svima je zajedničko: Osobni susret mijenja čovjeka.

Tu je primjerice jedan mladić – Franjo – koji je slavio svečanost za svečanošću. A zatim je susreo Isusa. Otkrio je veliku ljubav njegova života. Presretan dao je svomu životu posve nov smjer. U odnosu prema Isusu Kristu prepoznao je pravi smisao svoga života. Na ovome mjestu je važno i sam pripovijedati o susretu s Isusom Kristom. Također je moguće s mladimo voditi kratak intervju: Gdje si stekao iskustvo s Isusom? Kako se taj susret odrazio u vašemu životu? Što se promijenilo? Eventualno u stilu intervjua.

Milijuni kršćana

Milijuni kršćana na čitavome svijetu žive danas u odnosu s uskrsnulim Isusom. I ja sam u svome životu iskusio da Isus živi. I ja sam njegovu ljubav, njegovu snagu i njegovu životnost u ovome odnosu iskusio tako da sam uvjeren: **On uistinu živi!**

Molitva

*Gospodine,
zahvaljujemo ti što nas u pitanju „Tko je Isus“
nisi ostavio u nejasnoći,
nego si nam dao naputke koji nam daju svjetlo.
Pošalji nam svoga Svetoga Duha
da bismo ove naputke mogli ispravno tumačiti,
i pomoz nam razumjeti što oni znače za naš život.
Amen.*

2.

Zbog čega je Isus došao i umro?

U ovoj drugoj jedinici želimo izložiti bitne naglaske Isusova poslanja. Pritom se ne treba jasnije pojaviti samo osoba Isusa Krista, nego se treba očitovati da je Isus dobitak za naš život.

Ledolomci: Svađa između dvojice prijatelja

Naputci za male grupe

Propagandni listić: Zbog čega je Isus došao i umro

Zbog čega je Isus došao i umro?

Započinjem s dvostrukim pitanjem: Koji su najvažniji blagdani kršćanske vjere? Koji blagdan ti najviše voliš? Zašto? [Razmijeniti sa susjedom ili u grupi po troje. Skupiti odgovore. Sigurno će biti spomenut Božić.](#)

Božić znači: Bog postaje čovjekom!

Zašto je u Isusu Bog postao čovjekom i došao k nama?

Možemo reći Isus je došao kao prvo:

- Da donese vijest o Bogu. U božićnome Evanđelju slušamo: „**Jedinorođenac** – Bog – koji je u krilu Očevu, on ga obznani“ (Iv 1,18). Budući da Isus iz osobnoga iskustva poznaje Boga, jedini je kompetentan objaviti nam istinu o Bogu. I on nam je objavio Boga kao Abbu, kao nebeskoga ljubećeg Oca, prema

kojemu smijemo pogledati i u kojega se u svemu smijemo pouzdati.

Isus je, kao drugo, došao:

- **Da nama** pokaže Božju ljubav. Što to znači? U prvome redu da smo željeni i prihvaćeni, ti i ja, svatko takav kakav jest. Ljubljeni smo upravo takvi kakvi smo sada.

U pripovijesti o stvaranju stoji da nas je Bog stvorio na svoju „sliku i priliku, sebi slične“ (Post 1,27). To znači: On je sve ljude stvorio čudesnima i svi su od njega ljubljeni. A mi ipak često iskusujemo odbijanje u svome životu, katkada čak i od svojih vlastitih roditelja. A Božja poruka drži, suprotno tomu: „**Ti si** željen. Tvoj život ima čudesan smisao.“

Ova Božja ljubav zvuči možda još uvijek apstraktno i teško je razumljiva. Ali u Isusu postaje ona posve konkretna. Tu je sam Bog sebe učinio čovjekom da nam daruje svoju blizinu. Kao čovjek, kao dijete dolazi Bog k nama, da bi nam **on** bio u svemu blizu i susretao nas kao čovjek čovjeka. Tako može nastati odnos, prijateljstvo s njim.

Isus je došao kao treće:

- Da nam donese božansko svjetlo da bismo spoznali veliki i čudesan smisao svoga života, naime uzimajući njega za uzor, nasljeđujući ga.

Isus nam pokazuje istinu i put k Bogu. Tako je rekao Filipu: „**Ja sam** put, istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni“ (Iv 14,6).

Još nešto je važno: Isus je došao kao četvrto:

- Da od nas uzme ono što naš život uništava i razara. Tako je anđeo rekao Josipu, Marijinu mužu, u snu: „*Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu*

*nadjenuti ime Isus jer će on **spasiti** narod svoj **od grijeha njegovih**“ (Mt 1,19b-21).*

Isus je došao da nas spasi od grijeha. Ali da bismo to razumjeli, moramo razumjeti Isusovu poruku.

Isusov život: Življenje ljubavi

Prvo što je Isus navijestio bilo je Božje kraljevstvo: „Ispunilo se **vrijeme**, približilo se kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte Evanđelju!“ (Mk 1,15) To znači: Sada je Božja ljubav tu. Sada hoće Bog vladati svojom ljubavlju. Sada hoće Bog svima darovati svoju ljubav. Poslušajte tu poruku, obratite se i otvorite se ovoj silno velikoj ljubavi!

A zatim je Isus ozdravio nebrojene ljude. Podigao ih je i učinio njihov život dobrim i veselim. Time je pokazao što se događa kad **se** ljudi otvore **Božjoj ljubavi**: ljudi postaju slobodni i veseli.

Još više: Sam **Isus** je uzorno živio novu zapovijed. Dapače, zračio ju je. Pitamo li što je karakteriziralo Isusa, tada je to prije svega bilo ovo: On je bio pravi! Kako je govorio, tako je i živio. Ne kao učitelj koji nam hoće samo pripovijedati, ili kao superstar koji sjeda u prvi red. Ne, što je Isus govorio, to je i činio. Riječi koje je birao bile su jednostavne i jasne, a ipak pune istine. Bio je toliko veličanstven i vrijedan divljenja, a ipak toliko blizak jednostavnim ljudima kao što smo ti i ja.

Padaju li vam na um neki primjeri u kojima je Isus činio što je govorio? [U grupi skupiti nekoliko odgovora.](#)

K tomu još jedan važan primjer: Isus se zauzima za grješnike koji su pogriješili. Očuvao je ženu, koja je prevarila svoga muža, od kamenovanja. Time je ne samo spasio život, nego je svima dao jasno do znanja: I vi imate pogriješaka, kako se možete postavljati iznad nje? „*Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci na nju kamen*“ (Iv 8,7).

Isus je svakoga prihvaćao onakvim kakav je bio. Tako je bio i na jednoj svečanosti s carinikom. Ovi su ljudi tada prezirani kao kockari i varalice. Isus je od uglednih i pobožnih bio pitan što znači to da slavi s takvim ljudima. Tu se Isus opravdava: „*Ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni*“ (Mt 9,12). Isus je htio pomoći svima da postanu dobri i sretni. Svima je htio pokazati put u novi život; i svakomu od nas. „*Hajde za mnom!*“ (Lk 9,59), u bolji život.

Život koji nam on pokazuje jest življenje ljubavi. To nije značilo uvijek samo progutati uvrjede. Isus se često i dokazao. Bio je hrabar i pronalazio jasne riječi protiv kamenovanja žene i protiv licemjerja.

Isusu je bilo stalo do toga da shvatimo važne stvari u životu. Možda mislite: „Samo novac čini sretnim? Varate se! Konzumiranje i svečanosti su sve? Ni u kojemu slučaju!“ Ove stvari su površne, bivamo siti za neko vrijeme, ali kad-tad može to dodijati.

Mnoge od naših želja, brz automobil, daleko putovanje, tisuću prijatelja, dobre su tako dugo dok su daleko. Tko ih je ispunio, kao recimo bogati ljudi, brzo opaža čisto razočaranje ispunjenih snova. Isus nam pokazuje alternativu: Ljudi trebaju nutarnje **ispunjenje**, **radost** iznutra, i ljudi trebaju ljubav. Ljudi hoće ljubiti. Naša čežnja za ljubavlju je toliko velika, da tu čežnju može ispuniti samo Bog. Ali mi ljudi otkrivamo u sebi zlo koje nas blokira.

Tada trebamo pomoć. A time smo kod sljedeće točke.

Isus je umro da nas spasi od grijeha

Da bismo razumjeli što je Isus postigao svojom smrću, moramo najprije razumjeti što je grijeh. Mnogi ovu riječ ne razumiju ispravno. Možda ste naučili da je „grijeh“ povezan s prijestupom zapovijedi. To je djelomično ispravno, ali ne objašnjava o čemu se u najdubljoj dubini radi.

Zato pitanje: Što se zapravo misli pod **biblijskom riječju** „**grijeh**“? Grijeh je ono što nam škodi; ono što škodi našim bližnjima; ono što stoji između nas i života. Kad prevariš svoju majku, dovodi li te to bliže njoj ili odvodi dalje od nje? Odvodi te dalje ! Ukradeš li

svomu prijatelju majicu, čini li to vaše prijateljstvo jačim ili slabijim? Naravno, slabijim. Možda te zatim vidi u njoj i postane nepovjerljiv.

Grijesi **razaraju povjerenje** među ljudima i odvođe ih jedne od drugih. Ali nas odvođe i od Boga. Grijeh čini da pomislimo da je bolje bez Boga. Najveća zabluda!

Mi, drugi i Bog, to je u idealnome slučaju trokut uzajamna odnosa i ljubavi, svatko hoće za drugoga ono najbolje. I svi od toga imaju koristi. Zajednički život čini sretnim. Ali grijeh razara to, mi počinjemo biti nepovjerljivi jedni prema drugima, mislimo samo još na sebe a udaljujemo se od sretna, ispunjena života. **Grijeh osjećamo** kad nije prisutna ljubav. Tada smo odvojeni jedni od drugih.

Pogledajte ovu sliku? Je li veselo tako živjeti? [Tišina](#)

I još jedna slika: Što ona pokazuje? [Skupiti odgovore.](#)

Grijeh (Péché je francuska riječ za grijeh) nas može na neki način „zarobiti“ i učiniti potištenima. Katkada možemo u sebi otkriti ovo: Ima stvari koje zapravo ne želimo činiti – ali ih ipak činimo. Opažamo da nismo slobodni. To pokazuje: grijeh je snaga koja nas čini neslobodnima.

Isus je došao da nas spasi **od grijeha** i ispuni naš život ljubavlju, da nas oslobodi svega što naš život tišti i razara. Zato je Isus na križu umro. Prekrasan dar!

Rješenje

Križ pokazuje Božje rješenje na problem „grijeha“. Ivan piše: „*Bog je **tako** ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni*“ (Iv 3,16). Bog nas dakle tako ljubi da nam je dao Isusa. A Isus daje za nas svoj život.

Petar piše: „*On koji u tijelu svom grijeha **naše** ponese na drvo da umrijevši *grijesima pravednosti živimo; on čijom se modricom izliječiste*“ (1 Pt 2,24). Po Isusu možemo biti slobodni od grijeha.*

Ali križ nije bio kraj Isusova života. Jer Isus je treći dan uskrsnuo.

Isusovo uskrsnuće – Pogled na našu budućnost

Isusovo uskrsnuće je Božji odgovor na smrt. Isus je uskrsnuo i živi zauvijek. On ima sada u sebi vječni život. Živi istodobno sa svojim Ocem u nebu i nevidljivo kod svakoga od nas. Svima nudi sada svoje prijateljstvo i taj vječni život.

Kako često vidimo trpljenje, bolest i smrt u našem životu? Možda su neki od vas već izgubili draga čovjeka, možda i mlada čovjeka, što je posebno teško. Ali Bog nam daje nadu. Tko osim nas kršćana može stajati **na grobu i reći**: „Doviđenja“? To je velik dar u teškim trenucima tuge.

Kad umre netko od prijatelja ili rodbine, često se pitamo: Zašto? Zašto tako rano? Zašto upravo ovaj čovjek? Na ova pitanja nema odgovora. Ono pak što daje nadu svemu jest to da po Isusu možemo vječno živjeti u nebu.

Život bez Boga je, ako smo iskreni, uvijek prekratak. Je li dvadeset godina dostatno? Pedeset godina? Stotinu godina? Što je užitak i radost danas, ako ne znam što dalje? Naša vjera jest da se **sve lijepo na** ovome svijetu slijeva u vječnost punu ljubavi. Stoga je Isus došao da nam daruje vječnost punu ljubavi.

Hoćemo moliti:

Hvala, Isuse, ti si došao da nam pokažeš veliku ljubav svoga Oca.

Hvala, Isuse, pokazao si nam kako možemo postati sretni.

Hvala, što nas svojim spasenjem na križu

hoćeš osloboditi svega negativnoga.

Hvala što tvoje uskrsnuće daje našem životu smisao i poslije života.

Daruj mi svoga Svetoga Duha da bih shvatio što je u mom životu važno.

Dođi svojim Svetim Duhom u moj život,

i pomози mi ovaj život živjeti onako

kako sam duboko u svome srcu zapravo htio uvijek živjeti.

Amen.

3.

Pitanje prijateljstva

Cilj ove treće jedinice jest spoznaja da je srce kršćanske vjere osobni odnos (prijateljstvo) s Isusom Kristom. On je od Boga već ponuđen. Ali različite slike i predodžbe mogu biti zapreka da to svjesno prihvatimo.

Najprije razmjena na temu. Zatim sljedeća zadaća: Na žuti trak papira mogu napisati jednu rečenicu: primjerice: „Isuse, želim iskusiti tvoju ljubav.“ Ili: „Isuse, zahvaljujem ti što čekaš pred mojim vratima. Pomozi mi da ti mognem otvoriti.“

Objasniti da ovaj trak u plenumu može biti položen na „sunce“ (u tišini – tko želi može i ondje pročitati molitvu).

Naputci za male grupe

Propagandni listić: Pitanje prijateljstva

Pitanje prijateljstva

Prihvatiti temu ledolomca

Odluke imaju posljedice. I kod biti kršćaninom radi se o odlukama, i to o odluci za prijateljstvo s Bogom. Radi se o odnosu prema Bogu.

Razmislimo: kako odnos započinje? Slika: Pitanje prijateljstva pokazati
Nekoliko primjera, kao primjerice pripovijedati sljedeće:

Katkada se dogodi da se dvoje ljudi susretne i doslovce „na prvi pogled“ jedno u drugo zaljubi. Drugi se često poznaju vrlo dugo, idu moguće godinama skupa u istu školu, dok jednoga dana među njima „zaiskri“.

Kod drugih opet može biti da je ljubav najprije jednostrana, a da drugi od toga ništa ne opaža. Zatim je moguće uloviti se pri tome kako se na drugoga neprestano misli u nadi da će ga se vidjeti...

Kad-tad traži se zatim i odgovarajuća prilika da se drugomu kaže što mi on ili ona znači, što prema njemu ili prema njoj osjećam. Tada srce lupa...

Kad i drugi osjeti slično, kad i kod drugoga „zaiskri“, tada može nastati odnos, može rasti prijateljstvo.

Duboko u nama je još jedno drugo lupanje srca, čežnja za više, za Bogom, za Isusom. Većina duboko u sebi osjeća da na ovome svijetu mora postojati još više, više radosti, više ljubavi, više i prije svega trajne sreće od onoga što vidimo i doživljavamo. Mi otkrivamo svoju čežnju za Bogom.

Kao što mi čeznemo za Bogom, čezne i Bog za nama. Bog hoće imati s nama odnos. Božja ljubav prema nama započela je s time da nam je on dao ovaj život. Sada otvorenih ruku čeka na našu ljubav.

Ali kako može nastati takvo prijateljstvo s Isusom Kristom? Kako možemo polazeći od Isusa osjetiti toplinu, ljubav...?

Jedna zapreka: Krive slike o kršćanstvu

Jedan student piše sljedeće: „Kad sam imao osamnaest, život se u nekome pogledu nije mogao odvijati bolje. Prve godine na sveučilištu polovica ih je bila iza mene. **Uživao sam potpuno u životu i sve mogućnosti bile su mi otvorene. Kršćanstvo nisam doživljavao privlačnim; upravo suprotno: Vjerovao sam da bi moj život bio užasno dosadan da sam kršćanin. Zamišljao sam si kako bi Bog svaki užitak zabranjivao da bi mi za to nametao samo mučne religiozne dužnosti.**“

Ovaj strah studenta daleko je raširen. Bog mi nameće mučne terete, stoga radije ne želim imati s njime nikakva posla. A je li tomu tako? Kakav je Bog stvarno?

Mnogi ljudi imaju **krive slike** o Bogu. Daleko je raširena ova slika. [Kratka šutnja](#)

Ali Bog je drukčiji. Postoje zapovijedi za nas, ali one su za naše najbolje. To je kao i u odnosu prema prijatelju/prijateljici, tu se drugoga ne smije ni okradati ni obmanjivati, inače je povjerenje razoreno. Božje zapovijedi hoće pomoći izgrađivati prijateljstva: k Bogu, k našim prijateljima, čak i više: mi trebamo prema svim ljudima imati dobre odnose. A to se događa ako se držimo Božjih zapovijedi.

Pitanje: „Kakav je Bog?“ uvijek je i malo dalje pitanje: „Kako smo Boga doživjeli i sebi zamislili?“

Pogledajmo nekoliko slika na temelju Klaudijine pripovijesti: [Slike eventualno tumačiti u razgovoru. Uči u odgovore na pitanja: „Što vidite?“, ili: „Što pokazuje ova slika?“](#)

Bog je prvih godina za Klaudiju bio „**Dragi Bog**, velik, jak, dobrotiv, starac s dugom bradom, negdje daleko u nebu“.

Bog je stvorio svijet, zato mora da je jako, jako star. Logično da ga sebi takvim zamišljamo. Ali u Kristu je Bog postao čovjekom, bio je mlad, ranjiv kao mi. To je slika o Bogu koja nam je toliko bliska, da ju možemo ispravno shvatiti.

Kad je Klaudija bila u dječjem vrtiću, susjeda je govorila da bi Bog sve vidio – čak i kada bi se sladila malinama. Slika se pomutila i ona je osjetila Boga kao „promatrača i **policajca** koji sve vidi i promatra strogim očima“.

Da, Bog vidi sve, zna za sve, ali ono što hoće jest naše najbolje. On je prijatelj koji nam želi najbolje, i stoga trpi zajedno s nama kad učinimo nešto loše, i raduje se zajedno s nama kad činimo dobro.

Od tada više nije puno marila za Boga. Obračala mu se samo kad je trebala **pomoć**, to znači „pomoćnika“. Bogu se molila uvijek kad je htjela nešto imati, kao na slici, dobru ocjenu u školskoj zadaći.

Bogu se možemo moliti uvijek, ali gledamo li tada i na njegovu volju? Na ono što je najbolje za sve ili hoćemo zadovoljiti samo svoje potrebe? Bog želi od nas da molimo u ljubavi.

Zatim je odnos prema Bogu bio vrlo promjenljiv. Ali iskustva u prirodi dala su vjerovati u „nešto **više**“. Netko ipak mora stajati iza svega toga?

U slobodnoj prirodi to nam može još jače pokazati naša čežnja za našim Stvoriteljem. Gledamo svijet u njegovoj očaranosti i znamo, sve to mora imati početak. Tko je to „više biće“?

Zadaće u školi, u zvanju i u slobodno vrijeme bile su toliko brojne, da **nije** nalazila „**vremena** za razmišljanje o Bogu“. Sve drugo bilo joj je važnije.

Ali iznutra je zacijelo osjećala da su mnoge stvari doduše nužne, ali ne i važne. Ima termina, dogovora, razrednoga rada, sve je tako nužno. Što bi moglo biti ipak važnije od pitanja o smislu života? Odakle dolazimo? Tko je Bog?

Dulji boravak u bolnici pomogao je Klaudiji razmišljati o bitnome u njezinu životu. Netko joj je rekao da **se Bog** „zanima za njezin život“. To joj je dalo osluhnuti. Pitala se: Ljubi li me Bog posve osobno?

Klaudija je o ovim pitanjima razmišljala tek kad je bila slobodna od svakodnevice. Tek tada je bilo vremena za važne stvari, kad je sve nužno izostalo. Uzmimo si vremena za važne stvari, tada ćemo doći do srži stvari.

Povremeno dolazeći na bogoslužje i u susretu s drugima u biblijskoj grupi čula je kako su drugi iskusili Boga. Počela je „ponovno uspostavljati **nov odnos**“.

Klaudija je krenula putem upoznavanja. Imala je doduše još uvijek dvojbi, ali upravo s ovim dvojbama moguće je susresti se ako se bavi Bogom. Uzela si je vremena koje je bilo dobro investirano.

U osobnome vremenu s Bogom otkrila ga je kao Boga koji joj je dao osjetiti: „**Ja sam** tu!“ Osjećam s tobom. Ne ostavljam te samu.

I onaj mladi student je počeo razmišljati drukčije. Jer kad je „potpuno uživao u životu“, opazio je da mu nešto ipak nedostaje.

Osjetio je da su samo konzumiranje i razonoda previše površni i da u životu ima još puno više. Opazio je da je tu i Bog, temelj svega koji tješi u svim razočaranjima i teškim vremenima u životu. Sada je osjetio: Bog me ljubi posve osobno takva kakav jesam. Svejedno što drugi o meni mislili, svejedno volim li sebe upravo sada: Bog me ljubi. Raduje mi se i želi da budem sretan. I prije svega: Želi živjeti u odnosu, u prijateljstvu sa mnom. Želi biti moj prijatelj, dapače moj najbolji prijatelj.

Ovo je mladoga studenta dirnulo. On piše dalje: „**U neko doba**, vrlo oklijevajući, odlučio sam živjeti svoj život s Isusom. Do tada mi jedno nije bilo jasno: da je srž kršćanstva odnos prema Bogu, prema Bogu koji nas ljubi i uvijek hoće samo naše najbolje. Zatim sam bio „iznenađen radošću“. **Moja odluka** postati kršćaninom bila je početak apsolutno najboljega odnosa moga života. Započeo je novi život.“

Tko je od vas već bio pravo zaljubljen, zna: S ovom ljubavlju u život dolazi nešto posve novo. Tako on postaje bogatiji, ljepši, životniji i veseliji. Tu je energija! Zaljubljeni trebaju manje sna i bivaju manje bolesni.

Slično se događa kad se upustimo u odnos s Isusom Kristom. Po njemu u naš život dolazi nova radost, nova snaga i dinamika, oduševljenje i životnost. Ova snaga je ono što nas može promijeniti. Dobrim ljudima nas ne čine pravila, nego nas nutarnja snaga ovoga odnosa ljubavi mijenja iznutra.

Poneki možda pitaju: Kako ovaj odnos prema Bogu možeš obrazložiti?

Nije ga moguće obrazložiti kao što nije moguće navesti ni razloge zaljubljenosti! Razmisli, ako si zaljubljen i netko te pita: „Zašto si zaljubljen? Obrazloži to!“ To nije moguće. Naprotiv, postaje se zacijelo nepovjerljiviji kod nekoga tko tako govori. Tada se zacijelo misli: „Možda on sam nije nikada bio zaljubljen. Možda uopće ne poznaje ljubav.“ Tako je i s odnosom prema Bogu. Moramo ga doživjeti, dopustiti da u nj upadnemo.

Prihvatiti Isusa u svoj život

Kako ulazimo u takav odnos s Isusom Kristom?

U vezi s time jedan redak iz Ivanova Otkrivenja. On govori: „*Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom*“ (Otk 3,20).

Slikar Holman Hunt (1827.-1910.) uzeo je ovaj redak kao ideju za svoju sliku „Svjetlo svijeta“ (u katedrali svetoga Pavla u Londonu). Isus stoji pred vratima koja su potpuno zarasla bršljanom i korovom.

Vrata predstavljaju pristup do čovjekova srca. Isus stoji na vratima i kuca i govori: „**Želim** ući u tvoj život, donijeti ti svjetlo i ljubav. Želim te učiniti sretnim.“ Sada čeka na odgovor.

Holmanu Huntu se prigovaralo da je načinio jednu pogrješku. „Zaboravili ste kvaku.“ „Ne, uopće ne“, odgovorio je Hunt, ali ona se nalazi s nutarnje strane.“ Drukčije rečeno, jedino je naša stvar da otvorimo vrata i pustimo Isusa u svoj život. Isus nam se nikada neće nametati. Nikada neće na vrata upasti u kuću (ostanimo pri slici).

Na nama je hoćemo li mu otvoriti, pustiti ga unutra i izraziti mu dobrodošlicu: „**Dođi!** Hoću živjeti s tobom.“

Krštenje kao prijateljstvo

Ovo Isusovo kucanje i naš osobni poziv povezani su s našim **krštenjem**. Kad se netko krsti kao dijete, govori Bog: „**Ljubim te** i hoću ti uvijek biti prijatelj. Volim te. Želim ti darovati puninu svoga života.“ Mi dakle u krštenju slavimo Božju ljubav prema nama.

Ovo očitovanje ljubavi (Božje očitovanje ljubavi) još je uvijek jednostrano. A ako je očitovanje ljubavi jednostrano, ne događa se prijateljstvo. Ljubavni jad, bol i čežnja ostaju. A to boli!

Nešto od te jednostranosti pokazuje i krštenje. Ondje svećenik (đakon) govori: „*(Ime), ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.*“ Sada očekujemo „*Amen*“. Ali riječ „Amen“ se svjesno ne izgovara.

Riječ „Amen je naš odgovor na očitovanje Božje ljubavi: „Da, hoću to. Hoću s tobom, Isuse, živjeti u prijateljstvu.“ Ovaj „Amen“

smijemo izgovoriti sami kod prve pričesti, kod potvrde, a zapravo i svakoga dana živeći u odnosu s Isusom.

Ali moram prijateljstvo s Isusom htjeti svjesno: „**Dodi** u moj život. Hoću živjeti s tobom. Odlučujem se za tebe.“ Kao što je između dvoje ljudi potreban ovaj uzajamni „da“, tako je ovaj svjesni „da“ potreban i kod Isusa.

Odlučim li se za prijateljstvo s Isusom, stavljam se na njegovu stranu. Govorim: „**Stojim** uza te.“ Tako nastaje odnos, zajednički život. To moj život mijenja, obogaćuje i čini sretnim.

Želim zaključiti s jednom molitvom:

Hvala, Oče, ti nas ljubiš iznad svega.

Želiš nas učiniti sretnima.

Hvala, Oče, ti nam u Isusu pružaš ruku prijateljstva.

Hvala, mi smijemo ovu ljubav prihvatiti

i reći „da“ prijateljstvu s Isusom.

Isuse, kucaj na vrata našega srca

i daruj nam želju za ovim prijateljstvom s tobom.

Amen.

4.

Dodji na randevu!

Ova četvrta jedinica hoće ohrabriti da kušamo prijateljstvo s Isusom u molitvi. Stoga tumačimo smisao i praksu moljenja, ali ulazimo i u moguće poteškoće. Preporučujemo vježbanje spontane molitve (jedna rečenica) u maloj grupi. Od ovoga susreta može se kod svakoga susreta (u maloj grupi) prakticirati vježbanje kratke spontane molitve.

Najprije razmjena na temu. Zatim se može vježbati molitvu. Čuli smo poticaj o mogućnosti spontane molitve. Rado vas pozivam da pokušamo s takvim oblikom molitve, i to posve jednostavno, tako da onaj tko želi formulira samo jednu rečenicu, kao: „Oče, hvala ti za...“ ili „Isuse, molim te...“ Slažete li se svi? Samo tada ova molitva.

Ledolomac: Zašto i kako molim?

Naputci za male grupe

Dijalog s Bogom

Propagandni listić: Poziv na randevu

Dodji na randevu

Uvod

U ledolomcu smo čuli o posve različitim „prizorima kontakta“. Uspjeli, lijepi, neuspjeli, prekinuti, itd.

Kontakti su važni za naš život.

I u kršćanstvu se radi o kontaktu, o odnosu, i to s Isusom Kristom koji nas ljubi iznad svega i voli, koji želi biti naš najbolji prijatelj.

Danas se radi o pitanju: Kako možemo ući u kontakt s Isusom? Kako mogu gajiti odnos s isusom? [Pogledajmo u vezi s time sliku.](#)

U kontakt s Isusom stupamo preko molitve. Pitanje: Jesi li već kada u svom životu molio? Ako jesi, tko te naučio moliti? [Ovdje je dobro ispričati jedno osobno iskustvo, kao primjerice sljedeće: Eventualno, iznijeti vlastitu laganu molitvu umjesto sljedećega](#)

Još dobro znam koje su me molitve moji roditelji tada učili. Jedna je glasila: „Anđele, čuvaru moj, dopusti da ti se preporučim. Pomozi mi živjeti dobro i pobožno da dođem k tebi u nebo!“

[\(„Anđele čuvaru mili, svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju čuvaj mene noću danju. Osobito pak me brani da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu vijekom klanjat dragom Bogu!“\).](#)

Takve dječje molitve su dobre. Večernju molitvu povezati eventualno s nekom pjesmom, jest obred koji djeci čini dobro. Posreduje zaštićenost. Uči se također da je Bog tu.

[Djeca katkada uopće pravo ne razumiju što mole. Baka je bistra unuka naučila gore spomenutu molitvu. Najprije ju je molio radosno. Ali jednoga dana više nije htio. Razočaranoj baki reče: „Pa nisam ja konj!“ „Kako si došao na to?“ „Ja moram moliti: daj mi da ti budem ždrijebe, umjesto da ti se preporučim \(ein Fohlen umjesto empfohlen, op.prev.\)!“](#)

[Kad se osvrnem na svoj život, ustanovljujem da je molitva za mene dugo značila izgovarati molitve. Činio sam to s velikom radošću i Bog je sigurno u tome djelovao.](#)

Ako se pak ostaje pri pukome izgovaranju, jednoga dana može se nekomu dogoditi kao onomu mladiću koji nije imao volje moliti večernju molitvu. Zato reče: „Dragi Bože, možeš i sam pročitati na

petnaestoj stranici“. To pokazuje: kad-tad se opazi da takva molitva može učiniti praznim ako ne pridolazi ništa novo.

Da nevolja uči moliti jedno je drukčije iskustvo koje stječu mnogi ljudi. Ipak u vrijeme nevolje, posebno kad inače nitko više ne može pomoći, mnogi tada započinju Boga moliti za pomoć. To može postati obrat do prave molitve i slušanja.

Zato pitanje:

Što je moljenje?

Mali dječak glasno je vikao: „Dragi Bože, molim te, učini da dobijem veliku kutiju čokoladnih bombona za rođendan!“ Majka ga opominje: „Zbog toga ne trebaš toliko vikati! Bog naposljetku nije gluh.“ Nato će mali: „Ne, Bog nije, ali djed jest, a on sjedi u sobi pokraj.“

Ovaj primjer čini dvije stvari jasnima: Kod molitve se **ne** radi o tome da Boga informiramo o svemu što on još ne zna, jer on zna sve. Kad molimo ne obraćamo se ni drugim ljudima. Moliti znači: Obraćati se Bogu, nakanu stavljati pred Boga.

Mi se molimo Bogu „**našemu nebeskom Ocu**“. Bog je naš ljubeći Otac. Samo moramo biti svjesni da naši tjelesni očevi ne mogu dati savršenu, ili u najgoremu slučaju mogu dati izobličenu sliku o tome što je ustvari ljubeće očinstvo.

Tek preko Isusa učimo što znači stvarno očinstvo. Nebeski Otac je **naprosto dobar**. On hoće za nas najbolje, i to za čitav naš život, i on zna što je za nas najbolje.

Stoga se u molitvi možemo pouzdati da Bog bolje od nas zna, i da će naše molitve uslišati tako kako si mi to možda uopće ne možemo zamisliti. Smijemo se pouzdati kao što se dijete pouzdaje u svoju majku i u svoga oca. Smijemo dopustiti da zapadnemo u molitvu.

Bog je nadalje „naš nebeski Otac“. To znači: On **posjeduje nadnaravnu moć**. Kao Stvoritelj silnoga svemira može djelovati i izvan onoga što se nama čini logičnim i načinivim. Pouzdajući se u to

mnogi su ljudi već molili i izvješćuju nas o mnogim doživljajima koji nadilaze naš razum. **Unatoč tomu** on nam je opipljivo **blizu** kad mu se molimo.

Isus ga je nazivao Abba!Oče! „Abba“ je aramejska riječ za tatu ili babu. Isus je svoga nebeskog Oca ljubio i **divio** mu se iznad svega. Bio je ponosan što ima tako ljubećega i snažnoga Abbu-Oca.

Još više: Isus je htio da njegov nebeski ljubeći Otac postane i našim Ocem. On želi da i mi iskusimo sreću što imamo takva nebeskog Oca koji nas nadasve ljubi. On hoće ono što je za nas najbolje. I zna puno više od nas. Ima snagu da nam pomogne i zaštititi nas. Ima odnos s nama i govori nam da će na kraju sve biti dobro.

Moljenje je prijateljevanje s Isusom

Moliti znači: živjeti u prijateljstvu, u odnosu s Isusom Kristom. [Kratka šutnja da bismo dopustili da na nas djeluje slika.](#)

Alfons Liguori je jednom rekao: „*Govori Isusu s **potpunim povjerenjem** i bezgraničnom ljubavlju, kao svomu najboljem prijatelju. I misli na to da nema nikoga, ni prijateljice ni prijatelja, ni kolegice ni kolege, ni majke ni oca, ... nikoga tko bi te više ljubio nego što to čini Isus.*

Razgovaraj s njim o svojim brigama, svojim planovima, o tome što te raduje i o tome što te rastužuje, o svojim pitanjima i tvome neznam-kako-dalje. *Razgovaraj s njim o svemu.*“

To je molitva: razgovarati s Isusom.

Najjednostavniji način da se to pokuša jest uzeti dvije stolice: na jednoj sjedim ja i zamislim si da na drugoj sjedi Isus. I zatim mu počnem pripovijedati što me muči, što sam doživio, koja pitanja imam, itd. [Korisno je ovo izvesti praktično.](#)

Molitva je „randevu s Isusom. Tko želi, može u vezi s time uzeti danas sa sobom i male upute kako takav „randevu“ može izgledati. To može pomoći da se ovaj način molitve sljedećih dana pokuša kod kuće i tako uraste u odnos s Isusom.

Kad razgovaram s Isusom, ovo se može dogoditi na različite načine: Mogu Isusu zahvaliti, mogu ga slaviti, pripovijedati mu što

me raduje, što me tišti. Mogu posve svjesno biti tiho i u šutnji biti zajedno s Isusom i dopustiti mu da me ljubi... Svatko može pronaći svoj način, jer ne radi se o količini, ne radi se o mudrim riječima, nego o tome da sam jednostavno tu s Isusom. Isus sam tumači: „*Kad molite, ne blebećite kao pogani. Misle da će s mnoštva riječi biti uslišani*“ (Mt 6,7). Mogući su mnogi oblici i svatko može pronaći svoje vlastite, jedan je u tišini s Isusom, drugi u spontanoj molitvi, drugi opet možda meditira moleći kronicu. Dobro je sve što nas stavlja u Božju prisutnost.

Kod molitve tu se uvijek pita: A, koristi li ona uopće štogod???

Zašto moliti?

U vezi s time jedan vic: *Riječ je o osnovcu Fritzliju. On nije bio najbolji učenik. Kad god bi se vratio iz škole s novom ocjenom, običavao bi reći: „Dakle, dobio sam ocjenu..., ali glavno je da smo zdravi...!“* – Fritzli je imao kuma koji je bio dobar vjernik. Ovaj mu jednoga dana reče: „*Ako se pomoliš da postaneš bolji u školi i potrudiš se, već će nešto od toga biti!*“ I Fritzli poče moliti.

Nakon pola godine kad ga je kum opet posjetio, upita: „No, kako je?“, Fritzli će: „Super. Više nisam najgori. Sada sam među četvero najgorih.“ „*Super, Fritzli, vidiš da je koristilo. Sada moraš jednostavno moliti dalje i trudi se.*“ I Fritzli nastavi moliti.

Ponovno nakon pola godine, evo kuma koji ga između ostaloga pita: „Kako je sa školom?“ Fritzli kaže: „*Super. Stvarno koristi. Sada sam već u sredini!*“ „*Super, Fritzli. Moraš sada moliti dalje.*

Nakon opet pola godine, kaže Fritzli kumu: „Sada sam drugi među najboljima!“ I sada bi se pomislilo da će kum reći: „*Super, Fritzli, krasno.*“ Ali kum će: „*Sada moraš i dalje moliti i bit ćeš najbolji!*“ Nato će Fritzli: „*Kume..., upravo tu i jest problem... taj Hansli, najbolji u našem razredu..., on također moli!*“

Molitva pomaže, mijenja. Molitva mijenja situacije. Isus je rekao da Boga trebamo uvijek iznova moliti. „***lštite i dat će vam se; tražite i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se***“ (Mt 7,7).

Ali možda je ovaj ili onaj od vas doživio razočaranje: Molili ste Boga za nešto, ali na kraju je ipak ispalo posve drukčije nego što ste molili. Frustrirani postavili ste si zatim pitanje: „Donosi li molitva uopće što? Zašto trebam moliti Boga za nešto, ako će zatim opet sve ispasti drukčije?“ Stoga pitanje:

Uslišava li Bog sve molitve?

Bog ponekad ne usliši našu molitvu, pogotovo ne onako kako smo si mi to zamišljali. Za to postoje razlozi. Dva od ovih mogućih razloga ćemo sada pogledati.

Krivi motivi

Prvi razlog zašto Bog ne usliši naše prošnje povezan je s našim motivima. Jedan je mladić jednom molio: „*Bože, daj mi puno snage da bih izmlatio Tonija!*“ Tu je posve očito da se iza ove prošnje za snagu krije **loša namjera**.

Tako ima prošnji koje su ponekad vrlo sebične, u kojima se radi samo o vlastitome Ja ili o našem vlastitom priznanju. Osim toga to što si želimo, često nas uopće ne bi učinilo sretnima. Mi si želimo novac, a kad ga imamo, radost je samo površna i brzo prođe. Ili se više ne želimo naprezati i zatim samo uokolo visimo i život postane dosadan. [Moguće uigravanje: Film „Wall-E“, 39 minuta, kad Wall-E prvi put susreće čovjeka.](#)

U filmu Wall-E ispunjene su sve egoistične želje ljudi. Njih u toj dalekoj budućnosti neprestano služe, strojevi, jedu i piju po čitav dan i ne moraju se nimalo kretati. A što je posljedica toga? U prizoru kad Wall-E susreće prvi put čovjeka, predlaže upravo jedan drugomu bavljenje nečim u slobodno vrijeme, a onaj kaže: „Ne, to smo radili jučer, danas to ne želim činiti.“ Drugi nato: „Što ćeš onda raditi?“ Ovaj: „Ne znam. Bilo što.“ Ako je to život bez naprezanja, tada se krećem radije sam.

Bog hoće uvijek naše nabolje i **zna bolje** što je za nas dobro. Kad Isus objašnjava molitvu, govori „*zna Otac vaš što vam treba i prije nego što ga zamolite*“ (Mt 6,8). On nas poznaje i hoće za nas ono

najbolje, zato ga u Očenašu i molimo „Budi volja tvoja“, u tome su zapravo sadržane sve naše prošnje. Ono što nam Bog obećava jest da će na kraju sve biti dobro.

A zatim želim navesti i jedan drugi razlog:

Uslišanje prošnje ne služi nam – barem ne sada.

Bog katkada ne može uslišati molitve, jer njihovo uslišanje za nas ne bi bilo dobro.

Možda nam ovo može pojasniti sljedeća dječja pripovijest: *Mislím na petogodišnjega Bruna: Bruno je mrzio prati zube. Uvijek, kad je njegova mama to od njega tražila, uzdisao je i kukao. On jednostavno nije htio prati svoje zube. Konačno jednoga dana ode svomu djedu na praznike. Da, i što je navečer vidio? Djedu je bilo dobro. On je jednostavno mogao izvaditi svoje zube, staviti ih s jednom tabletom u vodu i zatim je krasno ključalo. „To je to!“, pomisli Bruno. Navečer pođe u krevet, sklopi ruke i moli: „Dragi Bože, molim te, daj mi zube kakve ima djed!“*

Da trenutačno dobije takve zube, bi li Bog tada bio dobar? – Zacijelo jedva! Tako je često i u našem životu: Mnoge prošnje, želje koje imamo kratkovidne su i, u odnosu na čitav život, nisu dobre. Zato Bog ne uslišava sve želje. Ali njegovo se uslišanje sastoji u tome da nam daje smisao, spoznaju, snagu i radost „prati svoje zube“, dakle i sami djelovati.

To pokazuje: **Bog ne preuzima** naš dio, naš posao. On nas stavlja u život. Hoće da sami živimo, da postanemo aktivni i preuzmemo odgovornost; to je prilika, ali često i izazov!

Ne mogu tek tako reći: „O, sljedeći tjedan je moj završni stručni ispit. Sada ću jednostavno svaki dan moliti pet minuta i sve će biti dobro.“ Tako sigurno ne ide. Ali Bog nam može dati da radosno učimo, može nam darovati mudrost i smirenost, da sačuvamo trijeznu glavu i tako dobro prođemo na ispitu. Stoga je bolje moliti: „Daruj mi smirenost za učenje, daruj mi da na ispitu na papir stavim sve što znam.“

Bog **nas** u molitvi **hoće** povesti na put pokazujući nam da sebe i svijet ne moramo smatrati toliko važnima. Ta postoji više od svijeta.“ Ne moramo uvijek biti uspješni i sve najbolje činiti. Nego trebamo živjeti svoj život radosno i razvijati sposobnosti koje nam je On darovao.

Možemo dopustiti da u molitvi padnemo u Božje ruke, sigurni da on ima sve u svojoj ruci i da ćemo moći biti sretni sa svojim životom takvim kakav nam je on darovao. Za ovu spoznaju i ovu poniznost možemo u molitvi moliti.

Žena Billyja Grahama, jednoga od najpoznatijih američkih tv-propovjednika, jednom je javno kazala: „Bogu hvala da nije uslišao sve moje molitve. Da je to učinio, krivo bih se udala i to više puta!“

Ja to mogu samo potvrditi: Na sreću mnoge moje želje i prošnje nisu se ispunile. U tome sam trenutku zbog toga jako trpio. Katkada Bog i svijet više nisam mogao razumjeti. Ali neko vrijeme kasnije mogao sam samo reći: Bogu hvala!

Uslišanje molitava često se ne sastoji u tome da dobijemo ono za što smo molili, nego da dobijemo snagu i nadu da nastavimo put unatoč teškim okolnostima.

Možemo reći: **Bog ne ispunja sve naše želje**. Ali nam hoće dati spoznaju i snagu i učiniti nas sretnima. Budući da je Bog naš ljubeći nebeski Otac a Isus naš najbolji prijatelj, smijemo se pouzdati: Bog hoće za nas samo najbolje. Uvijek i u svim situacijama. Stoga je dobro da se orijentiramo prema njemu. Ako kod molitve osluškujemo Boga i pitamo: Što ti hoćeš u mome životu? Što je najbolje za mene i druge? Tada on može promijeniti nas i naš život.

Gdje i kada trebamo moliti?

Zapravo je jasno. Moliti možemo **uvijek i posvuda**. Na putu do škole, pri poslu, u autobusu, u vlaku, u krevetu, usred noći, u lijepim i lošim trenucima, svejedno gdje i u koje vrijeme.

Ali je dobro planirati i **redovito vrijeme** za molitvu. Ako živim u nekom odnosu, i svaki dan mislim na svoga prijatelja ili svoju prijateljicu, a nikada si ne uzmem vremena da njemu ili njoj

pošaljem SMS, da ga/ju nazovem ili budemo skupa, takav bi odnos vrlo brzo prošao.

Čvrsta vremena za molitvu su korisna. Želim vam odvažnosti da u ritmu vašega dana potražite to čvrsto vrijeme. Iskustvo pokazuje da se snagu i nutarnju jakost stječe iz redovite molitve. Kad u svakodnevici čekaju izazovi, neprilike, stres, sučeljavanja, molitva tada stvara u nama opuštenost i daje odvažnost.

Može biti korisno da u svojoj sobi uredite „**randevu kutak**“. Da ondje postavite križ ili sliku i zapalite svijeću da biste svaki dan nekoliko minuta svjesno živjeli s Isusom. Važna je vjernost! Imam li volje ili ne, želim sa svojim prijateljem Isusom biti skupa svaki dan i tako mu darovati svoju ljubav. Redovitost pomaže da bi se dobilo snagu za svakodnevicu.

Zajednička molitva

Na kraju želim još upozoriti na jedan posebni oblik molitve, na zajedničku molitvu. Isus je jednom rekao: „*Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam ja među njima*“ (Mt 18,20). U zajedničkoj molitvi nam je Isus posebno blizu. Ova molitva jača i međusobno zajedništvo.

Spočetka može biti teško moliti glasno u grupi, odnosno pred drugima. Ali nadvladavanje se isplati. Dobro je moliti posve kratkim rečenicama, primjerice „Isuse, zahvaljujem ti za sunčan dan.“ „Nebeski Oče, molim te za moju bolesnu sestru.“ Ne radi se toliko o tome da možemo i o tome da formuliramo posebno umjetničke rečenice. Naposljetku Bog najbolje zna što trebamo. Upravo se u našim prošnjama radi o tome da pred Boga stavimo problem i kažemo mu: „Bože, ti vidiš ovaj problem. Neka ovdje bude tvoja volja. Okreni to na dobro.“ Jer on nam obećava da će na kraju sve biti dobro. [Pripovijedati vlastiti primjer kako mi je bilo kod prve zajedničke spontane molitve u grupi.](#)

U razgovoru grupa na kraju imate priliku, ako želite, pokušati zajedno moliti.

Završetak

Moliti znači: Bog me s potpunom ljubavlju sluša! U molitvi je prisutan Isus i ljubi me. Smijem s njim razgovarati, smijem mu pripovijedati o svemu i sve mu povjeriti i tako urastati u prijateljstvo s njim.

Stoga se pomolimo:

Bože, naš Oče, zahvaljujemo ti što stojimo u odnosu s tobom i što s tobom smijemo živjeti.

Hvala, ljubiš nas i želiš nas učiniti sretnima u našem životu.

I hvala, Isuse, ti hoćeš biti naš prijatelj.

Daj nam iskusiti da si ti sreća za kojom svi žudimo.

Pomozi nam – svakomu od nas – poći danas korak dalje na putu molitve,

na putu našega odnosa s tobom.

Pomozi nam vršiti volju tvoju da bi svijetu bilo bolje.

Amen.

5.

Ljubavno pismo s posljedicama

Biblija je Božja riječ. Preko nje nam Bog hoće govoriti i tako produbiti odnos s njim. Ali kako možemo Bibliju danas čitati i razumjeti? Ova peta jedinica hoće pomoći da pronađemo osobni pristup k Bibliji. Ovamo spada nekoliko važnih tumačenja. Pri čitanju Biblije potrebno je slušati smisao poruke. Pritom je važno da si posvijestimo da nam sam Bog hoće po svojoj riječi govoriti, i da ta riječ hoće biti provedena u djelo.

Ovo vježbanje slušanja Boga u Bibliji hoće da – kao i kratka spontana molitva – bude od sada prakticirano u malim grupama. Stoga svi od sada trebaju uza se na susretu imati svoju Bibliju.

Ledolomac: Kako mogu čitati Bibliju?

Naputci za male grupe

List s materijalom: Kako mogu čitati Bibliju?

Propagandni listić: Bog mi govori preko svoje riječi

Ljubavno pismo s posljedicama

Uvod

Posljednji put smo se bavili randevuom s Isusom, molitvom. Mi govorimo Isusu čime smo zaokupljeni. Možemo mu pripovijedati o svemu što nas muči. Ali samo to još nije dobro prijateljstvo.

U randevu spada i slušanje, i to onoga što nam Isus govori. Bog nam govori između ostaloga preko svoje riječi koju nalazimo u Bibliji. Danas ćemo upoznati kako nam Bog govori preko svoje riječi.

U vezi s time još jedan vic: *Novopečeni student teologije čita Bibliju. Sjedi na klupi u parku kraj Teološkoga fakulteta. Odjednom sav radostan vikne: „Aleluja! Bog je velik!“ Profesor na teologiji, koji slučajno prolazi, čudi se i pita što je to pročitao. Student teologije: „Divno! Bog je svoj narod Izrael proveo kroz more!“ A profesor će: „Sve se to daje protumačiti. Morska voda je na onome mjestu bila samo do gležnja. Zato su i mogli lako prijeći.“ – „Aha, hvala“, kaže student i nastavi čitati. Odjednom ponovno vikne i to još jače: „Aleluja! Ali ovo je super!“ „Što je sad opet?“, pita profesor s Teologije. Student teologije: „Čudesno, divno! Tu se sva egipatska vojska sa svim konjima i bojnim kolima utopila u vodi koja seže do gležnja!“*

Ovaj vic pokazuje da se Bibliju može različito tumačiti i shvaćati. Prije nego uđemo u ovo pitanje, nekoliko važnih činjenica u vezi s Biblijom.

Knjiga od velikoga značenja

Biblija je knjiga od nevjerojatno velikoga **značenja**. Tekstovi u njoj stari su dijelom i preko 3.000 godina. Mnogi vjernici Židovi i kršćani predali su nam Bibliju nevjerojatno **točno** kroz stoljeća. Ni jedan povjesničar danas više ne sumnja u starost tekstova ili u mnoge povijesne događaje koji su u Bibliji opisani.

Na internetskim stranicama „Bibelwissen (Biblijsko znanje) čitamo: „**Biblija je i danas najviše prevedena (na preko 2.200 jezika), najraširenija (dijem čitavoga svijeta) i najviše prodavana knjiga (godišnje preko 20 milijuna).**“

Za kršćanstvo Biblija tvori **temelj i izvor vjere**. Biblija svjedoči o Božjemu govorenju i Božjemu djelovanju u životu ljudi. To pokazuje:

Bog preuzima inicijativu. On traži ljude. On se obraća ljudima. Poziva ih u zajedništvo s njim. Bog preko Biblije govori danas i nama.

Biblija

Uzme li se Bibliju u ruke (i sve vas, koji ju imate uza se, pozivam da to sada učinite), najbolje je da najprije otvorimo sadržaj. [Ovdje je potrebna kratka stanka dok svi pronađu sadržaj. Ako nema puno vremena, dostatno je pokazati to na vlastitoj Bibliji i opisati.](#)

Kao prvo uočavamo: Biblija nije jedinstvena knjiga, nego više biblioteka. Tako u Bibliji ima (ovisno o načinu brojanja) 73 knjige (46 u Starome zavjetu i 27 knjiga u Novome zavjetu).

U Starome zavjetu radi se o povijesti Boga s njegovim narodom Izraelom.

U Novome zavjetu radi se o tome da Bog u Isusu Kristu postaje čovjekom, i da je sam došao k nama ljudima.

Biblija je napisana u vremenu od više od 1000 godina. Tisuću godina. U to vrijeme je Bog uvijek iznova, u uvijek novim situacijama govorio ljudima i djelovao u njihovu životu.

Biblija je nadahnuta: Božja riječ

Kako je Bog govorio ljudima?

Mi vjerujemo da je Biblija od Boga nadahnuta. Sljedeći redak čini to jasnim: „*Sve Pismo, bogoduhom, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti...*“ (2 Tim 3,16).

Biblija je od Boga nadahnuta, od Boga inspirirana. Kako si to moramo zamisliti?

Jedna od mogućnosti da si to zamislimo jest sljedeća: [Eventualno sljedeće misli pokazati s kemijskom pisaljkom u ruci.](#)

Bog je riječ po riječ diktirao, a ljudi su zapisivali ono što su čuli: riječ po riječ. Ali Bog **nije** tako činio.

Nego Biblija je nastala na sljedeći način: Bog je izabrao određene ljude. Oni su doživjeli kakav je Bog i kako on djeluje. O tome su razmišljali i sve zapisivali. Ta iskustva su ljudi zatim u skladu s njihovim jezikom, njihovom kulturom, njihovim stanjem znanja,

njihovim načinom razmišljanja i njihovim okolnostima života izrazili i zapisali.

Stoga Biblija i govori toliko snažno u naš život, jer polazi od konkretnih iskustava ljudi s Bogom. Kako su ljudi doživjeli Boga, što su osjećali, što je njima možda bilo i teško u ovom veličajnome iskustvu, sve to su zapisali. Ovo nam može poslužiti kao uzor i učiniti nas znatiželjnima na ono što sve mi možemo s **Bogom** još doživjeti.

Knjiga vjere – ne znanstveno izvješće

Biblija **nam** hoće pokazati **smisao** života. Hoće nas uvesti u odnos s Bogom i pokazati nam smisao stvorenja i svijeta.

Mnogi od nas poznaju izvješća o stvaranju koja su donesena na početku Biblije. U prvome poglavlju riječ je o tome da je Bog stvorio svijet u šest dana. Danas se često postavlja pitanje: Je li svijet stvoren pra-praskom ili u šest dana? Tko ima pravo: Biblija ili znanost?

Ovo postavljanje pitanja vodi nas na krivi kolosijek. **Biblija** kao knjiga vjere pokazuje da je Bog stvorio svijet i da ga je stvorio dobrim. Biblija također pokazuje koji je smisao dao Bog stvorenju i ljudima.

Ipak, premda je puno toga u Bibliji povijesno istinito, ona nije povijesna knjiga. Biblija ne želi dati odgovor na pitanje: „Kako je to točno bilo? Što se točno dogodilo? Ona ne tumači Kako. Za to je mjerodavna prirodoslovna znanost. Biblija tumači Zašto. Zašto postoji svijet? Zašto smo mi ovdje? Zašto naš život ima smisla, premda je tako kratak u vremenu svemira i kad-tad će proći?

Ako je **stvaranje** nastalo **pra-praskom**, onda bi to značilo ovo: Bog je učinio da je pra-prasak mogao nastati. On je ravnao procesima razvoja i pratio da je stvorenje moglo postati takvo kakvo jest.

Teorija o prvome pra-prasku ionako ne opisuje nastanak svemira – nesporazum koji ima prođu – nego samo proširenje iz „singularnosti“, praktično iz jednoga jedinog atoma, iz „špekule“ moglo bi se reći. Odakle dolazi ta „špekula“, ni fizičari ne mogu

objasniti. Ovdje zacijelo smijemo prihvatiti Boga kao početak. Fizičari govore da je prije ovoga „pra-praska“ postojalo vrijeme, isto tako govori Biblija u Post 1,1 „**U početku** stvori Bog nebo i zemlju...“. Tek je u ovome početku nastalo vrijeme, „prije toga“ nije bilo ništa.

Suma: Vjera i znanost – oboje ispravno shvaćeno – jedno drugomu ne proturječe, nego jedno drugo dopunjuju. [Sljedeći vidik može se prema situaciji i ispustiti.](#)

Biblija ne želi da bude shvaćena samo kao povijesna knjiga. Teolozi govore o **četverostrukome** smislu Biblije. To je slično kao i s pjesmom koju rado slušaš. Sjeti se svoje **omiljene pjesme**. Najprije čuješ pjesmu, i ona jednostavno dobro zvuči. Ali zatim dodiruje tvoje osjećaje, čini te tužnim, veselim ili zamišljenim. I ako je to tvoja omiljena pjesma, tada si vjerojatno čitao i tekst i o njemu razmišljao. Slično je i s Biblijom, ona ima višestruk smisao, koji se ne izražava samo u stvarnome stanju.

Kao prvo postoji **povijesni** smisao, ono što se stvarno dogodilo.

Drugo, Biblija nam govori nešto o **Bogu**, o Isusu. **Objavljuje** nam se u svojoj riječi. Možemo ga upoznati.

Treće, postoji smisao našega života i našega **ponašanja**. Biblija nam pokazuje što nam je činiti za sretan ispunjen život.

Četvrto, Biblija nadilazi naš život i pokazuje nam u ulomcima što dolazi poslije njega. Upućuje nas na krasnu **budućnost** u Božjemu kraljevstvu. Pritom daje i snagu za poteškoće života.

Kako danas čitati Bibliju?

Sada dakle u vezi s pitanjem: Kako nam Bog govori preko Biblije? Pritom su važne tri stvari:

Tko nam govori?

U vezi s time može nam pomoći liturgija. Tko je od vas bio jednom na svečanoj liturgiji, mogao je ustanoviti da je Biblija svečano unesena. To znači: Isus Krist dolazi k nama u svojoj riječi.

Zatim, prije čitanja Evanđelja, odjekuje **Aleluja**. Aleluja dolazi iz hebrejskoga „hallelu-jah“, što znači „hvalite Jahvu“, dakle „Hvalite

Boga". U liturgiji se ovaj usklik odnosi na Isusa, Uskrsnuloga koji je sada tu. Stoga ustajemo i tako pokazujemo svoje poštovanje. Osim toga to je znak pozornosti u smislu „Pozor!“, sada dolazi nešto važno: Sada nam govori Isus.

Zatim odzvanja poziv: „*Gospodin s vama*“. Nato govori svećenik: „*Čitanje svetoga Evanđelja po...*“ Zajednica odgovara: „*Slava tebi, Gospodine*“. Riječ „tebi“ izražava da sada sam Isus, Gospodin stvarno govori nama. Njemu se svjesno obraćamo.

Neki znakovi hoće događaj pojasniti. **Svijeće** nas trebaju podsjetiti na to da je Isus Krist svjetlo svijeta i da svojim Evanđeljem hoće rasvijetliti naše srce. Svećenik čini znak križa na knjizi Evanđelja, a zatim skupa s vjernicima na čelu, usnama i na srcu: Pritom možemo tiho moliti: „*Otvori, Gospodine, moj razum da razumijem što mi govoriš. Otvori moje usne da tvoju riječ prenosim dalje. Otvori moje srce da tvoja riječ prodre duboko u moje srce i donese rod.*“

Na kraju Evanđelja govori svećenik sljedeće ili slične riječi: Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista (Riječ Gospodnja). Zajednica odgovara: „*Slava tebi, Kriste*“. Ponovno se u „tebi, Kriste“ izravno oslovljava Krista. **Poljubac** Knjige na kraju od strane svećenika pokazuje ljubav prema Kristu, koji je tu u svojoj riječi.

Prvo je: Isus, a time sam Bog, govori nam preko Biblije.

Zašto nam Isus govori?

Neki od vas su možda u neke dane očekivali poštu. Posve određenu poštu, pismo, od čovjeka koji vam je posebno važan, očekivali ste ljubavno pismo. [Na ovome mjestu možda prekinuti i iznijeti konkretan primjer. Recimo ovako: „Imam uza se jedno takvo pismo... \(polako otvoriti... i pročitati\): Najdraži \(ime\)... Opet sam čitav dan mislio samo na tebe. Jako mi nedostaješ...](#)

Ima ljudi koji dobivaju takvo pismo, često ga čitaju, čak dva, tri puta zaredom, o njemu razmišljaju i uvijek iznova se tomu raduju. U njemu osjećaju ljubav i zato im ove riječi čine dobro. Neki takva

pisma sačuvaju da bi ih kasnije opet čitali. Kod svakog čitanja se možda ponovno otkrije nešto novo.

Biblija je takvo ljubavno pismo nama. Pošiljatelj je Bog koji nas nadasve ljubi. Zanima se za nas. Hoće nam pokazati svoju ljubav. Zato nam govori: „Tvoj život je dragocjen, tvoj život je važan. Nikada te neću ostaviti sama. Uza te sam. Hoću ti dati nadu i budućnost, i poslije smrti. Hoću te usrećiti, zauvijek.“

Tako primjerice stoji 365 puta u ovome ili sličnu obliku u Bibliji: „*Ne boj se, ja sam s tobom!*“ Godina ima 365 dana, to znači da Bog svaki dan iznova govori: „*Ne boj se, ja sam s tobom, neću te ostaviti sama! Pouzdaj se u mene.*“ Bog nas hoće uvijek iznova ohrabriti i dati nam nadu.

Božja ljubav se pokazuje i u opomenama, korekturama i upozorenjima. Tako nam on daje i svoje upute i zapovijedi koje služe životu. On ne želi da škodimo samima sebi i drugima i da jedni druge ranjavamo. Bog nam svojim zapovijedima hoće pomoći i pokazati kako dobar život i zajednički život može biti moguć.

Kako Isus govori nama?

Kako možemo Božju ljubav preko Biblije čuti?

Kako možemo čuti glas Uskrsnuloga? U vezi s time govori pisac Poslanice Hebrejima: „*Pazite, kako veli – preko teksta – Duh Sveti*“ (Heb 3,7). Što to znači? Bog nam ne govori akustično, dakle izvanjski čujno, kao što vi čujete mene. Nego nam se **Bog obraća** u našoj nutrini, primjerice

- kad se **osjećamo oslovljenima**
- kad zasja **nutarnje svjetlo**
- kad raste **čežnja**: „To je ono! Tako želim živjeti“.

Eventualno pripovijedati vlastiti primjer o jednoj pogođenosti ili jedan do dva primjera dati pripovijedati o mladima iz tima, ili pak jedan od sljedećih primjera:

Augustin pripovijeda kako je kratko prije svoga obraćenja, iznutra rastrgan, bio u vrtu. I čuo je kako neko dijete pjevuši: „Uzmi i čitaj.“ Posegnuo je za Biblijom, jednostavno ju otvorio i pročitao: „*Kao po danu pristojno hodimo, ne u pijankama i pijančevanjima, ne*

u priležništvima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomoru, nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom..." (Rim 13,13-14a). Ta rečenica je promijenila njegov život.

Sve dotle živio je lošim životom. Ali jedva da je tu rečenicu pročitao do kraja, bio je iznutra jako dirnut. Jer činio je sve te stvari koje stoje na ovome biblijskome mjestu. Zacijelo je opazio kako je njegov dosadašnji život površnih užitaka bio šupalj i prazan. S ovom rečenicom u njega je ušlo svjetlo i snaga Duha Svetoga. Bog je govorio izravno u njegov život i u njegovu konkretnu situaciju. Sada je znao što mu je činiti i to je učinio. Promijenio je svoj stil života, pomagao drugima, vodio dobar život i čak postao biskup. [I sljedeći se primjer može izostaviti](#)

Biblija ima snagu promijeniti ljude i dovesti u odnos s Bogom. U vezi s time jedan primjer: *„Ako mi ovaj Novi zavjet hoćete bezuvjetno nametnuti, od svake pojedine stranice načinit ću cigaretu.“* Ovaj odgovor dobio je prije puno godina Gaylord Kambarami, kad je u Zimbabveu htio jednomu čovjeku darovati Bibliju. Petnaest godina kasnije susreo ga je ponovno. Ovaj je pripovijedao: *„Popušio sam Mateja, popušio sam Marka, popušio sam Luku. Ali kad sam došao do trećega poglavlja Ivanova evanđelja, čitao sam redak 16: 'Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.' Od toga trenutka više nisam mogao dalje pušiti, i moj se život iz temelja promijenio.“* Danas je nekadašnji „pušač Biblije“ navjestitelj evanđelja u službi s punim radnim vremenom.

Pet koraka

Isus, Uskrsnuli, govori nam preko Biblije. To hoćemo sada praktično iskušati u grupama. U vezi s time prođimo pet sljedećih koraka:

1. **Zamoli Isusa** da ti govori.
2. **Pročitaj** odlomak Biblije

3. **Pitaj se:** Što tekst govori? Što se pod time misli? Što ova rečenica znači za moj život?
4. Razgovaraj s Bogom **u molitvi** o tome i zamoli ga za snagu da spoznato provedeš u djelo.
5. **Provedi** pročitano u djelo.

Napiši ono što je za tebe postalo važno u svoju bilježnicu za bilješke. Tako možeš to opet i opet čitati. Ili markiraj s markerom tekst ili stavi znak za čitanje biblijskih mjesta koja su ti postala važna.

Činjenje Božje riječi mijenja.

Kad smo otvorili Bibliju, smijemo biti znatiželjni što nam to Isus danas govori. Zato na kraju želim još moliti:

Oče, ti nas ljubiš. Uvijek i u svim situacijama želiš stati uz nas. Zato nam govoriš i želiš nas voditi svojom riječju. Molimo te: Daruj nam radost zbog tvoje riječi. Rasvijetli nas Duhom Svetim da bismo tvoj glas čuli i mogli ga slijediti. Daj nam puno maštovitosti i uvijek iznova nove mogućnosti čitanja tvoga ljubavnog pisma nama. Amen.

6.

Nježna ljubav: Duh Sveti

Naputak uz jedinice 6-8: Jedinice 6-8 „zahvaćaju“ u život mladih. Posebno tema „Oproštenje“ pogađa na neki način sve. Ovu smo temu svjesno ovdje izabrali, budući da je najveća zapreka iskustvu Božje ljubavi koju nam Duh Sveti hoće darovati, nepomirenost. Na to je Isus u Bibliji češće upozoravao. Tema oproštenje, s molitvom za oproštenje, izaziva u pravilu veliku pogođenost. Zato može biti primjereno da ovu jedinicu pomaknemo više u večer.

Iza toga slijedi zatim u jedinici 9 poziv da se povjerimo Isusu.

Idealno je da ove tri jedinice obradimo za jednoga vikenda. Ako to nije moguće, možemo sljedeće tematske jedinice obraditi u različitim oblicima.

- Jedna od mogućnosti je primjerice: Prvu jedinicu u subotu poslije podne, a drugu jedinicu u subotu navečer. Zatim se treću jedinicu može obraditi u nedjelju zajedno s jednim bogoslužjem.
- Daljnja mogućnost sastoji se u tome da ove tri jedinice, kao i obično, obradimo u dosadašnjemu ritmu.

U pravilu je osoba Duha Svetoga manje poznata. Ova šesta jedinica hoće pokazati neke značajne naglaske biti i djelovanja Duha Svetoga. Duh Sveti uvodi naš kršćanski život u dimenziju i dostojanstvo koje Bog hoće. Time treba rasti želja da Duha Svetoga primimo na nov način.

Ledolomac: Tko je Duh Sveti

Naputci za male grupe

Propagandni listić: Nježna ljubav: Duh Sveti

Nježna ljubav: Duh Sveti

Uvod

[S obzirom na ledolomca: za sljedeći uvod u temu služe dva balona kao zoran primjer](#)

Pogledamo li dva balona, tada će brzo postati jasnim sljedeće: Jedan balon bez zraka, ustvari još uvijek uopće ne ispunja svoje pravo određenje „biti balon“. On je samo materijal, guma s kojom se najprije ne može puno započeti.

Tek kad je balon napuhan i ispunjen zrakom ili plinom, dobiva svoj pravi oblik, s njime se može igrati ili ga pustiti u zrak...

Ovaj primjer nam može reći sljedeće: Bez Duha Svetoga mi smo kao balon bez zraka. Mlohavi. Ali ako smo ispunjeni Duhom Svetim, u nama je tada nešto od života, radosti i ljubavi na koju smo pozvani.

To je kao s automobilskom gumom, bez zraka ne ide ništa, tada zavrćemo u zavoj. Ali ako su gume napumpane i tako nabrekle od zraka, može se ispravno krenuti i dati gas.

To je cilj: Biti ispunjen snagom Duha Svetoga. Ali prođimo korak po korak.

Duh Sveti je treća božanska osoba

Kako se Duha Svetoga predstavlja?

Za uvod vic: evo jedne dosjetke: *Župnik nije više bio zadovoljan s posjetom nedjeljnoj svetoj misi i požalio se zvonaru. Ovaj je zaključio da bi to moglo biti zbog toga što posjetitelji nedjeljne svete mise u Crkvi doživljavaju premalo „akcije“. Tako njih dvojica odlučiše da za sljedeću svetkovinu Duhova unesu u Crkvu „akciju“: Kad župnik za vrijeme propovijedi zazove: „Dođi, Duše Sveti“, zvonar će kroz stražnji prozor pustiti u crkvu bijeloga goluba. Kad je župnik, kako je bilo dogovoreno, zazvao: „Dođi, Duše Sveti!“, ništa se nije pokrenulo. On zazove drugi, pa treći put. Zvonar očajan pomoli kroz prozor glavu i poviče: „Požderala ga je mačka.“*

Ali, jasno nam je, Duh Sveti nije ptica!

Iako se goluba često rabi kao simbol za Duha Svetoga, **Duh Sveti** nije ptica, nego treća osoba Presvetoga Trojstva. Mi **vjerujemo u** trojedinoga Boga: Boga Oca, Boga Sina i Boga Duha Svetoga.

Zna li tko molitvu u kojoj se navode ove tri božanske osobe?

[Skupiti odgovore. Ako nitko ne navede; načiniti znak križa: „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.“](#)

Ipak je to ovako: Duh Sveti je kod mnogih ona božanska osoba s kojom možemo najmanje započeti.

Mnogim ljudima je teško misliti na Duha Svetoga jer nam je manje shvatljiv od Boga Oca i Isusa. Bog kao Otac i Isus kao čovjek – to si još možemo zamisliti. Ali Duh kao osoba? To nam zadaje više muke.

Pogledajmo sljedeću sliku: Što opažamo? [Skupiti odgovore i objasniti sliku.](#)

Duh Sveti je između Oca i Isusa. To najprije znači: **Duh Sveti** je osoba koja povezuje. On povezuje Oca sa Sinom. I povezuje nas s Isusom. Povezuje nas međusobno.

To pokazuje još nešto posve važno o Bogu: Bog nije neki usamljeni bog, nego su u njemu tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Duh Sveti je pritom ljubav, odnos između Boga Oca i Isusa. A ova ljubav, koju Bog Otac dariva Isusu, a Isus opet svomu Ocu, ovu ljubav koja je Duh Sveti hoće Bog darovati i nama.

Još nešto: Duh Sveti je ovdje prikazan kao mlada žena. **Hebrejska riječ** za „Duh“ glasi „ruah“. Ruah je ženskoga roda. Time možemo reći: **Duh Sveti** je Božja nježnost, Božji šarm, Božja blagost.

Duh Sveti nam donosi Božju ljubav

Kad danas dakle slušamo o Duhu Svetome onda se radi o tome da nanovo otkrijemo i iskusimo nešto od ove nježnosti, šarma i blagosti.

Duh Sveti hoće nam donijeti veliku Božju ljubav. On je Božji „golub pismonoša“. U pismu stoji poruka: „Važan si mi! Ljubim te nada sve! **Hoću** te obdariti svojom ljubavlju i učiniti sretnim!

Duh Sveti nam hoće Božju ljubav učiniti iskusivom. On želi učiniti da između nas i Boga „zaikri“. Kad između dvoje ljudi „zaikri“, može nastati novo. Najprije oko srca postane toplo. Iz toga može nastati kontakt, odnos, čak prijateljstvo.

Duh Sveti hoće u nama tako „zaikriti“ da iz toga nastane duboko prijateljstvo s Bogom. Preko Duha Svetoga treba nešto od Božje ljubavi, nježnosti, blagosti doći u naš život. Tada u našem životu započinje nešto novo.

Biti rođen iz Duha

To novo koje čini Duh Sveti, naziva Biblija novo rođenje, duhovno rođenje, ponovno rođenje. Izraz „ponovno rođenje“ danas se često čuje. Što Isus ovdje misli, nije uvijek novo rađanje u ovaj svijet, kako to shvaća učenje o reinkarnaciji, nego on misli na

rađanje nečega **novoga** u nama, što po svojoj ljudskoj naravi u sebi nemamo.

Ovo novo se događa djelovanjem Duha Svetoga. Isus je rekao farizeju Nikodemu: „*Zaista, zaista, kažem ti: ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje*“ (Iv 3,5).

Nikodem nije razumio što je Isus htio time reći. Odvratio je: Ja se kao starac ipak ne mogu vratiti natrag u majčino krilo i još jednom iznova započeti.“

Ali Isus je htio Nikodemu ovim riječima objasniti da samo fizičko rođenje nije dostatno. Moramo po Duhu, dakle polazeći od Boga, primiti novi život. Tek tada ulazimo u kraljevstvo Božje ljubavi. Tek tada možemo primiti puninu onoga što nam Bog u svojoj ljubavi želi darovati.

Fizičkim se rođenjem normalno rađamo u obitelj. **Božanskim rođenjem** rađamo se u obitelj Božju.

Ivan je to jednom ovako formulirao: „*A onima koji ga (Isusa) primiše podade moć da postanu djeca Božja, onima koji vjeruju u njegovo ime*“ (Iv 1,12). Novo se rođenje dakle sastoji u tome da u svoj život primimo Isusa i tako na nov način postanemo „djeca Božja“.

Svi ljudi su doduše Božja stvorenja, a time u ovome smislu i djeca Božja. Po Isusu postajemo ipak Božji sinovi i kćeri u jednome posve dubokom smislu. Postajemo takoreći posvojeni i tako uzeti u veliku Očevu ljubav prema Isusu. Ovo ima prekrasne posljedice za naš život. Mi bivamo uzeti u život radosti i slobode djece Božje.

Krasne posljedice

Ove posljedice želim sada zajedno s vama pogledati na temelju jednoga biblijskog teksta. Tri vidika hoćemo ovdje pobliže promotriti.

Prvo: Duh Sveti nam dariva duboku **ljubav prema Bogu Ocu**.

Pavao piše: „*Ta ne primiste duha robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba! Oče!'*“ (Rim

8,15). Katkada možda imamo dvojbi. Gdje je Bog? Voli li me Bog stvarno? Stoji li uistinu uz me?

Po Duhu Svetome upoznajemo Boga kao najboljega Oca. Smijemo reći „*Abba! Oče!*“ Duh Sveti polaže u naše srce ljubav i povjerenje prema Bogu, našem „*Abbi*“. Mi iskusujemo kolika je sreća smjeti vjerovati.

Drugo: **Sigurnost** da nas Bog stvarno ljubi i prihvaća.

Katkada dolaze pitanja kao: Je li s Bogom stvarno tako? Jesmo li uistinu njegova djeca? Tu nam u pomoć pritječe Duh Sveti i piše u naše srce sigurnost: Ti jesi dijete Božje i ti ostaješ dijete Božje. Neovisno o tome što činiš: Bog stoji uz te i ljubi te. Jer: „*Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja*“ (Rim 8,16).

Bog nam želi darovati iskustvo da smo skroz naskroz ljubljani i prihvaćeni. Kad čovjek osjeti u sebi ovu duboku Božju ljubav i kad je siguran da Bog uvijek stoji uz nj, postaje tada neovisniji i sretniji. Ima nutarnji oslonac. Iz ove ljubavi možemo prihvatiti svoj život. Bog nam tada pokazuje što možemo činiti da bi naš život bolje uspio.

Treće: **Budućnost puna ljubavi.**

„*Ako (smo) pak djeca, onda (smo) i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo*“ (Rim 8,17). Kad smo prihvatili Isusa u svoj život, kad Duh Sveti u nama živi i djeluje, tada puni ljubavi idemo prema vječnoj budućnosti. Čeka nas krasna baština, **čitava vječnost** puna ljubavi kod Isusa. [Primjer: Pripovijest iz Ugande može izostati.](#)

Želim vam u vezi s time pripovijedati o još jednom iskustvu iz Ugande. Na Duhovsku subotu 2000. na jednome ekumenskom susretu u Bernu, pripovijedala je Anuncijata, jedna žena iz Ugande, sljedeće:

„Već dvije godine odlazim u različite zatvore da naviještam Božju ljubav. U jednome odjelu bili su na smrt osuđeni. Molili smo ondje da zatvoreni iskuse Božju ljubav. Održali smo više seminara i ljudi su iskusili Božju ljubav. Otvarali su svoja srca ovoj ljubavi. Tako su prihvaćali Božje oprostjenje i pomirili se sa svojim životom.

U travnju 1999. 28-ero njih odvedeno je na pogubljenje. Tri dana ranije bili su odvojeni od drugih. Oni su ondje molili i slavili Boga hrabreći jedni druge. To ih je učinilo sposobnima da hvaleći Boga idu ususret smrti. Bili su obješeni. Posljednji muškarac koji je bio obješen bio je predvoditelj slavljenja. Glasno se molio Gospodinu, i u onome trenutku kad se tlo izmaklo ispod njegovih nogu.“

Ljudski rečeno sve to je nemoguće. Ali Božjom snagom ovo je postalo moguće. Slavili su Boga jer su znali da ih Bog ljubi. Hvalili su Boga jer su znali da će ga uskoro vidjeti. Tako su imali snage svojoj smrti gledati u oči i bili su sretni da će se susresti sa svojim Ocem. Jer znali su: Sada ih čeka vječnost puna ljubavi.

Ljubav u našim odnosima

Kad nas Duh Sveti iznutra promijeni i mi živimo iz toga novog rođenja, tada nam On dariva ljubav u sve odnose.

Ljubav prema samima sebi

Kada bih sada vas – i svakoga osobno – pitao: „Posve iskreno, voliš li sebe? Jesi li jutros pogledao u ogledalo i rekao: „Super (ime). Lijep si. Sviđaš mi se?“

Ako smo iskreni, osjećamo katkada upravo suprotno i također kažemo: „Ja naivac, „Ja blesana“, „Ja magarac“. Teško nam je prihvatiti sebe upravo takve kakvi jesmo. Uvijek postoji nešto što nam se na nama samima ne sviđa. Osjećamo se premaleni ili preveliki, predebeli ili premršavi... Često želimo biti drukčiji i izgledati drukčije.

Tako smo zapravo u ratu sa samima sobom. To je veliki problem nas ljudi. Odbijamo sami sebe i često sami sebe ne volimo. Kad nas ispuni Duh Sveti, tada nam on dariva novu **ljubav prema nama** samima. [Eventualno ispričati primjer.](#)

Ova Božja ljubav prema nama **pomaže nam** da sebe bolje prihvatimo takve kakvi jesmo. Pritom možemo izvana ostati potpuno isti – Duh Sveti djeluje ipak da se samima sebi više **radujemo** jer smo ljubljeni takvi kakvi jesmo.

Ljubav prema Bogu

Duh Sveti nam u srce dariva ljubav koju Isus ima prema Bogu Ocu. Kad se to dogodi, otkrit ćemo da volimo Boga. U svakome od nas drijema duboka čežnja za Bogom. Nešto nas u nama privlači k njemu. **Otkrivamo** da volimo Boga. Bog postaje naše najbolje „blago“. Tako raste **radost u molitvi**.

Duh Sveti nas podsjeća i na **Isusove riječi**. Ono što je Isus govorio, on čini u našem srcu životnim. A tek smo pravo razumjeli onu riječ koja u našem srcu postaje životna.

Duh Sveti nam korak po korak pokazuje pravi put. On daje da naš odnos prema Bogu postane dublji, ispunjeniji i životniji.

Ljubav prema bližnjima

S Duhom Svetim dolazi Božja ljubav u naše srce i preobrazuje nas korak po korak. Tako dolazi i više **ljubavi u naše** odnose s bližnjima.

U vezi s time jedan primjer: Jedan mladić sudjelovao tjedan dana na kršćanskome logorovanju. Tu su bili posve različiti ljudi. Mnogi su ga živcirali. On je na ovom logorovanju otvorio svoj život Bogu i započeo odnos s Isusom. Nakon godinu dana bio je opet s istim ljudima na logorovanju. Ali sada je opazio: Ti ljudi više ga nisu toliko živcirali. Mogao ih je bolje prihvatiti i nije ih ni iznutra više kritizirao.

Ipak nisu se promijenili drugi. U njemu je rasla ljubav Duha Svetoga. Tako nas Duh Sveti mijenja i čini nas ljubećima i zadovoljnim ljudima. Ljudima koji sve više postaju slični Kristu.

To se naziva i plodovima Duha Svetoga. Pema Gal 5,22: „**A plod Duha je ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost.**“ To su sve osobine koje nas dovode skupa, koje unaprjeđuju odnos. Duh Sveti omogućuje „Come Together“ (Okupite se²). Tomu nasuprot stavlja Pavao plodove tijela, kao što su svađa, ljubomora, srdžba, sebeljublje, razdori, zavist...“, sve su to osobine koje nas razdvajaju sve dok ne ostanemo posve sami,. Duh Sveti hoće dakle da imamo odnose i da se njima radujemo.

Darovi za svu Božju djecu

Još nešto: Duh Sveti nam daje da sve više i više otkrivamo i svoju vlastitu originalnost. „Ja sam ja“ i to je veličanstveno. Svatko od nas ima posve različite darove i sposobnosti. I dobro je tako.

A sada hoće Duh Sveti i nas obdariti novim darovima. Hoće svakomu od nas dati specijalne darove i sposobnosti. Pavao piše: „*A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći **svakome** napose kako hoće*“ (1 Kor 12,11).

S ovim darovima možemo služiti drugima. To raduje. Tako nam Duh Sveti pokazuje da je svatko od nas jedinstven i **važan**. Bog sa **svakim od nas** namjerava nešto veliko.

Sažimajući možemo reći: Duh Sveti nam hoće donijeti veliku Božju ljubav. On želi svakomu od nas – tebi i meni – dati posve osobno osjetiti da nas Bog ima rado i od srca voli!

Pomolimo se:

*Oče, zahvaljujemo ti za Duha Svetoga,
koji nam donosi veliku Božju ljubav.
Daj nam iskusiti što znači*

---

² Dođite skupa

*biti tvoje ljubljeno dijete, tvoja ljubljena kći i tvoj sin.
Zahvaljujemo ti što nam hoćeš darovati ljubav,
dapače vječnost punu ljubavi.
Daj da u nama sve više raste čežnja za ovim Svetim Duhom.
Amen.*

7.

Oproštenje oslobađa

U ovoj jedinici se radi o Isusovu pozivu da jedni drugima oprostimo. Sadržajni dio je pritom važan da bismo korigirali krive predodžbe o opraštenju i pokazali ozdravljujuću snagu opraštenja. Budući da ova tema otvara većinom mnoge skrivene emocije, na kraju bi trebalo naći vremena za razgovor i molitve (dušobrižništvo). Ove osobe (molitveni tim) trebaju ranije dobiti specijalnu pripravu. Da bi bilo dostatno vremena za razgovore, ne odlazimo u male grupe i susret ima otvoreni završetak.

U ovome predlošku iznosi se najintenzivniji (i najspasonosniji) oblik puta opraštenja, naime osobno izricanje. Drugi oblici mogu biti da se na list papira napišu osobe kojima se oprašta i opraštenje izrekne pred križem. Na kraju se odlazi do jedne osobe koja moli za ozdravljenje. Listovi se mogu na kraju spaliti.

Skeč „Rođendan“

Molitva opraštenja

Propagandni listić: Opraštenje oslobađa

Opraštenje oslobađa

[Pozvati se na skeč: Rođendan](#)

Povrjede imaju učinak

Na početku u Bibliji čitamo: „*Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on*“ (Post 2,18). Bog je nas **ljude** stvorio kao društvena bića, ne kao individualiste. On želi da smo s drugima i s njime povezani u ljubavi. U svakome od nas drijema čežnja da budemo zajedno s drugima, da zajedno provodimo život, da zajedno budemo sretni.

Nažalost to uvijek nije tako. **Svi čine** pogrješke. **Svađa**, laž, ljutnja, srdžba, ruganje, mobing, odbijanje mogu u naš život doći od nas samih, ali i od drugih. Tako zajednički život biva oštećen, dobiva pukotine i ogrebotine, a možda je čak i posve dotučen. Pritom mi činimo pogrješke, ali čine ih i drugi. Nitko nije bez krivnje.

Danas se hoćemo baviti krivnjom drugih na nama i posvijestiti si njihov učinak za naš život.

Gdje su ljudi, tu ima i povrjeda. Posebno tu gdje smo jedni drugima blizu, dakle u obitelji i u prijateljstvima. Ove duševne povrjede pogađaju nas u srce i ostavljaju bol.

Što ove povrjede čine u našem životu?

Svaka povrjeda je kao kamen između nas i drugoga. Često se uzajamno ranjavamo tako da se podiže **zid** s obje strane i postaje sve viši, sve dok se drugomu više ne može prići. [Na ovome mjestu može se pojasniti zid između predavača i neke druge osobe \(načinjen od kartona\). Kartoni mogu biti ispisani različitim povrjedama kao laži, obmane, svađe, srdžba, gnjev, mobing, poroci, odbijanje...](#)

Možda sam iz neke glupe situacije lagao svomu prijatelju. On je to saznao i ljut je na mene. Ogovara me. Ja sam zatim ogorčen i više ga ne nazivam, i tako korak po korak nastaje **zid**, začarani krug, ako se ne pomirimo.

Mnoge pogriješke opraštamo jedni drugima a da puno o tome ne razmišljamo. Ali često se dogodi da krivnja između nas ostane. Tada takve povrjede počinju blokirati i **razarati odnose**.

Primjer: „Neki čovjek prevario svoga brata kod nasljedstva za nekoliko tisuća eura. Zatim je prekinuo svaki odnos s njegovom obitelji. Bratovo ime se u njegovoj prisutnosti više nije smjelo spomenuti. Kad bi ga vidio, ubolo bi ga u srcu. Nastalo je neprijateljstvo.“

A da je ovaj brat tvoj otac, od djetinjstva bi pripovijedao samo loše o tvome stricu, primjerice, kako je zao i prepreden. I to ostavlja tragove u tvome srcu. Mržnja se nastavlja.

Tako se tijekom našega života mogu nakupiti mnoge povrjede koje nas s jedne strane čine **gnjevnima**, druge pak strane daju nam osjetiti našu nemoć. Iz ove situacije sami često ne možemo izići.

Pogledajmo još jednom što jedna povrjeda može učiniti. Najprije svaka povrjeda izaziva bol. Boli! Iz ove boli mogu izrasti različite stvari:

- Mržnja i srdžba: Osobu koja nam je nanijela bol počinjemo mrziti i odbijati. Počinjemo željeti joj zlo. Nastaje odvajanje.
- Gorčina: Povrijeđeni osjećaji u nama mogu dati da nastane **gorčina**. Ovo sjeme može postati veće i gorčina (nezadovoljstvo, cinizam) u našem životu rasti.
- Okrutnost: iz povrijeđenih osjećaja može nastati zid odmaka. S tom osobom više ne želimo imati nikakva posla. Isto tako može – ali kao zaštita od novih povrjeda – u nama postati nešto **kruto**.
- **Pobuna protiv Boga**. Iz povrijeđenih osjećaja može nastati nesvjestan otpor, čak odbijanje prema Bogu: Bože, kako si samo mogao to dopustiti? Dokle god se čovjek toga čvrsto drži, zatvara se pred Božjom ljubavlju. Ona ne može doći u njegovo srce i ozdraviti ga.

Ovdje smo stigli do jedne prevažne točke u našem životu. Mi naime odlučujemo **kako** ćemo reagirati na povrjede. Već smo vidjeli što se događa kad se čvrsto držimo povrjede i druge smatramo krivima što je nama tako loše, ili nam je u životu tako teško. Zidovi ostaju. Tu vrijeme **ne** liječi rane. Vrijeme najviše čini da rane u našem srcu postaju sve dublje.

Ali mi se možemo odlučiti i za novo srce, za ljubav. To znači oprostiti.

Oproštenje ozdravlja

Oproštenje...

Oprostimo li, mi kao prvo nešto **ostavljamo**, naime pravo na osvetu. „On je ipak započeo...” i „To je njegova/njezina krivnja...”. Naravno da je to krivnja drugoga, inače ne bi bilo razloga oprostiti (nego slučaj za ispovijed gdje pred Boga donosim svoju krivnju). Ali upravo onda kad nismo krivi, kad nam je netko drugi nešto učinio, moramo se odreći svoga prava na osvetu, a time **ostaviti i gnjev** i

srdžbu. Oproštenje ne znači zaboraviti. Kad nam je nešto naneseo, to je tada loše.

Oproštenje niti čini da to bude nedogođeno, niti hoće krivnju drugoga uljepšati. Sjećanje na to što nam je naneseo ostat će možda zauvijek,. Ali je velika razlika da se kad-tad možemo u mislima vratiti na to, a da ne osjećamo gnjev i nemoć. Tada možemo misliti na osobe i mjesta, a da se u nama ne javljaju loši osjećaji. U nama se tada dogodilo **ozdravljenje**.

Oprostimo li mi drugomu, više ne prebacujemo njegove pogriješke. Započinjemo nanovo s njim. Tako oproštenje vodi do **novoga početka** u našim donosima.

Ali novi se početak može dogoditi jedino ako drugoga prihvatimo takva kakav je sada. **Stoga** je pravo oproštenje uvijek bezuvjetno.

Pravednost

Oprostiti ne znači sve zaboraviti. To uopće ne ide. U pravo postupanje s povrjedama i štetom od drugih često spada to da se moramo zaštititi. **Zaštita** znači da se udaljimo od ljudi koji mi načelno ne žele ništa dobro. To mogu biti recimo krivi prijatelji koji samo iskorištavaju mene i moju naklonost.

Zaštita također znači da teška **kažnjiva djela** trebaju biti prijavljena. To ne govori protiv oproštenja. Čak ni papa Ivan Pavao II., nakon što ga je netko htio ubiti, nije spriječio prijavljivanje i osudu atentatora; ali je zatim otišao k tomu čovjeku u zatvor i oprostio mu.

Kaznena djela, kao seksualno zlostavljanje, nasilje i druga trebamo prijaviti da ne bi i drugi još bili povrijeđeni. Ali **unatoč tomu** trebamo oprostiti da bismo **kad-tad** na to mogli gledati bez gnjeva i bez gorčine. Jer ozdravljenje našega srca ne može izvršiti nikakva kazna na svijetu, nego samo oproštenje. Stoga riječ Božja **govori**: „*Moja je odmazda, ja ću je vratiti*“ (Rim 12,19).

Pobuna osjećajâ

Kad bi oprostjenje bilo osjećaj, jedva bi koji čovjek oprostio. Jer povrjede stvaraju u nama osjećaje gnjeva, srdžbe, nemoći, ljutnje. A upravo se tada ne želi oprostiti. Povrijeđeno srce se odupire.

Ali oprostjenje **nije osjećaj**, ono je odluka. **Odluka** koju možda moramo svako malo donositi kad se u nama raspali srdžba. „To ne mogu oprostiti, to je bilo toliko ružno“ rečenica je koju mnogi u sebi osjećaju kad pomisle na doživljaje koji su bili posebno bolni. Ali upravo je tada važno i spasonosno oprostiti.

Pogledajmo na Isusa. On je bio jedini pravednik. Potpuno bez krivnje bio je prikovan na križ. On je bio u pravu, drugi su bili u krivu. Sigurno nije imao dobre osjećaje za sve one koji su vikali: „Raspni ga!“ Isto tako nije imao dobre osjećaje ni za vojnike koji su ga tako brutalno mučili ni za one koji su mu se na križu rugali. Pa ipak se odlučio za oprostjenje: „*Oče, oprostí im jer ne znaju što čine*“ (Lk 23,34).

Što je dublje povrijeđeno srce, to više treba i duboko ozdravljenje. Gdje je srdžba velika, tu oprostjenje uzima s naših ramena težak teret. Tako se oprostjenje na prvi pogled čini **zbunjujućim**. Na jednoj strani proturječi našim osjećajima i suprotstavlja se našem gnjevu, koji se zapravo nada osveti i odmazdi. Ali na drugoj strani otvara oprostjenje novi put na kojemu naši osjećaji opet mogu ozdraviti. Tako opet postajemo nanovo *sposobni za odnos* i možemo prići svojim bližnjima.

Oprostjenje stvara nov početak u našim odnosima. Oprostjenje je kao ispružena ruka nakon duga odvajanja. Ispružena ruka je otvorena. Ona sve ostavlja, potpuno suprotno šaci. Šaka hoće čvrsto zadržati. Ona predstavlja gnjev, srdžbu i osvetu. Ali samo ukoliko se otvori i sve ostavi, postat će otvorena ruka pružena na pomirenje. Stoga mora oprostjenje upravo kao i prava ljubav, biti uvijek bezuvjetno. Nažalost ponuda pomirenja od drugoga nije uvijek prihvaćena. Ipak, i u ovome slučaju je za nas spasonosno oprostiti, budući da tako srce ozdravlja.

Isusov poziv

Možemo navesti mnogo razloga za oprostjenje ali to često nije dostatno da bi snažne negativne osjećaje i naš, na pravednost podešen razum uvjerali. Ipak za nas je Isus mjerilo. On nas u Očenašu uči da Boga molimo oprostjenje za svoje grijehе i u istome dahu oprostimo drugima. Zatim dopunja: „Doista, **ako vi** otpustite ljudima njihove prijestupke, otpustit će i vama Otac vaš nebeski. Ako li vi ne otpustite ljudima, ni Otac vaš neće otpustiti vaših prijestupaka“ (Mt 6,14-15). Petar je jednom pitao Isusa: „**Gospodine**, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?’ Kaže mu Isus: *‘Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam’*“ (Mt 18,21). Sedam je broj punine. Petar je dakle zacijelo dobro mislio kad je pitao da li da oprost sedam puta. Možda je tim visokim pokušajem htio ostaviti dojam, ali Isus ga iznenađuje sa sedamdeset puta sedam. Dakle punina puta punina. To za nas praktično znači da trebamo oprostiti uvijek iznova.

Za Isusa je zahtjev za oprostjenjem bio vrlo, vrlo važan. U Markovu Evanđelju (11,25-26) govori on čak: „**No kad** ustanete na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga da i vama Otac vaš, koji je na nebesima, otpusti vaše prijestupke“. Isusu je molitva bila jako važna. Kad god je mogao, povlačio bi se da moli. Ali oprostjenje stavlja ispred molitve. Najprije trebamo oprostiti, jer tek tada možemo čista srca stupiti pred Boga.

Isus hoće da se trudimo oko mira. On hoće da tražimo dobro, da se međusobno pomirimo i živimo sretno. U vezi s time piše Pavao: „*Nikome* zlo za zlo ne vraćajte; zauzimajte se za dobro pred svim ljudima! Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima! Ne osvećujte se, nego dajte mjesta Božjemu gnjevu. Ta pisano je: *Moja je odmazda, ja ću je vratiti, veli Gospodin... Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo*“ (Rim 12,17-19.21).

Oprostjenje nije nešto od ljudi načinjeno, nego njegov dar nama. Isus, koji je na križu svima oprostio, dariva nam svoga Duha da bismo njegovom snagom mogli oprostiti. On stvara ponovno uspostavljanje naših odnosa i ozdravljenje naših srdaca.

Komu oprostiti?

Nakon što nam je postalo jasno zašto je važno oprostiti, sada se postavlja pitanje komu i kako treba oprostiti. Većina povrjeda potječu od *drugih ljudi* koji su nam nešto nanijeli. Oprostiti trebamo **svakomu**.

Ali ne ranjavaju nas samo oni. Dira nas i kad **nama bliski** (prijatelj/ica) pripovijeda o ružnu doživljaju. Budući da tu osobu volimo, osjećamo kako se u nama javljaju gnjev i srdžba. Tako u nama i preko takozvane *povrjede od trećega* nastaje rana. Ovdje postaje jasno kako ljubav i naklonost ljude međusobno povezuje, ali time omogućuje i povrjede. Stoga trebamo i ove povrjede oprostiti.

Također je važno oprostiti **samima sebi**. Katkada točno znamo da nam ovo ili ono škodi – ali mi to ipak činimo. Zato pitanje: Gdje sam srdit i kivan na sama sebe? Gdje sam pogriješio i samomu sebi još nisam oprostio?

Zatim može biti događaja koje nismo namjerno uzrokovali, ali zbog kojih ipak osjećamo krivnju. Recimo, kad neki prijatelj na putu na zajednički dogovor s automobilom smrtno strada. Tada su tu često osjećaji krivnje i pitanje: „Da sam ipak bio predložio neko dugo vrijeme? Da sam ja otišao k njemu umjesto on k meni?“ Takvi nas udarci sudbine, na koje nemamo nikakav utjecaj, opterećuju i možemo i njih staviti pred Boga i iskusiti ozdravljenje.

Još nekome treba „oprostiti: **Bogu**. Bog doduše ne čini pogrješke. Ali mnogi bolni doživljaji, kao primjerice smrt ljubljena čovjeka, nesreća, bolesti, katastrofe i još puno toga nanose nam boli i mi pitamo: Zašto? Zašto sam morao iskusiti ovo ili ono? Kako si, Bože, mogao to dopustiti? Iz ovoga „Zašto“ može u nama nastati „zid“ prema Bogu i tada je potrebno Bogu oprostiti što je dopustio da se to dogodi.

Naposljetku postavlja se pitanje što treba oprostiti. Odgovor je jednostavan, naime sve **povrjede**. Prepoznaje ih se po boli koja je u nama. Kad god jedna uspomena na neki doživljaj izazove bol, ljutnju, gnjev, srdžbu ili nemoć, događaju se povrjede. Upravo to treba oprostiti. Već smo čuli: Oproštenje je odluka volje. To je kao da stojimo pred raskršćem. Odjednom su moguća dva puta. Lijevo ili

desno. Odlukom oprostiti započinje novi put, na kojemu osjećaji mogu ozdraviti umjesto trajne boli. Držimo li se čvrsto odluke oprostiti, i tu odluku obnavljamo, bol će polagano nestati.

Koraci do oprostjenja

Sada je dobro da mladi mogu izvijestiti o ozdravljajućoj snazi oprostjenja, to djeluje jako ohrabrujuće na druge da i oni učine isto tako ovaj korak.

Određeni koraci spadaju u proces oprostjenja. Sljedeći prikaz hoće ovo kratko opisati.

1. *Promišljanje*: Pripusti osjećaje **boli** i srdžbe. Uprisutni ružne doživljaje prošlosti da bi sada s njima došao k Bogu. Važno je još jednom pripustiti bol i tugu, jer oprostjenje neće da bude potisnuto, nego pročišćeno.
2. *Priznati nemoć*: **Objasni sebi** da smo naprama duševnim povrjedama bespomoćni. Nikakva osveta neće ozdraviti naše srce i nikakva kazna ne može učiniti da ono što se dogodilo bude nedogođeno. Stoga možemo samo prihvatiti Isusovu ispruženu ruku, prihvatiti poziv za oprostjenje i dopustiti da nas ozdravi.
3. *Izreći oprostjenje*: **Oprosti konkretno**. Načni ružne doživljaje i reci *komu što* opraštaš. Pritom smiješ mirno reći koliko te to boli i koliko nepravедno to doživljavaš. Izricanje dogođenoga zvuči pritom gotovo kao optužba. Ali mi tu optužbu predajemo Bogu i otvaramo svoje srce.
4. *Moliti za ozdravljenje*: Kad smo izrekli oprostjenje, naše srce je otvoreno za Božju ozdravljajuću ljubav. Sada molimo za ozdravljenje povrijeđenoga srca. Bog može naše srce ozdraviti.
5. *Zahvaliti Bogu*: što nam je dao snagu oprostiti i sada počeo ozdravljati naše srce.

Poslušajmo još jednom poziv: „*Praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprost*“ (Ef 4,32). A oprostjenje ne trebamo odgađati jer stoji: „*Sunce nek ne zađe nad vašom srdžbom*“ (Ef 4,26).

Tako imamo svaki dan i sada odmah mogućnost oprostiti i s bližnjima tako izaći na čistac.

Molitva

*Isuse Kriste, zahvaljujemo ti
što si na križu svim ljudima oprostio.
Ti vidiš naše povrjede i razočaranja.
Suosjećaš s nama.
Hoćeš nas ozdraviti.
Daruj nam svoga Duha i svoju ljubav
da bismo i mi bili sposobni oprostiti.
Dođi, Duše Sveti i vodi nas.
Amen.*

Naputci za dio o oproštenju

Oblikovanje prostorije: Dekoracija i rasvjeta u ugodno-meditativnu stilu, recimo osvijetljen križ, ispred njega platno u boji, na njemu svijeće, jastučići za sjedenje (alternativa stolicama). Općenito više zamračena rasvjeta, da bi se izrazilo večernji karakter.

Tijek: Protumačiti tijek da bi svi znali kako dalje. Isto tako i završetak susreta kao i eventualne informacije.

Mogući oblik: Skupljanje sudionika u prednjemu dijelu prostorije, gdje svira glazba (uživo ili CD). U pozadini prostorije rasporede se odgovarajuće osobe za razgovor i molitvu, sami ili po dvoje. Sudionici imaju zatim priliku poći onamo. Prostornom blizinom mogu sami vidjeti tko je tu na raspolaganju.

Pritom se može mlade, koji su doduše emocionalno vrlo dirnuti, ali ne žele poći na razgovor, blago na to upozoriti. Jer važno je i korisno donijeti u oproštenje otvorene uspomene. Sama utjeha neće ozdraviti srce.

Pritom neka sudionici pri slavljenju načelno gledaju naprijed, da bi se razgovori u pozadini mogli dogoditi po mogućnosti u privatnosti.

Na kraju dolazi u tijeku opisano vrijeme oproštenja. Nadovezujući se na oproštenje može se pred postavljenim križem zapaliti mala svijeća za svaku osobu kojoj je netko oprostio. Nakon vremena oproštenja neka se tim za molitvu još jednom okupi i ono što su čuli povjere otkupljenju Isusa Krista. To što su čuli može biti dirljivo, ali i uvrjedljivo (povrjeda od strane treće osobe, vidi odlomak 4). Stoga je važno i sam oprostiti i staviti se pod Božju zaštitu.

8.

Da bi tvoj život uspio

Živimo samo jednom. To naš život čini jedinstvenim i značajnim. I istodobno osjećamo svoju odgovornost. Ali to može zadavati i strah. I postavljaju se pitanja: Činim li to ja i ispravno? Gdje ću i kako naći pravi put? Kako postajem sretan?

Na takva pitanja hoće odgovor dati jedinica 8. Ona hoće pokazati da je tu Bog, koji nam želi dati pomoć i vodstvo da bismo pronašli pravi put do sreće. On nas poziva da ga čujemo i povjerimo se njegovu vodstvu. Time ne izričemo slijepu odgovornost, nego smo pronašli korisnu orijentaciju za sve naše odluke.

Ledolomac: Prozvati imena

Naputci za male grupe

List: Čitati, slušati

Kopirani predložak srca

Propagandni listić: Da bi tvoj život uspio

Poticaj „Da bi tvoj život uspio“ integriran u bogoslužje

Da bi tvoj život uspio

Igra na početku uvodi nas u današnju temu. Uzajamno smo jedni druge vodili samo glasom. Morali smo dobro osluhnuti. O tome osluškivanju se danas radi.

Započet ću s jednim vicem: „*Jedan pravovjerni židovski rabin u Sjedinjenim Američkim Državama strastveno je rado igrao golf. Njegov najveći problem bijaše to što u dan kad bi zapravo imao vremena – subotom – nije smio igrati. Tako jednoga dana odluči otići s Istočne obale na Zapadnu, gdje ga nitko nije poznao da ondje, u subotu, igra golf. Anđeli u nebu shvatili odmah njegovu namjeru i prijave to Bogu: 'Pogledaj ga! Krši subotu! Bog to vidi i kaže: 'Opalit*

ću mu pljusku da ne zaboravi!' Stigavši onamo, rabin potraži najljepše mjesto za igranje golfa i počne igrati. Postavi lopticu, udari, i loptica već pri prvom udarcu završi idealno – u rupi. Rabi ostane zapanjen, jer to mu nikad prije nije uspjelo. Postavi drugi put lopticu, ponovno fantastičan udarac i loptica završi u rupi. Rabi ponosan dignu ruke u vis i ispusti iz sebe veseo povik. Stavi lopticu i treći put i ponovno udari. I dogodi se isto kao i kod prva dva udarca, loptica završi u rupi. Rabi počne plesati od radosti. A anđeli, ljuti zbog toga, potrče k Bogu i kažu: 'Mislili smo, opalit ćeš mu pljusku da ne zaboravi. A evo, pogledaj, koliko se raduje!' Bog kaže: 'U redu, eto mu pljuske. On svoju radost nikomu ne može ispričovijedati!'"

Ova pripovijest pokazuje nam nešto temeljno: Bog ima svoj vlastiti način, svoju vlastitu pedagogiju vođenja ljudi. On vrlo često postupa drukčije nego što mi očekujemo, a prije svega: s ljubavlju. To je odlučujuće za naše pitanje: Kako nas Bog vodi?

Svi mi uvijek iznova doživljavamo da se moramo odlučiti. Svaki dan trebamo donijeti puno odluka. [Sljedeće primjere može se po volji promijeniti.](#)

Trebam li za doručak uzeti sada kruh ili „miezle“. Trebam li obući crveni ili zeleni pulover? Poslati SMS? Itd.

Neke odluke nisu toliko značajne, druge su ekstremno važne; primjerice koji zanat ću učiti? Hoću li se oženiti ili ne? Ako hoću, koga?

Svi znamo: Nije uvijek lako donositi odluke. Upravo kod složenih odluka često je prisutna nesigurnost i strah.: Je li odluka ispravna? Ili možda bih radije trebao...?

Jedna žena je pripovijedala kako joj je navečer prije njezina vjenčanja bilo jasno da je pogrješno udati se za toga čovjeka. Nije imala hrabrosti otkazati vjenčanje, a ni čovjeka kojemu bi se povjerila i koji bi joj pomogao. Nakon 17 godina se rastala.

Stariji ljudi katkada govore: „Kad bih mogao započeti iznova, učinio bih potpuno drukčije.“ Takve izreke me šokiraju. Mislim: Ne želim to morati reći na kraju svoga života. Nego želim moći reći: Moj

život je bio dobar, blagoslov! Opet bih tako odlučio, jer vidim što je Bog od mojih stranputica učinio.

Kako živjeti da imamo sigurnost da nas Bog vodi, da smo na ispravnu putu?

Bog nam hoće pokazati dobar put

Nešto je posve sigurno: Bog nas hoće voditi i nama ravnati. Narod Izrael je to već iskusio. Kad je narod Izrael išao kroz pustinju, od Boga je dobio konkretno vodstvo. Bog je preko dana išao ispred naroda u oblaku, a noću u stupu od ognja. Tako je Izrael iskusio: Bog je za nas tu. On nam pokazuje put.

Bog nam preko proroka Jeremije govori: „*Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam – riječ je Jahvina – naume mira, a ne nesreće: **da vam** dadnem budućnost i nadu*“ (Jer 29,11).

Bog ima za nas dobre planove. On nam želi dati nadu i budućnost. Želi da naš život uspije. Želi da prepoznamo njegovo vodstvo u svome životu i da se njemu povjerimo. To mogu potvrditi mnogi kršćani da na Božjim putevima život uspijeva, i to na iznenađujuće drukčiji način.

Želim li da Isus vodi moj život, mogu nam pomoći sljedeće misli: „**Prepusti Jahvi** puteve svoje, u njega se uzdaj i **on će sve voditi**“ (Ps 37,5). „*Na polje prostrano izvede me*“ (Ps 18,20). Jer Bog me ljubi i raduje mi se.

Imamo dakle sljedeću zadaću:

1. **Nakanu** (svoj život, svoje planove, svoje želje, pitanje koje me zaokuplja...) staviti u Isusove ruke i tako povjeriti njegovu vodstvu.
2. **Pouzdati se u njega** da nam on pokazuje što je ispravno. Smijemo se pouzdati u to da će nas Isus voditi tako da budemo sretni, da će se naše najdublje želje koje nosimo u srcu, ispuniti.

U vezi s time jedna pripovijest: „*Student upoznao djevojku koja nije bila kršćanka. Smatrao je krivim oženiti ju dokle god s njom ne*

podijeli svoju vjeru u Isusa. Stoga je slijedio naputke psalmista i Bogu povjerio situaciju. Rekao je: 'Gospodine, ako je ovaj donos kriv, molim te, okončaj ga. Ali ako smo određeni jedno za drugo, onda te molim da moja prijateljica do posljednjega dana proljetnoga semestra postane vjernica.'"

Od toga dana ni njoj niti ikomu nije ništa govorio. Položio je svoju sudbinu u Božje ruke i čekao na Božje djelovanje. Došao je posljednji dan proljetnoga semestra i dogodilo se da su te večeri oboje otišli na jednu zabavu. Prilično brzo te večeri kaže mu ona da bi rado s njim prošetala. Oboje su sjeli u automobil, i iz puke šale dala mu nekoliko naputaka: 'Tri puta skrenuti lijevo, tri puta skrenuti desno, tri kilometra voziti ravno i zatim se zaustaviti.' On je igrao tu igru i držao se njenih uputa.

Kad su se zaustavili, našli su se na američkome vojnome groblju, na kojemu u sredini stoji ogroman križ okružen stotinama malih križeva. Bila je šokirana i dirnuta simbolom križa. On je bio uvjeren da je Bog njezine naputke za vožnju iskoristio za to da ju prodrma. Rasplakala se i za nekoliko trenutaka otvorila Isusu svoj život i predala mu vodstvo svoga života.

Oboje su sada već godinama sretno vjenčani i još se i danas često sjete toga kako ih je Božja ruka toga dana vodila.

Kako možemo prepoznati Božje vodstvo

Kao što smo već spomenuli, hoću li da Isus u svim situacijama vodi moj život, tada se ono najvažnije već dogodilo.

Zatim dolazi pitanje: Kako mogu njegovo vodstvo prepoznati?

U vezi s time želim vam na put dati pet točaka:

Bog nas vodi preko Svetoga pisma

Sveto pismo, nauk Crkve i savjest hoće nam u konkretnoj situaciji pomoći da prepoznamo volju Božju. Iz Biblije znamo da stanovite stvari sigurno nisu u skladu s voljom Božjom, jer razaraju život. Za to su nam dane zapovijedi. [Eventualno navesti primjer: nekoga ubiti, raniti, oklevetati, razoriti brak...](#)

Možemo biti apsolutno sigurni da nas Bog nikada neće povesti na takav put.

Bog nas vodi preko Duha Svetoga

Drugi način kako nam Bog može priopćiti svoju volju jesu nutarnji dojmovi, **poticaji**, **misli**, ideje, slike i snovi. Katkada je moguće da stojimo pred nekim pitanjem i jednoga se jutra probudimo i odjednom prvom mišlju shvatimo – da, to je to, upravo je to odgovor.

Ali može također biti da od Duha Svetoga iskusimo stanovite poticaje kad s time uopće ne računamo. Odjednom možemo to jasno prepoznati.

Bog katkada razgovara s nama dajući nam duboku i trajnu čežnju da učinimo nešto određeno. „To bi bilo to. Ustvari rado bih se angažirao za..., ali...“ Kad je takva čežnja prisutna, to je znak da u meni djeluje Duh Sveti. Zatim je uvijek potreban i korak provesti to u djelo.

Bog nas vodi preko razmišljanja razuma

Važno je kad stojimo pred nekom odlukom da uključimo svoj **razum**. Ako primjerice stojim pred pitanjem hoću li se vjenčati s nekom drugom osobom ili ne, dobro je postaviti si pitanje: Odgovaramo li nas dvoje jedno drugomu, ne jer se volimo, nego i polazeći od strukture osobnosti, od naše vjere, našega hobija, jesmo li rado skupa, itd.?

I kod pitanja o izboru zvanja zdrav ljudski razum igra veliku ulogu. Svakako je razborito misliti na sljedećih deset, petnaest ili dvadeset godina i pitati se: „Kamo me zvanje vodi? Je li to za mene u redu? Odgovara li to mojim dugoročnim ciljevima? Ili me ovaj put preopterećuje? Je li uopće toliko važno zarađivati toliko novca kao u ovome zvanju, ili mi bolje pristaje neko drugo zvanje? Ako da, koja mjerila su mjerodavna da ove ciljeve ostvarim korak po korak?“ (natječaj, razgovor na predstavljanju...).

Bog nas vodi preko savjeta iskusnih vjernika

„**Mudar** čovjek sluša savjete“ stoji u Izr 12,15.

Ali je potrebno pitati za savjet prave ljude. Ne tek svoje kolegice i kolege. Ako primjerice imam volju jednom pustiti mozak na pašu i dobro se istrčati i pitam nekoga tko je tomu vičan, kakav savjet bi mi taj dao? Možda bi mi odgovorio: „Dobra ideja, idem s tobom, pokazat ću ti kako se to radi.“

Koga dakle trebamo pitati za savjet?

Za savjet trebamo pitati ljude za koje znamo da im je stalo do istine. U Bibliji stoji: „*Strah je Gospodnji početak spoznaje*“ (Izr 1,7). Strah Gospodnji ne znači strah pred Bogom, nego obratno: Boga uzeti ozbiljno. To znači da trebamo pitati ljude koji Boga uzimaju ozbiljno, koji Boga slušaju i koji su zajedno s Bogom već išli jedan dio puta.

Sada posljednja točka:

Bog nas vodi preko konkretnih okolnosti

Potrebno je pogledati našu konkretnu situaciju: Gdje se otvara put? Koji prvi korak mogu učiniti? Bog nam nikad ne pokazuje čitav put, nego uvijek samo sljedeći korak. Zatim čeka dok taj korak učinimo. Kad smo ga učinili, dolazi zatim sljedeći korak. A za to nam on daje i snagu i povjerenje. [Ovdje eventualno ispričati primjer.](#)

Još jedna posljednja misao: Čak i kad uvijek iznova činimo pogriješke, kad doživljavamo razočaranja ili mislimo da smo zatajili, smijemo biti sigurni: Bog nas vodi dalje. Bog može dati da i iz krhotina opet nastane nešto dobro.

Kad se čovjek pouzda u Boga, voli ga i zato uvijek iznova svoja pitanja polaže u njegove ruke i govori mu: „Hoću ići tvojim putevima, vodi me“, Bog će ga tada voditi u svemu na njegovo dobro kao što govori Pavao: „*Onima koji Boga ljube, sve se okreće na dobro (...)*“ (Rim 8,28). Čudesno je znati da će tako sve u mome životu, ali i poslije izići na dobro, da će moj život uspjeti i dobiti smisao.

Ali sada je ipak odlučujuće pitanje: Hoću li se dati od Boga voditi? Želim li Isusu povjeriti svoj život i nasljedovati ga? Želim li da Isus moj život vodi? [Tišina ili smirujuća glazba](#).

Molitva

*Hvala, dobri Bože, što nam želiš darovati dobro vodstvo.
Daruj mi svoje svjetlo da bih spoznao kamo me želiš voditi.
Pokaži mi put koji si mi priprazio.
Daj mi povjerenja u tvoju ljubav, da bih ti se potpuno povjerio.
Zahvaljujem ti za tvoje vodstvo.
Amen.*

9.

Trpljenje – i ovdje se pouzdati u Isusa?!

Trpljenje pogađa svakoga čovjeka. Već djeca i mladi stječu iskustva trpljenja. Trpljenje se provlači kroz ljudski život. I premda je trpljenje vrlo teška tema, ne smije ga se potisnuti. Potrebno je o njemu govoriti. Trpljenje nije moguće razumjeti, nego samo izdržati. Pritom nam Isus hoće pomoći.

Kad su mladi u jedinici 8 svoj život povjerali Isusu, sada se radi o tome da pokažemo što to konkretno s obzirom na osobni život znači. Ova jedinica hoće ohrabriti da se u boli i trpljenju otvorimo Isusu, Spasitelju, i u njega se pouzdamo i u teškim i bolnim situacijama života.

Ova jedinica je vrlo opsežna. Važno je izabrati ono što služi mladima (eventualno i tekst na propagandnim listićima. To vrijedi i za osobne primjere. Njih neka, ako se ne pripovijedaju osobna iskustava, iznese tim suradnika.

Ideja ledolomca

Naputci za male grupe

Propagandni listić: Trpljenje – i ovdje se pouzdati u Isusa!

Trpljenje – i ovdje se pouzdati u Isusa?!

[Preuzeti temu ledolomca](#)

Postoje različita iskustva trpljenja. U vezi s time jedna pripovijest: „*U pustinji, točnije: na rubu jedne oaze, stajalo mlado*

palmino drvo – u najboljem rastu i krasna izgleda. Putem prolazio Ben Sadok. Ovaj je bio toliko žučljiv u svome karakteru da nije mogao vidjeti ništa zdravo i lijepo a da to ne upropasti. Mučila ga je naravno ova prekrasna mlada palma, pa je uzeo težak kamen i bacio ga u krošnju ovoga mladog drveta. S pakosnim smiješkom ode dalje nakon ovoga „junačkog djela“.

Mlada palma se stresla i pokušala zbaciti teret. Uzalud. Previše čvrsto sjedio je kamen u njezinoj krošnji. Mlado drvo se grčevito zabijalo sve dublje u zemlju opirući se kamenu teretu. Palmino korijenje spustilo se tako duboko u zemlju da je doprlo do skrivenih žila vode oaze. I istodobno dizala kamen tako visoko da je krošnja sve nadvisivala. Na nju više nije padala sjena. Voda iz dubine i sunčev žar iz visine dali su da iz mladoga drveta izraste kraljevska palma.

Godinama kasnije došao je Ben Sadok ponovno da se raduje zakržljalu drvetu koje je upropastio. Uzalud ga je tražio. Tu je krasna velika palma spustila svoju krošnju, pokazala kamen i rekla: 'Ben Sadok, moram ti zahvaliti, tvoj teret me je učinio snažnom.'

Ben Sadok je potpuno promašio u svom pokušaju da „zagorči“ palmi život. Naprotiv – zlo koje joj je nanio, postalo je za nju putem osnaženja i snage.

Iskusujemo trpljenje

Činjenica je: prije ili kasnije susrećemo se s neizbježnim ljudskim trpljenjem. **Doživljavamo** kako se ljude isključuje, kako se događa nepravda, doživljavamo ili slušamo o nasilju, rastavama, ljubavnim jadima, mobingu³, bolesti, smrti i puno više toga.

Normalno je da smo tužni, kivni, srditi. Osjećamo se loše i započinjemo sumnjati u sebe, u druge i u Boga. Pitamo se: Zašto Bog to dopušta? Ili predbacujemo sebi, drugima ili Bogu. Smatramo ih krivima.

---

³ organizirano zlostavljanje i šikaniranje nekoga s ciljem da ga se istjera iz grupe, firme...

Odakle dolazi ovo trpljenje?

Puno trpljenja uzrokuju ljudi. Mi ljudi smo ti koji od Boga darovanu slobodu ne rabimo za to da činimo dobro. Umjesto toga ljudi iskorištavaju jedni druge, onečišćuju okolinu i time uzrokuju bolesti. I mi ljudi smo ti koji iz sebičnosti i želje za osvetom vodimo ratove. Mobingujemo, ogovaramo, lažemo, varamo, krademo, vrijeđamo, a sve to ide na račun ljudi. Bog u svojoj ljubavi to neće. Stoga nam je dao svoje Zapovijedi da bi se takve ružne stvari izbjegle. Ali budući da smo slobodni, mi se njegovih Zapovijedi možemo držati ili ne. Mi možemo činiti dobro ili zlo.

Ali **postoji** i trpljenje koje nije uzrokovao ni jedan čovjek osobno. Udarci sudbine, prirodne katastrofe, ali i nezgode ili bolesti spadaju ovamo. Ili jednostavno osjećaj da se osjećamo loše ili da ne pripadamo ovamo, premda je ustvari sve normalno. Neki se osjećaju usamljeni, ne nalaze priključak, a jednostavno ne znaju zašto?

Jedan mudar čovjek jednom je rekao: „Vidio sam bolesnika i tada sam znao da sam izložen bolesti. Vidio sam siromaha i tada sam znao da sam izložen siromaštvu. Vidio sam mrtvaca i tada sam znao da sam izložen smrti.“ To je ispravno, kad-tad ćemo napustiti ovaj svijet i sa sobom nećemo moći uzeti ništa, ni svoje tijelo niti ikakav posjed. U konačnici sve prolazi.

Činjenica je da trpljenje spada u život i mi se s njim susrećemo. **Pitanje** je kako s time postupiti. Da – što možemo učiniti da bi s nama bilo kao s palmom, i mi čak snažni izišli iz trpljenja?

Putevi nadvladavanja trpljenja

Najprije je važno trpljenje **ne isključiti** ili uljepšavati. Kad čujemo izreke kao: „Pa nije to tako strašno“, tada nam to ne pomaže. Naprotiv, što iskusujemo kao trpljenje, to u našem životu jest trpljenje i ono boli. Odbijanje možda može nekoga ostaviti hladnim, ali drugoga to pogađa u srce. To se ne može isključiti. Zaprljamo li stol i jednostavno na to stavimo tanjur, mrlja je još uvijek tu. Nije nestala. Tako je i s trpljenjem, ono ne nestaje samim time da ga ne želimo opaziti.

Tek prihvaćanje trpljenja i boli pomaže nam nadvladati ih.

U vezi s time jedan doživljaj: Od raka oboljeli djed dovezen u bolnicu na operaciju. Treba odstraniti tumore, ali kod operacije je postalo jasno da ih je previše i da su preveliki. Ne učinivši ništa, liječnici ga opet zatvore. Mogao je živjeti još nekoliko dana ili tjedana, ali liječnici nisu bili složni treba li mu to i reći. Odluka je ostala na obitelji. Nakon duga razmišljanja odluče reći mu. Tek tada je mogao započeti put na kojemu su se svi mogli jedni od drugih rastati. Bio je to smiren i zajednički rastanak, dragocjeno i važno vrijeme za obitelj.

Iskusimo li trpljenje dobro je **pripustiti osjećaje** koji nadolaze. Osjećaji smiju uvijek biti. Možda hoćemo vikati ili plakati? Ili možda doživljavamo pometnju u svojim osjećajima. Dobro je ovo jednostavno pripustiti, jednostavno pustiti da iz nas iziđe, to je pritom najbolji put.

U Bibliji je to **tužaljka**, u kojoj ljudi k Bogu vapiju i žale se zbog nepravde i trpljenja koje im se dogodilo. *Glasom svojim Bogu vapijem, glas mi se Bogu diže i on me čuje*“ (Ps 77,1). Svi psalmistužaljkice posvećeni su tužaljkama Bogu. U vrijeme Biblije bilo je po sebi razumljivo i Bogu se potužiti. Kad to činimo mi smo u razgovoru s Bogom, i tada nam puno toga može postati jasno.

Ostanemo li u razgovoru s Bogom, u nama tada može nešto sazreti. Mi se s trpljenjem možemo obračunati. Možemo ga prihvatiti kao dio našega života, s njime se **pomiriti** i gledati naprijed.

Iskusimo li trpljenje, odlučujuće je da se ne zatvorimo nego otvorimo mogućnostima koje se sada u našem životu još mogu dogoditi. Možemo si postaviti pitanje: Koje mogućnosti postoje sada? Kako sve to okrenuti na dobro? Tko mi može pomoći? Tko me može utješiti? Kako to lakše podnijeti?

S takvim mislima oslobađa se put za oporavak. Mi prihvaćamo to što se dogodilo. Prestajemo se protiv toga buniti jer gledamo naprijed.

Tužaljka – prihvaćanje – pomirenje, tako može izgledati put kroz trpljenje.

Pouzdati se u Isusa u trpljenju

Kod nadvladavanja trpljenja hoće nam Isus pomoći. I to na dvostruk način:

Prvo: Isus je s nama u našem trpljenju, prije svega u našim najtežim trenucima. To nije tek neka izreka, nego je sam Bog došao na ovaj svijet i trpio za nas. U Isusu je Bog došao k nama kao čovjek. Time je i sam doživio sve što spada u ljudski život.

Vrhunac njegova trpljenja bio je križ. On nije samo znak pobjede nad smrću i nad grijehom, nego i mjesto najvećega trpljenja. Ovdje je Isus na sebe uzeo svu bol i sve trpljenje i sve grijehe svijeta. Sam Bog je pretrpio sve ono što mi doživljavamo. To je nedokučiv čin ljubavi: On je predao svoj život u boli za nas. Pogledamo li na križ, možemo biti sigurni da Isus uvijek s nama osjeća i s nama trpi.

Isus je naš uzor i u načinu kako je prihvaćao trpljenje. Bio je potpuno nedužan, ali ipak u boli nije se srdio na one koji su ga tako brutalno mučili. Naprotiv: Prihvatio je trpljenje i na križu oprostio svima koji su njegovo trpljenje skrivili. Zatim je izdržao najteže boli sve do smrti. Posljednja Isusova riječ bila je, prema Markovu Evanđelju, tada i glasan povik: „**A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu**“ (Mk 15,37).

Isus je to učinio i zato da bi u svakoj boli koju mi podnesemo bio s nama, i u njoj nas pratio. Tako je on u svakom trpljenju s nama i trpi zajedno s nama. To je ta pomoć.

I *drugo:* **Isus** nam **pokazuje** put kroz trpljenje i iz trpljenja.

U Evanđeljima čitamo da je Isus ozdravio nebrojene ljude koji su trpjeli od svih mogućih tjelesnih mana. Pritom je često pozivao bolesnike na povjerenje. „**Vjera te tvoja spasila**“, često je govorio (usp. Lk 17,19; 18,42). „*Idi, neka ti bude kako si vjerovala*“ (Mt 8,13). „*Neka vam bude po vašoj vjeri*“ (Mt 9,29). Mnogi su bolesnici pokušavali dodirnuti ga, „*jer je iz njega izlazila snaga koja je sve ozdravljala*“ (Lk 6,19,b).

I danas vrijedi ono što je Isus tada rekao Židovima: „*Otac moj sve do sada radi pa i ja radim*“ (Iv 5,17). To znači: Isus je sada zajedno s Ocem na djelu i hoće danas ozdravljati! U njega i njegove puteve smijemo se i danas pouzdati! Pritom je važan sljedeći stav:

„**Zašto** Bog tako nešto pripušta?“ često pitamo. Ostanemo li pri Zašto, mi se osvrćemo i bunimo protiv boli. Na to Isus u pravilu ne odgovara, jer nam hoće pomoći da gledamo naprijed i pitamo *Čemu?*

U **Zašto** kružimo oko samih sebe, brzo tonemo u samosažaljenje ili svaljujemo krivnju na drugoga, okrivljujemo Boga. Čemu znači: Isus je sada tu i hoće nas voditi dobrim putem.

Ohrabrujući primjeri

Ako ima iskustava iz tima suradnika, dobro je iznijeti ih.

Kako? Poslušajmo što su doživjeli dvoje mladih i kako su nadvladali trpljenje.

Jedna šesnaestogodišnjakinja izvješćuje: „Prije četiri godine moji roditelji su se sve manje razumjeli. Odnos prema momu ocu postajao je zatim sve gori, i zato jer je i sam bio kriv što se odnos među njima slamao. Kad su se moji roditelji rastali, otac je izišao iz kuće. Za mene je to bilo jako teško. Sve smo manje međusobno kontaktirali. On je gotovo nestao iz moga života. Kad sam mu pripovijedala da idem na jedno kršćansko ljetovanje s mladima, njega to nije nimalo zanimalo, nisu ga zanimale ni moje svjedodžbe iz škole.

Na praznicima sam svoj odnos povjerala Isusu. Oprostila sam svom ocu i molila Boga za njega. Nakon što sam se vratila kući nazvao me je, što je bilo jako neobično, inače sam ja uvijek njega nazivala. Dugo smo telefonirali i on je opet pokazao zanimanje za moj život. To je bio novi početak.

Naš odnos je zatim postajao sve bolji i danas imam super odnos s njim. Zadovoljna sam. U vrijeme kad sam jedva kontaktirala s ocem, jako sam trpjela. Možda je bilo bolje što su se rastavili i ja danas opet imam dobar odnos prema njemu. Dok je još bio s nama, bivao je sve gori, kad je izišao bilo je još gore, ali zatim je novi početak bio moguć. Bog nam je ovaj omogućio novi početak, jer tek od one večeri kad sam prihvatila Božju pomoć i molila, nešto se promijenilo.“

Jedna petnaestogodišnjakinja pripovijeda: „To je započelo u četvrtome razredu. Često su me zadirkivali i ja sam iz frustriranosti puno jela. Postala sam tako prilično gojazna i bila još više odbijana, mobingovana i zadirkivana. Zbog toga sam trpjela tako da više nisam htjela ići u školu. Gotovo svakoga jutra sam urlala. Zatim je došla faza koja za mene nije bila nimalo dobra. Pokušala sam smršavjeti svim mogućim sredstvima. Više gotovo ništa nisam jela i često sam ono što sam pojela, povratila.

Kad sam dvije godine kasnije bila na jednom kršćanskom ljetovanju, osjetila sam ljubav u zajednici i da sam ondje prihvaćena takva kakva jesam. Nisam bila

odbijana. Ondje sam si postavila pitanje zašto Bog pripušta to da toliko trpim? Zatim sam čula da Bog ne može spriječiti trpljenje, ali nam hoće pomoći u tome i izdržati ga zajedno s nama. Tada sam odlučila prihvatiti sebe takvom kakva jesam i ići dalje zajedno s Isusom.

Pomolila sam se Isusu i zatim na svoju vlastitu želju otišla na liječenje. I ondje sam često molila da mi Isus dane snage da uspijem. Naposljetku sam poslije liječenja mogla držati svoju težinu. U međuvremenu sam i dalje mršavjela premda danas više jedva pazim na to što jedem. Danas se osjećam ugodno, samosvjesna sam i ne dopuštam više da me zadirkuju. Danas mogu jednostavno prijeći preko toga, jer više ne moram misliti na vrijeme u četvrtome razredu. To sam predala i sada je dobro.“

Bog je za nas uvijek pripremio dobar put. On hoće da u životu budemo sretni: „**Pokazat ćeš mi stazu života, puninu radosti lica svoga**“ (Dj 2,28). Ovo za nas vrijedi i danas. Isus nam hoće pokazati dobre puteve, puteve koji vode u radost. Ali na nama je hoćemo li se otvoriti njemu i njegovim dobrim putevima i pouzdati se u njega.

A smrt?

Život je veličanstven dar, koji svaki dan iznova treba pojmiti i u njemu uživati. Ne znamo koliko dugo ćemo živjeti, nitko to ne zna. Ali život bez Boga zapravo je uvijek prekratak, svejedno je li dug 20, 50 ili 90 godina. Život u kojemu se svakoga dana mogu radovati život je na koji se rado mogu osvrnuti.

U vezi s time još jedno iskustvo: „*Moja teta bila je najdraži čovjek na svijetu. Draga i ljubazna. Kad je bila trudna sa svojim petim djetetom, razboljela se. Dijagnoza: rak. Liječnici radi djeteta nisu mogli učiniti puno, umrla je nekoliko mjeseci poslije djetetova rođenja. Za obitelj je to bilo jako teško: zašto je morala umrijeti, a čitav život je živjela tako dobro i zdravo? Kako će obitelj s petero djece uspjeti bez nje?*

U vrijeme svoje bolesti sama je svu tu bol i sve to trpljenje hrabro podnosila. Uvijek je čvrsto vjerovala u Boga, nikada nije sumnjala u njegovu ljubav koja ju je pratila čitav život. Naprotiv, u svom trpljenju bila je samo to ljubavnija prema drugima i rastala se u miru.“

Bilo je teško morati prihvatiti takvu sudbinu. Ali kao kršćani živimo u vjeri i nadi da ovaj život nije sve. Ništa u našem životu nije zaključeno, nego ide dalje. Tek ova nada u život poslije smrti daje našem životu – i smrti – smisao. Mi dolazimo od Boga i opet se k njemu vraćamo, sve između toga je putovanje, hodočašće s Bogom.

Jedan kineski filozof jednom je rekao: „Što **gusjenica** naziva krajem svijeta, ostatak svijeta naziva se **leptir**.“ Što se nama čini kao kraj svega, možda je početak nečega puno veličanstvenijega. U ovome načinu gledanja hoće nam Isus pomoći. Mi se i u smrti smijemo pouzdati, jer za nas postoji nada da će barem na kraju biti sve dobro.

Želim zaključiti s jednom molitvom:

Hvala, Bože, za ovaj život.

Hvala što svaki dan priređuješ novu radost.

Hvala za dar života.

*Bože, ti si uza me u mome trpljenju,
u mračnim vremenima života.*

Daj mi uvijek osjetiti tvoju ljubav.

Daj mi snage i jakosti izdržati trpljenje.

*Otvori mi puteve da će biti bolje,
i daj mi odvažnosti biti drugima uzor.*

*Gospodine, primi me k sebi
kad jednoga dana napustim ovaj svijet*

*i molim te za sve koje poznajem,
a koji su ovaj svijet već napustili.*

Amen.

10.

Što u prijateljstvo (ne) spada

Deseta jedinica poseže za temom na koju će u svakome slučaju biti rasprava. Ovo ne samo radi teološkoga pitanja zla, nego i zato što uopće nismo dostatno svjesni napasti različitih oblika okultizma, koje često više uopće ne smatramo napastima na zlo. Mnogo toga se čini kao po sebi posve razumljivim. Zbog toga savjetujem da se za ovu temu dobro pripravimo.

Koliko Crkva kao i uvijek „đavla“ smatra realnom zavodničkom silom, pokazuje se i u tome da i u najnovijemu izdanju obreda krštenja (2007.) po sebi razumljivo prije ispovijedanja vjere treba odreći se Zloga (đavla). Time se traži ono što je temeljno za ispunjen kršćanski život: Odreknuće od svih oblika i zavođenja Zloga.

Za susret: Umjesto malih grupa može se u plenumu dogoditi i krug pitanja prema metodi Fish-bowl⁴: Stolice smještene u dva međusobno koncentrična kruga. U nutarnjemu krugu sjede oni koji postavljaju pitanja i hoće raspravljati. Ondje spada i odgovorna osoba iz tima voditelja tečaja (župnik kateheta...). U vanjskome

---

⁴ kuglasta staklena posuda, akvarij za zlatne ribice

krugu sjede oni koji hoće slušati. Tko želi što reći prelazi u nutarnji krug i obratno.

Ledolomac: Dospjela odluka

Naputci za male grupe

Propagandni listić: Što u prijateljstvo (ne)spada

Što u prijateljstvo (ne) spada

Uvod

S obzirom na ledolomca

S prijateljstvom započinje novi put. Prijatelj je važan. Volimo ga ili ljubimo i želimo ga razveseliti. Cijenimo zajedništvo. I što bolje jedan drugoga poznajemo, to također bolje znamo što njemu odgovara. Tko ljubi, zna što drugoga boli i čime ga se može povrijediti.

Tko se odlučio za prijateljstvo, zna da postoje stvari koje **prijateljstvo unaprjeđuju** i takve koje ga ranjavaju, čak ga mogu i razoriti.

Stvari koje prijateljstvo unaprjeđuju jesu:

- Imati vremena
- Tražiti kontakt: telefon, SMS, pisma,
- Misliti jedni na druge
- Zahvaliti
- Pouzdati se
- Poštovati

Stvari koje su **za prijateljstvo uvrjednive** jesu:

- Neiskrenost
- Nepovjerenje
- Ružno govorenje

- Ne dati o sebi čuti dulje vremena

Isto vrijedi i za prijateljstvo s Isusom. I tu ima stvari koje prijateljstvo unaprjeđuju i takvih koje ga ranjavaju. Neki od vas su se možda već odlučili za prijateljstvo s Isusom. Time je aktualno pitanje što u prijateljstvo s Isusom ne spada, što ga ranjava, što ga čak može razoriti.

Najdublje povrjede pritom nisu naše slabosti. Ono što ranjava dublje jest neiskrenost i nepovjerenje u ljubav drugoga (drugih). Ako smo nepovjerljivi prema Isusu, ako sumnjamo u njegovu ljubav prema nama i okrećemo se suprotnomu, tada postajemo nevjerni prijateljstvu.

Kako pokazuje ledolomac, radi se o temi: Napast, točnije napast nevjernosti prema Isusu.

Kušnje su prisutne

Zlo na neki način ima stanovitu draž za nas. **Osjećamo** se njime privučeni, premda znamo da nam ono ne čini dobro, kao moljac koji srlja na vatru. Vidi vatru i leti u nju. Jednostavno tako. Postaje sve toplije, ali moljac to ne opaža. Jednostavno leti na nju i izgori. Nema ga. Okej, on ne može ništa, jer svojim očima ne može razlikovati sunce i vatru. Ali mi to možemo učiniti bolje, jer Bog nam je dao savjest. Mi možemo razlikovati između dobra i zla. Primjer nam treba pokazati da upravo nije svejedno „kamo letimo“, nije „sve OK“, nego na jednoj strani postoji svijet pun života, na drugoj pak strani vatra, propast.

U svakodnevici se susrećemo s pripovijestima o ljubavi, zločinima, sportskim događajima, dnevnim senzacijama, najnovijim dostignućima i katastrofama. Sve to nas privlači u svoj tok, ali zar je to toliko važno? Ne odvraća li nas tu netko od pravoga života i krade nam naše vrijeme?

Zatim dolaze magija, ezoterija, obmanjivanja, zločini, pomicanje čaše, nasilje i mnoge druge stvari u kojima **zlo** postaje konkretno u ovome svijetu. To nas na stanovit način očarava, i opasno je kao i

vatra za moljca. Već na TV-u, internetu, na DVD-u možemo pogledati mnoge stvari koje primjerice veličaju nasilje.

Ove stvari imaju za nas **draž**. I što se više toj draži popusti, to jača može postati i odvesti nas na krive misli i puteve. Ova draž nalazi u našoj požudi nešto kao ortaka. Požuda u nama tjera nas sve dok ne zasiti našu najdublju nutrinu.

Uzroci zla

Isus u Evandjelju govori o tome da iza ove draži na zlo stoji duhovna sila: **đavao**. U latinskome se đavao naziva diabolus, onaj koji zbunjuje, brka, vara (izokreće činjenice). Misli se na duhovnu silu koja sve pobrka i zbuni tako da sebe više ne razumijemo i u obitelji, društvu i Crkvi više nema jasnoće ni prozirnosti.

Hebrejska riječ satan za đavla znači protivnik, optužitelj i okrivitelj.

Isus opisuje ovu duhovnu silu kao moć laži (što se već krije u imenu): „*On je lažac i otac laži*“ (Iv 8,44). To znači: **obmanjuje** nas s obzirom na Boga, na smisao života, na nas same, ukratko, na sve.

Najveća laž u koju nas hoće uvjeriti jest da nema Boga. Povjerujemo li u to, on tada s nama igra laku igru. Tada je svejedno kako postupamo sa svojim blišnjima i popuštamo li svim svojim užiticima i požudama. To je profinjena strategija koja nas odvodi sve dalje od Boga i bližnjih.

Isus đavla nadalje naziva ubojicom, zlim neprijateljem kao i knezom i vladarom ovoga svijeta. Time upućuje na to koliko je ta duhovna sila u svijetu jaka.

Prikriti dobro i prikazati nedužnim zlo

Prvo mjesto u Bibliji gdje je riječ o zlu i napasti nalazi se u pripovijesti o padu u grijeh.

Situacija je sljedeća: Bog je Adamu i Evi dao **raj** i u njemu veliku slobodu djelovanja. Rekao je: „*Sa svakog drveta u vrtu smiješ jesti*“.

Smiju uživati u sve ali s jednim ograničenjem: „*Ali sa stabla spoznaje dobra i zla da niste jeli.*“ I rekao je zašto: „*Budete li s njega jeli, umrijet ćete*“ (usp. Post 2,16-17).

Bog dakle informira o mogućim posljedicama. Posve jasno je rekao da za čovjeka postoji granica koju ne smije prijeći.

Sada nastupa **đavao** u liku zmije i govori Evi: „*Je li vam Bog zaista rekao da ne smijete jesti ni sa jednoga stabla u vrtu?*“ (Post 3,1). Bog to uopće nije rekao! Njegova prva mjera je dakle zbuniti čovjeka, probuditi sumnju u Božju dobrotu i izokrenuti Božju riječ. Bog nije rekao *ni sa jednoga*, nego samo *s jednoga* stabla – a to je velika razlika. Ako u vrtu stoji milijun stabala i samo s jednoga ne smijem jesti, tada mi još uvijek na raspolaganju stoji 999.999 stabala s kojih smijem jesti.

Zmija kao sljedeće **nijeće** posljedice neposlušnosti: „*Ne, nećete umrijeti*“ (Post 3,4), rekla je. Đavao nas hoće uvjeriti da ne škodi biti neposlušan Bogu. On nas hoće uvjeriti da povjerujemo da je Bog u stvari smutljivac, da nam on hoće uskratiti dobro i lijepo. Nije li i s nama ponekad tako da Boga smatramo smutljivcem koji nam neće priuštiti zabavu i radost?

Eva se morala odlučiti: Vjerujem li Bogu ili vjerujem li zmiji? Povjerovala je zmiji i podlegla napasti. Posegnula je za zabranjenim plodom i dala i Adamu da od njega jede.

Zatim se dogodila katastrofa: zlo, tama, strah ulazi u njihovo srce i u sve njihove odnose. Oni gube raj i naposljetku su puno godina kasnije umrli, Bog je svojim nagovještajem bio u pravu.

Adam i Eva su od zmije prevareni. Mislili su da će naći više života i sreće. Ali đavao ih je odvratio od Boga i primamio na put koji vodi u propast. To vrijedi i danas. Gdje su ljudi zavedeni zlom, prevareni su na lukav način. Misle da će nešto steći, a na kraju su gorko izgubili.

Pitanje na koje sada svatko samo osobno može odgovoriti, glasi: Pouzdajem li se u Boga? Ili slušam glas zavodnika i kršim Božju zapovijed?

Možda se kod nekoga pojavilo pitanje: Postoji li stvarno ova duhovna sila zla koju Biblija označuje kao „đavao“? U današnjemu svijetu je u mnogim varijantama riječ o đavlu. I premda on dolazi u filmovima, romanima i tiskovinama često kao zabavna igra koja sve to čini pomalo napetim, tako je Isus – kako nam izvješćuje Biblija – tada susreo đavla. Doživio ga je u njegovoj zloći i borio se protiv njega kao protiv najvećega neprijatelja. Stoga su Isus, a s njime i Crkva, uvjereni u postojanje te zle duhovne sile. [Ovdje može biti dobro pripovijedati o osobnome iskustvu.](#)

Postupanje sa „zlom“

Od mnogih napasti koje imaju svoje podrijetlo od zle đavolske sile, hoćemo sada pogledati jedno specijalno i aktualno područje.

Danas naime doživljavamo **nezdravo zanimanje** za zlo. Umjesto s Isusom Kristom, ne malo njih bave se **kultom đavla, crnim misama, magijom, spiritizmom, zazivanjem duhova, okultizmom** itd. Postoje i glazbene grupe koje pripadaju sotonskome kultu. Povezale su se sa snagom zla da bi bile što uspješnije.

Katkada ih se prepoznaje primjerice po naopako okrenutu križu ili broju 666. Neki CD-i su čak „suprotno govoreni“. Ovo „suprotno izgovoreno“ vrlo često su tekstovi u kojima se veliča đavla. Od takvih grupa i takve glazbe izlazi samo negativnost.

Postoje ne samo CD-i, nego i knjige i časopisi koji su škodljivi (primjerice, postoji knjiga s naslovom: „Šesta Mojsijeva knjiga“ koja u biti sadrži uvod u okultizam.).

Što je okultizam? „Okultan“ znači skriven. **U okultizmu** se pokušava otkriti skrivene stvari, doći u kontakt sa skrivenim silama. [Sljedeća dva primjera mladih mogu se i izostaviti.](#)

„Ja sam sa svojim kolegama nekoliko puta kontaktirao s pokojnicima. Za to smo se služili stolićem s tri nožice. Na jednoj nožici bila je pričvršćena olovka, tako da je stolić mogao na velikom papiru pisati. Na nj smo stavljali vrške prstiju i dozivali duhove dok se stolić počeo odjednom pomicati. Sada smo mogli postavljati pitanja duhu... Sve to me nije jako uvjerilo. Ali je unatoč tomu bilo napeto.“

Jedan drugi, u međuvremenu odrastao, mladić koji je jednom, samo jednom sudjelovao pri pomicanju čaša. Godinama nije mogao i nije htio o tome govoriti, a i danas se još plaši kad samo na to pomisli. Kad je jednom ipak o tome govorio, rekao je da je to najgore iskustvo njegova života, i da još danas od toga ima noćne more.

Zbog čega nas takve stvari nadražuju? Pogledamo li na Evu, kod nje je sve započelo radoznalošću. Mislila je da tu ima još nešto što joj Bog uskraćuje.

I stvarno, u čovjeku živi neka vrsta **radoznalosti**, duhovna glad za time da iskusi više, da sazna više o vlastitome životu, o drugima i o tome što će biti u budućnosti. Neki ljudi čitaju stoga redovito horoskope, idu k vidovnjacima ili gatarama da bi saznali nešto o svojoj budućnosti. Drugi prakticiraju „visak“ ili „pomicanje stolova“, itd.

Time bježimo od stvarnoga života, od izazova da sami živimo i dajemo da nam druge sile govore kakav će biti naš život. Je li to smislen način postupanja s prilikama života i svim njegovim mogućnostima? Time da nas drugi ograničuju?

Provjeriti i povući zaključke

Uza sve što nas zadesi ili za što se zanimamo, moramo uvijek iznova propitivati je li to dobro ili loše. Sljedećih **pet** pitanja pomažu jasnije vidjeti je li **radnja** (ili neko područje) dobro ili loše:

1. **Ne** smije proturječiti **izričajima** Biblije i nauku Crkve.
2. **Ne smije** proizvoditi strah, nemir i ovisnost.
3. **Mora** biti **slobodno** od magijskih formula.
4. **Ne smije** odvlačiti od molitve ili od vjere.
5. **Mora** biti moguće prozreti.

Ako je prisutna jedna ili više od ovih točaka, tada tako nešto ne bismo trebali činiti!

Ali zbog čega? Što u tome ima loše?

Puno toga izgleda potpuno bezazleno i privlačno, ali iza toga se često krije problem. **Problem** je opasnost da takve stvari utječu na

naš život. Tko se bavi takvim **okultnim stvarima**, u velikoj je opasnosti da postane o njima ovisan. Sve doduše nije odmah opasno.

Razlika je da li tu i tamo pročitam horoskop ili redovito polažem karte i sudjelujem na sotonističkim susretima. Pa ipak: Ove stvari nas privlače u svoj tok i odvlače **od Isusa** Krista. Preko takvih stvari može osim toga **zla sila** u nekome od oblika utjecati na naš život. I prije ili kasnije imat će to negativne posljedice za naš život: povećani strahovi, sklonost samoubojstvu postaje veća, nastaju prisile kojih se više ne možemo osloboditi...

Odlučujuća točka je ovisnost. Sve ove prakse vode u prisilu. To se zatim mora činiti. Biti kršćanin pak vodi uvijek u slobodu, i u tome je razlika. Mi vjerujemo u snagu molitava, u snagu križa ili u snagu blagoslovljene vode. A sve su to za nas samo simboli u kojima Božja snaga djeluje u svijetu, a Bog hoće uvijek samo dobro.

Je li štogod ispalo? Nema ni jedne jedine molitve gdje netko poželi neko zlo; naprotiv, mi blagoslivljamo i svoje neprijatelje. To je razlika, Bog vodi do života, do ljubavi i do slobode. Zlo vodi u smrt i ovisnost i u razdor. Stoga naposljetku ni jedan oblik okultizma i magije, bilo bijele ili crne, ne služi stvarnomu životu, nego suprotno od toga. **Bog** je ovdje stoga posve jasan. On govori: „Miči prste dalje od okultnih praksa, bijele i crne magije, tarot-karata itd.“

Odlučujuće **pitanje** jest: Pouzdajem li se ili ne u prijateljstvo s Bogom? Jesam li mu poslušan, premda sve to ne uviđam niti razumijem? Poštujem li granice koje je on postavio?

U Starome zavjetu je u knjizi Ponovljenog zakona o tome riječ. Ako netko želi pročitati: „Kad uđeš u zemlju koju ti daje Jahve, Bog tvoj, nemoj se priučavati na odvratne čine onih naroda. Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj gonio svoga sina ili svoju kćer; tko bi se bavio gatanjem, čaranjem, vraćanjem i čarobnjaštvom; nitko tko bi bajao, zazivao duhove i duše predaka ili se obraćao na pokojnike. Jer tko god takvo što čini gadi se Jahvi; zbog takvih odvratnosti njih i goni ispred tebe Jahve, Bog tvoj. Budi posve vjeran Jahvi, Bogu svome. Narodi koje ćeš naskoro otjerati s posjeda slušaju vračare i gatare, ali tebi to Jahve, Bog tvoj, ne dopušta“ (Pnz 18,9-14).

I u Novome zavjetu se svaki oblik „vračanja“ dovodi u vezu s grijehom. Vračanje odvodi od Boga. Takve stvari su nespojive s kršćanskom vjerom. (Usp. Dj 8,9.11; 13,6.8; Gal 5,20; Otk 9,21; 18,23; 21,8.15).

Kako se osloboditi zla?

Što mogu učiniti ako sam se iz neznanja, radoznalosti ili nekih drugih razloga upustio u okultne prakse? Što mogu učiniti da se toga opet oslobodim?

Prvo je potpuno se odvojiti od svega okultnoga i odreći se toga. Ovamo spada i to da se odvojim od odgovarajućih negativnih stvari, primjerice knjiga, CD-a, filmova itd.

Druga točka jest da se potpuno povjerim **Isusu**, da donesem jasnu odluku za Isusa: „Ti si Gospodar, ti si Otkupitelj. Pouzdajem se u tebe.“

I treća točka jest **molitva za oslobođenje**. Možemo u jednom razgovoru sa svećenikom (ili nekim drugim čovjekom) kojemu vjerujemo, ovo priznati i zamoliti za to da za nas mole da bismo se toga oslobodili. Tu je velika pomoć sakrament ispovijedi. Od Boga imamo sigurnost da ćemo se po vjeri i molitvi obračunati sa svakom zlom silom, svejedno što je i kakva je.

Gajiti prijateljstvo s Isusom

Još se pitajmo;: Kako da onda utolimo svoju glad, čežnju da bismo iskusili kako je dalje s našim životom?

Odgovor je posve jednostavan: **Pouzdaj se u Isusa!** Ti uopće ne moraš znati što će biti za deset godina. Upravo je to što život čini napetim da dolazi uvijek novo i mi ne znamo kako će biti dalje. Što je igrani film ako već znaš kraj? Bog nas postavlja u svijet, ne znamo što će doći, ali nam on obećaje da će biti dobro i da ćemo uspjeti, svejedno što došlo.

Isus te vodi korak po korak. Uzima te za ruku. Smiješ dopustiti da ti **Isus** pokaže pravi put i da te vodi. On je tvoj prijatelj, tvoj najbolji prijatelj! Svoju ljubav i prijateljstvo pokazao je tako da je

došao na svijet i čak bio spreman predati svoj život na križu. Toliko te istinski i vjerno ljubi!

Obnoviti savez prijateljstva

Najvažnije je pogledati na ovu ljubav Isusa Krista i uvijek se nanovo odlučiti za prijateljstvo s Isusom Kristom. Možda su se već neki odlučili za Isusa i osjetili da tako u život dolazi snaga i radost. Možda su neki još neodlučni i nesigurni žele li jasno stati na Isusovu stranu. Uvijek postoji mogućnost reći Da Isusu i svjesno stati na njegovu stranu.

U ovome prijateljstvu postoji nešto kao **formula prijateljstva**. Ona je krsno obećanje, krsni zavjet: Odričem – vjerujem.

Kad god osjetim napast na zlo, na odlaženje od Isusa, mogu reći: „U ime Isusovo odričem se...“ I okrećući se od napasti: „Isuse, vjerujem u tebe i tvoje prijateljstvo. U tebe se pouzdajem. Vodi me i štiti.“

Vjerovati u Isusovu pobjedu

Ono najljepše u Evanđelju jest: Isus Krist je naš prijatelj i brat. On je i moćni Gospodin, pobjednik nad svakom tamom i zlom: Otkupitelj svih ljudi. Stoga se ne trebam plašiti sile zla. Jer on je moj prijatelj koji me štiti i u svemu mi pomaže. Stojimo li na njegovoj strani, tada će se sve, najkasnije na kraju, okrenuti na dobro. Moj život će uspjeti i postati blagoslov za mene i za druge.

Zato želim moliti:

*Želim ti zahvaliti, Isuse Kriste,
što si Gospodin, Pobjednik, Otkupitelj.
Što si pobijedio sve zlo u svijetu.
Što po tebi dobivamo snagu i pomoć
da idemo putem u život i da nađemo put u život.
Isuse, hvala ti za to.
Amen.*

11.

Seksualnost – Dar i zadaća

Jedanaesta jedinica obrađuje temu kojom se bave svi mladi. Postupanje s darom seksualnosti i za odrasle je neprestan proces učenja.

Ovu temu moguće je načeti s najrazličitijih strana. Naša je nakana i ovdje izložiti ono pozitivno i lijepo kršćanske vjere, premda se u društvu, a time i u okolini mladih, svetost seksualnosti sve drugo samo ne opaža.

Kod ove teme je prednost ako ovaj poticaj drži netko od mladih (jedna mlada odraslija osoba). Karakter svjedočenja je snažniji nego kad o tome govori župnik. Isto tako je dobro male grupe podijeliti prema spolu. To unaprjeđuje otvoreni razgovor.

Naputci za male grupe

Pregled: Sedam pojmova

Propagandni listić: Seksualnost – Dar i zadaća

Seksualnost – Dar i zadaća

Uvod

Na početku opet jedan vic: *Jedan bračni par bio je neposredno pred zlatnim pirom. Problem ovoga bračno para bio je taj da su se gotovo čitav život samo svađali. Djeca su stoga grozničavo razmišljala što bi mogla svojim roditeljima darovati. I vrlo brzo su se složili: 'Ono najbolje što možemo učiniti za svoje roditelje jest pobrinuti se za to da na kraju svoga života bar još nekoliko dana, tjedana i mjeseci mogu skupa živjeti u miru.'* Zato odluče darovati svojim roditeljima nekoliko sati kod poznatoga i vrlo vjerna bračnoga terapeuta. Roditelji su iznenađujuće rado prihvatili ovaj dar i mislili: *'Da, učinit ćemo to. To od vas stvarno nije loša ideja.'*

Ali već na putu do prvoga termina roditelji su se samo svađali i prepirali. A kod bračnog terapeuta su još nastavili sa svađom. Bračni terapeut je oko tri četvrt sata sve to slušao. Odjednom ustane i kaže: 'Sada ću učiniti nešto što u svojoj terapiji nisam nikada učinio i vjerojatno više nikada neću učiniti.' I stane pred ženu, primi ju za obje ruke i strastveno ju poljubi u usta. Zatim će njezinu mužu: *'Vidite, Vaša žena treba to barem tri puta u tjednu.'* Nato će muž: *'Dobro, onda ću Vam ju dovesti u ponedjeljak, srijedu i petak.'*

Svi trebamo **naklonost i ljubav**. Stvoreni smo da budemo ljubljeni, da ljubimo i da tako budemo sretni. **Pravi izvor ljubavi** jest Bog. „*Bog je ljubav*“ (1 Iv 4,8), govori nam Ivan. Naša čežnja za ljubavlju je toliko velika da samo on može ispuniti ovu našu ljubaznu čežnju. U čežnji za ljubavlju i seksom koju imamo leži duboka čežnja za savršenom ljubavlju. Duboko u nama skriva se čežnja za Bogom.

Možemo reći da se mi **ljudi** sastojimo **iz tijela**, duha i duše (psihe). Psiha je više mjesto osjećaja. Duh više znači našu najdublju nutrinu, ono mjesto gdje donosimo svoje **odluke**. Ali – ljubiti možemo i trebamo svim područjima svoga čovječstva. A ljubav izražavamo i svojim tijelom – a time svojom seksualnošću.

Što je pak ljubav? Ljubav nije u prvome redu osjećaj. Jer osjećaji dođu i prođu. Ljubav je više i nešto puno dublje. Možemo reći:

Ljubav je odluka biti dobar prema drugome čovjeku, darovati mu vrijednost i naklonost, dapače sebe nekome čovjeku darovati i predati.

Čudo seksualnosti

Prva knjiga Biblije koja izvješćuje o postanku stvorenja pokazuje da smo mi ljudi od Boga stvoreni: „*I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro*“ (Post 1,31). Sve na čovjeku je dobro. I seksualnost, a time i seks, su dobri. Sve dolazi iz dobre Božje stvoriteljske ruke. Seksualnost je čudo Božje. Jer u seksualnosti smo blizu Bogu stvoritelju, budući da preko seksualnosti **možemo** začeti novi život.

Seksualnost je Božji dar

Seksualnost je nešto vrlo duboko, nešto što dodiruje našu **najdublju nutrinu**. Stoga je ovo područje u nama i posebno ranjivo. Stvoreni smo kao žena i muškarac. Svi želimo biti prave žene ili pravi muškarci. To je nešto čudesno!

Ali u raju je bila i zmija. Već smo o tome čuli. To sada znači: Postoji opasnost da se dobro razori. Seksualnost može biti **zlouporabljena** i dovesti do nesreće, umjesto do blagoslova. To danas nažalost iskusi mnogi ljudi. Do oko 20% djevojčica iskusi danas seksualnu zlouporabu. A to jako duboko ranjava!

Na području seksualnosti jako je raširena lažna **propaganda**. [Eventualno navesti i druge aktualne primjere.](#)

Pogledamo li primjerice neki časopis za mlade, tada se čini da nije normalno da mladi sa 16 do 18 godina još nisu skupa imali seks, ako još nisu skupa spavali. Ondje stoji da se seksualnu potrebu mora živjeti do kraja.

Ali Bog to gleda drukčije. On ima veliko poštovanje pred darom seksualnosti. I želi da nas **seksualnost čini sretnima**. Seksualnost kojoj nas uči Bog toliko je lijepa, da se prijedlozi časopisa za mlade

pokazuju uistinu prljavima i smiješnima. Ovdje se ne radi o pitanju što je zabranjeno što pak dopušteno, nego o tome gdje se biva sretan, a to je u konačnici ondje gdje je više ljubavi!

Seksualnost je snaga odnosa

Podimo stoga na temelj pitanja seksualnosti: Što je seksualnost? Za što je ona stvorena?

Seksualnost je **najsnažnija**, najdinamičnija, ali ujedno i najosjetljivija pokretačka snaga prema Ti, koju treba najviše zaštititi. Ona je snaga za ljubav. Buđenjem te snage u fazi zrelosti započinje jedan važan i težak proces učenja:

Kako postupam s ovom snagom?

Kako razvijam ovu snagu?

Kako ova snaga pomaže do više ljubavi i sreće?

Buđenje seksualnosti

Prvu misao za dobro postupanje sa seksualnošću možemo shvatiti slijedimo li pitanje: Kako se snaga seksualnosti budi?

Kod **žene** je prvo tjelesno iskustvo vlastite seksualnosti mjesečnica (mjesečno krvarenje), više neugodno. Mjesečno krvarenje često se osjeća kao opterećenje, jer je djelomično povezano s bolju i više neugodnim osjećajima. Ograničuje. Ima se osjećaj nelagode.

Ali promjena u ženskome tijelu znak je jednoga velikog čuda. Žena postaje tjelesno pripravljena da primi novi život i daruje mu hranu, zaštitu i zaštićenost! Njezino tijelo biva pripravljeno da dopusti da u njoj devet mjeseci raste novi život. Nevjerojatno lijepo!

Kad se žena suoči sa svojim tijelom i novom situacijom, treba joj vremena za divljenje!

Zato žena ne čezne najprije za seksom, nego za nježnošću, prihvaćanjem i zaštićenošću.

Kod **muškarca** je doživljaj seksualnosti obratan: Izbacivanje sjemena – kao prvo seksualno iskustvo – krasan osjećaj. Izbacivanje sjemena najčešće se događa u seksualnome snu ili seksualnim

slikama i predodžbama koji su povezani sa golotinjom žene, koja je za njega jako uzbudljiva.

Stoga on kod žene i ponajprije gleda na ono što čini njezinu draž: na **figuru**, grudi, usne, noge, upravo na tijelo. On je polazeći od svoje seksualne nagonске snage usmjeren najprije na tjelesno. Muškarac je svojom dinamikom nagona seksualnosti katkada upravo obuzet, jer je taj nagon toliko snažan. Seksualna nagonска snaga kod muškaraca je – posebno u pubertetu – velika.

Ali seksualnost je i za njega nešto veliko: Jer u muškarcu je prisutno sjeme za novi život. On može začeti novi život i postati otac.

Zadaća: Naučiti ljubiti

S buđenjem seksualnosti započinje važan proces sazrijevanja. Izazov jest: Kako postupiti s tom **snagom**, da ona mnome ne bi ovladala? Kako oblikovati tu nagonску snagu da bi služila pravoj ljubavi? Kako ostati šef nad svojim tijelom? Jer cilj je postati s ovom snagom osobnost koja postaje sve više i više sposobna ljubiti čitavim srcem.

Kako se postaje sposoban ljubiti?

Dijete u normalnome slučaju uči od rođenja da njegove potrebe bivaju zadovoljene. On jednostavno smije uzeti. To je tako ispravno, ali dijete ipak mora dobiti puno ljubavi. Stoga dijete hoće od samoga početka sve imati za sebe. To je još **nezrelo ponašanje**.

Postati zreo znači dospjeti dotle da mogu davati, dapače da mogu darovati sebe i da u davanju bivam obdaren i nalazim ispunjenje. Radi se o tome da nadržem djetinji, nezreli stav u sebi, koji hoće imati samo za sebe. Radi se o tome da taj nezreli stav koji je sadržan i u seksualnoj nagonскоj snazi preusmjerim, preobrazim u pravu sposobnost ljubiti.

Seksualna snaga govori:

- Ljubim te, jer te trebam.
- **Hoću te**, jer mi daješ ono što želim imati.

Ovo treba preusmjeriti iskusujući u darivanju naklonosti pravo ispunjenje u ljubavi. Kako se to događa?

Prihvatajući ovu snagu i ugrađujući ju u svoju osobnost. Ovamo također spada ne popustiti odmah nagonkome navaljivanju seksualnosti. Inače će ova snaga mnome sve više i više ovladati. Naprotiv, radi se o tome da raste ljubav i određuje moje djelovanje. Zato ću se često toj nagonskoj snazi morati odupirati. **Tako može ta snaga** biti pretvorena i postati snagom ljubavi.

To je važan proces učenja koji traje čitav život. Ako se samo „uzima“, tada tu iskonsku snagu duboke ljubavi nije moguće osjetiti. Seks kao konzumiranje ne može u naletu prirediti radost koju stvara seks u ljubavi, u darivanju sebe. Jer tek u ovome darivanju sebe iskusi se i pravu radost u seksualnosti.

Postati sretan u seksualnosti

Sada ću spomenuti pet točaka da bi se seksualnost, živjelo tako da se pritom bude sretan, i to onako kako to Bog zamišlja.

Seksualnost je nešto sveto

Važno je još jednom naglasiti: Bog je stvorio seksualnost, a time i seks. Stvorio je užitak i radost koju si ljudi priređuju uzajamno. Seks dakle nema ništa s mučnim, mutnim područjem. Mučan i perverznan postaje seks samo onda kad ga se odvoji od ljubavi.

Bog je stvorio i orgazam. Od njega potječu trnci od ugone u zaljubljenosti, privlačnost koju spolovi vrše jedno na drugo i ljepota tijela. Čitava čovjekova tjelesnost je Njegov dar.

Ovo je prvo za sretnu seksualnost: **Divi se** svomu tijelu. Promatraj ga kao nešto sveto! Misli na to da kad dodiruješ svoje tijelo, tada dodiruješ nešto sveto. I zahvali za tijelo.

I isto tako: **Kad** dodiruješ tijelo drugoga, ti dodiruješ sveto. Jer u našem tijelu prisutan je Duh Sveti. Pavao je ovu svetost tijela formulirao ovako: „**Ili zar ne znate?** Tijelo vaše hram je Duha

Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!” (1 Kor 6,19-20).

Seksualne geste su govor

U sretan život i doživljaj seksualnosti spada znanje o govoru našega tijela. Jer svojim tijelom izražavamo nešto od naše nutrine. Nešto je drugo namignemo li nekomu radosno ili srdito podignemo šaku. Na poseban način su dakle seksualne geste govor bez riječi. Tako primjerice sljedeće geste izražavaju nešto:

- Nježan površan dodir
- Držati se za ruke i tako šetati
- Poljubac u obraz
- Poljubac jezikom

Svaka od ovih gesta izraz je ljubavi, različitoga načina dodira. **Nutrina moga** odnosa, moja ljubav mora biti u skladu s vanjskim znacima. Kad s nekim šćem ruku za ruku ili pak prisno zagrljen, a zapravo ga uopće ne volim, tada je to laž. Ja lažem svojim tijelom.

Stoga se trebamo pitati kad nekomu darujemo neku gestu ljubavi: Darujem li to čitavim svojim srcem ili to činim samo jer mi to trenutačno stvara ugodu ili hoću postići neki cilj?

Stupnjevitost gesta ljubavi

Kako sada možemo znati kada je gesta ljubavi prava ili kriva?

- **Ljubazan pogled**
- **Nježan dodir**
- **Poljubac u usta**
- **Poljubac jezikom**
- **Intimniji dodiri**
- **Svući se** i uzajamno se seksualno uzbuđivati
- **Skupa spavati**

Na ljestvici gesta ljubavi ima još puno više mogućnosti da se u znakovima pokaže uzajamnu ljubav i cijenjenje. Ali maksimalna točka jasno je definirana: Nije moguće još dublje, još prisnije izražavati svoju ljubav tijelom, nego skupa spavati. To je **najdublja** i najveća gesta koju imamo na raspolaganju. Tu se jedno drugomu darujemo potpuno. Svojim tijelom drugomu više od toga ne možemo darovati.

Ova gesta ljubavi spada dakle, ako je istinita i prava, u najdublju moguću obvezatnost odnosa, naime u „zauvijek“. A u ovaj „zauvijek“ spadaju upravo i posljedice koje iz ove geste proizlaze. To znači: **Tek kad** smo se odlučili darovati jedno drugomu potpuno i zauvijek, moguće je ovu gestu ljubavi darovati čitavim srcem. Tada je ona istinita.

Kada se **geste** dariva, premda one nisu „pokrivene“ odgovarajućom ljubavlju, one postaju nevjerodostojne. Ta kako ću, ako sam spavala s trideset muškaraca i darovala im taj „zauvijek“, trideset i prvomue gestom ljubavi dati nešto što je već davno izgubilo svoju vrijednost?

Kad se dariva **geste ljubavi** koje se ne „pokriva“ srcem, nastaje između tijela, duše i duha duboka nutarnja pukotina u našem identitetu. Jer s jedne strane dajemo sebe čitavim svojim tijelom potpuno, dok se naše srce daje samo do 70% ili još puno manje. Ova podvojenost u nama sprječava da – do u dubinu našega srca – doživimo sreću i ispunjenje. Tu je posve duboko prisutno nešto što „nije u redu“.

Stoga **se isplati čekati**. Tek kada plod sazrije, on je potpuno sladak. Kako je lijepo svomu kasnijemu bračnom partneru potpuno se darovati, i zbog toga se odreći nekoliko flertovanja

Svaka gesta ljubavi stvara obvezatnost

Svaka gesta ljubavi stvara tjelesnu i duševnu povezanost između onih koji se ljube. Što su geste ljubavi intenzivnije, to se snažnije sljubljuju. Povezanost koju se ostvaruje seksualnim sjedinjenjem, u

Bibliji se karakterizira kao „postati tijelo“. „**Od početka** stvorenja muško i žensko stvori ih. Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i njih dvoje bit će jedno tijelo. Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja“ (Mk 10,6-9).

Što se događa kad se „tijelo“ rastrga na dva dijela? **Demonstrirati:** dva lista različite boje slijepiti skupa a zatim rastrgnuti.

Ako se odnos, u kojemu su dvoje jedno drugomu sve darovali razide, nastaju **povrjede**. Dvoje ljudi postaju jedno u seksualnosti, a kod rastave ostaje uvijek jedan dio. Još dugo može tjelesna i duševna vezanost opstati i dalje.

Stoga u geste ljubavi spada i odgovornost za posljedice. Trebamo se pitati: „Jesam li spreman ući u obvezatnost odnosa koji ovom gestom izražavam?“ Što je odnos između dvoje partnera bio manje seksualan, to se manje bolno može u danome slučaju odvijati i rastava. Ali što se više uzajamno darivalo, to većom postaje bol i povreda kod rastave.

Seksualnost je usmjerena na odnos

Razdvoje li se seks i odnos (seks bez ljubavi) seksualnost se obezvrjeđuje i zlouporabljuje. Samo u pravome odnosu ljubavi ima erotika svoje mjesto koje donosi zdravlje. Stoga erotika na ekranima, na internetu i u časopisima zapravo nema što tražiti. Jer seks je ono najosobnije između dvoje ljudi, on se nikoga drugoga ne tiče.

Uđe li se dakle u odnos, potrebno je pitati se: Iz **kojega razloga** ulazim u ovaj odnos? Iz prave ljubavi i jer se uz drugoga hoću vezati i uza nj stajati? Ili se osjećam usamljen i neljubljen i trebam nekoga tko bi me utješio?

Dobar odnos traži samostojnost i odvajanje od roditeljskoga doma. U ovu samostalnost bitno spada da naučim oslušivati svoju najdublju nutrinu i odvažiti se uz nju stati. Tada nutarnja snaga raste.

Stoga je važno pitanje: **Odvažujem** li se stati uz samoga sebe, čak i kad to drugima ne odgovara ili nije „in“?

Jer tek takva samostalnost i vjernost prema samomu sebi osposobljuje me da izgradim i živim dobre odnose. Jer imati odnos također znači moći drugoga nositi, moći se brinuti i za probleme drugoga i ne očekivati od drugoga rješenje vlastitih problema.

Ni jedan čovjek ne može mi dati „sreću“. Moja sreća ne ovisi o drugima nego o meni samome. Sreća **raste** u onolikoj mjeri koliko smo sposobni živjeti prema našoj najdubljoj nutрини i ljubiti druge. I – ne zaboravimo: Za ispunjenje mojih najdubljih čežnja mjerodavan je Bog. Svaka ljudska ljubav, od koje se nadam ispunjenju svih želja, će me razočarati! Jer samo Bog može svojom ljubavlju u svemu stati uza me i dati mi snagu da naučim drugoga istinski ljubiti.

Ispravna izbalansiranost

Ljubav ima uvijek dvije strane, tjelesnu, eros, i duhovnu, takozvanu agape. Eros je pritom tjelesna, nježna i strastvena strana. Agape je nesebična ljubav koja uvijek hoće za drugoga njegovo najbolje. Ove dvije dimenzije jednostavno nije moguće rastaviti. U svakoj nesebičnoj ljubavi uvijek je i djelić erosa, nježnost u pogledu, u dodirima. To je tako u svim odnosima među ljudima, i kod istospolnih.

U današnje vrijeme imamo premalo erosa u našim svakodnevnim odnosima; to znači malo dodira prijateljske vrste. Posljedica toga su usamljena srca i glad za erotikom. Kad se zatim započne „odnos ljubavi“, često hoćemo sve odjednom. Od posta u neumjerenu potrebu za jelom u stanovitome smislu.

Puno je bolje pronaći ispravnu izbalansiranost između erosa i agape, ali i uživati u erosu u svim odnosima. Tada možemo bez ozbiljnih namjera ophoditi se s temom, i već uživati u pogledima, komplimentima i površnim dodirima. Ako kroz svagdašnji život uvijek iznova puše ovaj dah erosa, tada je moguće i puno lakše čekati sa seksom.

Živjeti smisao puberteta

Pubertet je vrijeme da upoznamo sebe i svoj **identitet**. To je vrijeme otkrivanja vlastitih osjećaja i misli. U pubertetu se produbljuje vlastiti osjećaj prema tijelu. To je vrijeme pripreme na život i izobrazbe u zvanju.

To je vrijeme kada učimo stati na vlastite noge i sve više preuzimati odgovornost za čitav svoj život.

Prijateljstva među istospolnim kolegama ili prijateljicama pomažu nam da se na dobar način odvojimo od roditeljskoga doma i rastemo u **samostalnosti**.

Pubertet je i vrijeme kada upoznajemo svoju seksualnost i stječemo s njom prva iskustva. To je vrijeme da drugi spol na prirodan – ne na tjelesan način – upoznamo i s time postupamo. Pubertet nije tu zato da iskušamo erotske odnose. To u pravilu ranjava i sprječava razvoj mladih ljudi do samostalnosti. Naravno, nije zabranjeno s 15 godina imati prijatelja. Ali se radi o tome kako prijateljstvo živim.

Što iz toga slijedi?

Isplati se čekati. Ne „mora“ se sa 16 ili 18 godina imati partnera, partnericu i biti s njim, odnosno njome intiman. Isplati se čekati! Smijemo se pouzdati u Isusa da će nas on voditi. Ništa se ne mora! Također ima ljudi kojima seksualni odnosi uopće ne pristaju. Ima i drugih životnih puteva. Ne dajte da vas društvo uvjeri da svatko mora imati odnos.

Živite li u odnosu sa suprotnim spolom, važno je skupa razgovarati o **granicama** blizine i zaštititi ih. Važno je iskreno i otvoreno razgovarati o razočaranjima i povrjedama. Time štitite pravu ljubav.

Ova zaštita se pokazuje i načinom odijevanja i non-verbalnim signalima tijela. Lagano obučene djevojke koje hoće djelovati seksi i u skladu s time se ponašati, **signaliziraju** da su zainteresirane za seks, ali ne i za pravu ljubav. Stoga: djevojke – ne razdajite se ispod vaše vrijednosti. Tražite pravu ljubav, tada ćete zračiti svojom ljepotom koja ostavlja dojam i na mladiće koji traže istinsku ljubav!

Ako se čežnju za ljubavlju i zaštićenošću ovih godina investira u odnos s Isusom, tada možemo rasti u sposobnosti odnosa. Jer **prijateljstvo s Isusom** i ljubav koju nam on daje, pomažu nam da druge i same sebe možemo bolje ljubiti. Isus nam hoće pomoći da stanemo uza se i sami sebe čujemo. On nas hoće u svim našim odnosima, a posebno u seksualnosti, usrećiti.

Molitva

*Nebeski Oče, stvorio si nas kao ženu i muškarca
s tako čudesnim tijelom. Zahvaljujemo ti za to.*

Zahvaljujemo ti i za dar naše seksualnosti.

Lijepo je smjeti biti žena, muškarac.

Molimo te: nauči nas sve bolje shvaćati svetost seksualnosti.

*Pokaži nam kako seksualnost možemo živjeti tako da nas ona
usreći.*

*Daj nam odvažnosti ići putem koji nam pokazuje Isus
i sačuvaj nas od zbunjenosti i povrjeda.*

Zahvaljujemo ti za tvoje veliko prijateljstvo. Amen.

12.

Dobro je što postojiš!

Mladi mogu vrlo rano u životu iskusiti povrjede koje ih ne samo sprječavaju da se zdravo odnose prema vlastitoj seksualnosti, nego čini da su zbog pomanjkanja ljubavi i potvrde neotporni na različite nadomjestke zadovoljavanja i nadomjestak neumjerenih težnji.

U ovoj 12. jedinici hoće se temeljna potvrda, a time i ozdravljenje vlastitoga identiteta, unaprijediti. Ova tema slična je

sedmoj „Pomirenje čini slobodnim“. Ondje je načeta pretpostavka za ozdravljenje. Ovdje se više u obzir uzima samo ozdravljenje.

U vezi s molitvom za ozdravljenje

Na kraju poticaja daje se mogućnost za molitvu za ozdravljenje. Nakon što su mladi svoje „suze“ donijeli Isusu (na križ), prikladno je za to zamoliti ozdravljenje. Za to postoje različiti oblici koji se mogu prakticirati. Jedan od oblika molitve može eventualno biti i bolesničko pomazanje. Od Drugoga vatikanskog koncila na sakramentu bolesničkoga pomazanja uvelike je pomaknut naglasak: od sakramenta umirućih (posljednje pomazanje) postao je sakrament zdravlja.

Uvako stoji u službenome Uvodu „Slavlja bolesničkoga pomazanja“ (str. ?): „Sakrament bolesničkoga pomazanja mora u zajednicama vjernika opet postati pravi sakrament bolesnih. Njegovo polazište u životu nije kraj koji se bliži; ne smije se pojaviti kao najavitelj smrti. Nego Gospodin hoće u ovome sakramentu susresti se s bolesnim čovjekom kao Spasitelj u najdubljem smislu riječi, kao što je to s velikom ljubavlju činio za svoga zemaljskog života. Spasitelj je taj koji ublažujuće i okrjepljujuće polaže u osobi svećenika ruke na bolesnika i hoće mu darovati oporavak koji bolesnik u svojoj tjeskobnoj životnoj situaciji treba. Hoće uza nj stati u bolima, u nestrpljivosti i strahu, u ljudskoj i religioznoj onemoćalosti, u nutarnjoj rasrđenosti, u tami vjere, u zasićenosti i dvojbi, ili pak u otupjelosti i otvrdnuću srca prema Bogu.“

To može upozoriti na to da bolesničko pomazanje nije zamišljeno samo za tjelesnu krhkost, nego se može podijeliti i kod životno povijesnih nutarnjih povrjeda. U ovome smislu se ovdje upućuje na tu mogućnost.

Još nekoliko mogućih varijanti molitve za ozdravljenje:

1. *Osobna molitva za ozdravljenje:*

Pojedine osobe ili tim za molitvu mole za pojedinoga sudionika za ozdravljenje. Oni se nalaze u prostoriji i sudionici mogu doći k njima.

2. *Bolesničko pomazanje:* Kod bolesničkoga pomazanja mogu sudionici pojedinačno poći k svećeniku.

3. *Opća molitva:* Kad su svi na mjestu, moli netko iz tima voditelja za sve molitvu za ozdravljenje i pomirenje. Sljedeći prijedlog može poslužiti kao poticaj:

„Gospodine Isuse Kriste, ti si naš prijatelj, naš Otkupitelj i Spasitelj našega života. Na križu si predao za nas svoj život. Ondje na križu ponio si i sve naše rane i boli. Molimo te: Snagom svoga križa i svoga uskrsnuća oslobodi nas svake nepomirljivosti. Probij svako otvrdnuće našega srca. Ozdravi svojom prevelikom ljubavlju rane našega života. Ispuni nas svojim Duhom koji nas osposobljuje da svima od srca oprostimo. Ispuni nas svojom ljubavlju i prožmi naš život. Ozdravi sve naše uzetosti. Daruj nam novu životnu snagu i radost. Daj nam da opet u srcu oživimo. Tebi, Isuse, povjeravamo sebe i čitav svoj život. Amen.“

Molitva za ozdravljenje

Moje krhotine i suze

Što me navodi na plakanje?

Propagandni listić: Dobro je što postojiš

Dobro je što postojiš!

Uvod

Kad sada prozovem ime nekoga od vas, ta se osoba osjeća u svojoj nutrini oslovljenom: Misli se na mene! Kako to dolazi?

[Ovo mogu učiniti prozivajući nekoliko imena. Možda i naglas.](#)

Vlastito ime povezano je s mojom najdubljom nutrinom, s mojim identitetom. Pod imenom misli se na **mene**, na ovu jedinstvenu osobu koja postoji samo jednom!

Ali kako se dolazi do ove osobe? Možda ste si već postavili pitanje: Tko sam ja zapravo? Kako to da živim? Što je smisao moga života?

Jedno je jasno: Nitko od nas nije jednoga dana sjeo i razmislio: Lijepo bi bilo da živim, a uostalom: Želim biti toliko velik, imati takve oči, noge, kosu, u meni neka budu ovi i oni osjećaji, želim moći ovako razmišljati... I nitko nije zatim sjeo i sam sebe „proizveo“. Pa to i nije nikako moguće!

Ne, istina o mome životu glasi: Nastao sam, a da za to nisam ništa učinio. Jednoga sam dana **postao** svjestan da živim!

Kako sam postao? Jesam li ja, jesi li ti proizvod slučaja, više ili manje slučajna intimnog susreta dvoje ljudi, ili možemo iza svoga života naslutiti tajnu jedne veće ljubavi?

Odgovor vjere glasi: Roditelji su možda (nadamo se) htjeli dijete. Ali tebe – u ovoj jedinstvenosti – htio je samo Bog. I **Bog govori Da** tebi: Hoću da živiš.

Sam Bog je taj koji te tako umjetnički stvorio, kao što opisuje molitelj Psalma 139. „**Ti si moje stvorio bubrege, satao me u krilu majčinu. Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su tvoja djela predivna**“ (Ps 139 13-14). osjećaje

Ja sam vrijedan divljenja! Ja sam jedno čudo! Izgledam li tako?

Od početka željen i ljubljen

Kod proroka Jeremije postoji sljedeći redak: „**Vječnom ljubavlju te ljubljah, zato ti sačuvah vjernost**“ (Jer 31,3).

Što to znači?

U obitelji s trojicom dječakâ dvojica starijih gledala fotografije iz njihova djetinjstva. Pridruži im se desetak godina mlađi brat i upita zašto na fotografiji nema njega. Ova se dvojica nasmiju i kažu: „Ti si tada još bio iza mjeseca“. To je povrijedilo najmlađega. Jako se ražalosti, pođe k ocu i kaže: „Zar ne, tata, da nije tako: ja nisam bio iza mjeseca!“ „Ne“, odgovori otac, „ti si tada bio u Božjemu srcu.“ Ovo smiri i razveseli dječaka.

On je došao iz Božjega srca! Svi mi – još prije nego što smo postojali – bili smo u Božjemu srcu. To znači: Naš život nije slučaj, naprotiv! Bog je svakoga od nas htio – da, on je svakoga od nas „izabrao“ kao što stoji u Poslanici Efežanima. Bog je za svakim od nas čeznuo i pozvao u život. I raduje se svakomu od nas.

Čak i da me moji roditelji nisu htjeli, iza moga života stoji neopozivi Božji Da. Jer bez njegova Da mene ne bi bilo. To da postojim znak je dakle da je Bog *rekao svoj Da meni*.

Bog svakomu od nas govori: „Dobro je što postojiš! Radujem ti se. Od vječnosti si ljubljenn!!!

Nad našim životom stoji Božje obećanje:

- **Ti si** neizmjerne ljubljenn, ti si čudo.
- Lijep **si**. Vrijedan i dragocjen.
- **Dobro je** što postojiš.
- **Ti si** dobrodošao na ovoj zemlji. Na ispravnom si mjestu, u pravo vrijeme, ovdje možeš živjeti u radosti.
- Radujem ti se.

Ova Božja potvrda, ova Božja ljubav, dalje se prenosi prije svega preko ljudi.

Najprije imaju roditelji zadaću ovu Božju dobrodošlicu nama prenijeti dalje. I tu mogu već sada doći bolna iskustva, budući da nam ne mogu svi roditelji darovati ovu ljubav.

A tko je primio premalo ljudske ljubavi, duboko je obilježen ovim pomanjkanjem.

Željen u seksualnome identitetu

Takvih nutarnjih rana može biti i na području moje spolnosti. Ako nisam primio stopostotno obećanje: Dobro je, lijepo je da sam djevojčica, dječak.

Ili ako su moji roditelji umjesto djevojčice radije htjeli dječaka i obratno, i dali mi to osjetiti: „Ti si zapravo trebala biti dečko“, to može dovesti do dvojbi. Tada mogu imati osjećaj da kod mene nešto nije dobro i da sam trebala biti drukčija.

I s obzirom na moj izgled mogu imati negativne osjećaje.

Izvor osjećaja može ležati u tome da roditelji svoju ljepotu nisu potvrdili. Prije svega djevojčice trebaju oca koji govori: „Lijepa si, ti si moja princeza“. Inače se ne mogu osjećati lijepo, svejedno koliko drugih ljudi to potvrđuje.

Ali Bog ti govori: „Lijepa si!“, i to je trajna i nerazoriva istina o tvome životu!

Takve nutarnje poteškoće da vlastitu ženstvenost i muževnost osjećam kao dobru, mogu imati i druge razloge: Pogledajmo neke:

1. Kako osjećam vlastitu seksualnost povezano je i s iskustvom kako sam **uveden u** tu čudesnu tajnu **spolnosti** i ljubavi. Tko nije s ljubavlju i s velikim poštovanjem prosvijećen i pripravljen na buđenje vlastite seksualnosti, može imati poteškoća za potvrdom vlastite ženstvenosti i muževnosti. To vrijedi također za onoga tko uopće nije ispravno upućen. Tada se upućivanje traži „na ulici“. Može nastati pretjerana radoznalost koja se može razviti u neumjerenu težnju. Nastaju osjećaji manje vrijednosti jer drugi, čini se, znaju „sve“ ili jer imaju više „iskustva“. Kao da je potrebno iskustvo na području koje je toliko prirodno i urođeno. Ta nije potrebno češati se iza uha da bi se bolje čulo.

Kod ove vrste prosvjećivanja u pravilu se više radi o pitanju kako seksualnost funkcionira, nego o dubljem čudesnom smislu.

I ne kao posljednje: **kako** se o seksualnosti razgovaralo? S poštovanjem i pažnjom ili podcjenjujuće, „u vicevima“, i tako seksualnost povlačilo u prljavštinu?

Posljedica je da se nešto takvo kao nutarnja duhovna prljavština može spustiti na našu dušu i na iskustvo spolnosti. Osjećaš se na neki način pokvarenim.

Osim toga ima nažalost djevojaka i mladića koji su od drugih u mladim godinama zlouporabljani. Iza toga se na vlastitu seksualnost mogu spustiti osjećaji krivnje i sjene.

Želim te pozvati da kratko razmisliš:

- **Raduješ li se** da si žena, muškarac sa svim radostima i trpljenjima, sa svime ugodnim i neugodnim?
- Raduješ li se da izgledaš tako, da imaš takav stas?
- **Jesi li** zahvalan za osjećaje seksualnosti?

Osjećaji manje vrijednosti

Svatko od nas želi biti vrijedan i dobrodošao. Svatko želi biti ljubljen i cijenjen: „Jednostavno super što postojiš!“ Svatko želi „biti netko“.

Unatoč tomu u našoj su nutrimi katkada prisutne sumnje. Neodređen osjećaj manje vrijednosti. Ovaj osjećaj **može** biti različito utemeljen. Možda tjelesno nisam takav kako žele drugi ili ja sam. Možda se osjećam isključen. Možda nisam dobar u sportu, u školi, u glazbi. Možda dolazim iz siromašnije obitelji ili kao stranac nisam cijenjen. Možda sam iskusio odbijanje, uvrjedljive riječi. Ima puno razloga zbog čega se netko osjeća manje vrijednim.

Načelno treba reći: Osjećaji manje vrijednosti su **u ovoj** dobi normalni. [Sljedeći primjer može pročitati i netko od mladih – ili ga se može izostaviti.](#)

Iskustvo jedne šesnaestogodišnje djevojke: „Svijet je lijep...“: Kako često si to kažem. Ali isječak ovoga svijeta, koji je za mene određen, mračan je. Osjećam se usamljeno.

U biti sam vrlo živahna. Ali se povlačim jer se odmah bojim da to nekoga smeta. Ne podnosim svađu i zato uvijek popustim, čak i kad drugi nije u pravu.

Vanjštinom sam prosječna djevojka. Ni osobito lijepa, ali ni ružna. Unatoč tomu nikada nisam na svečanosti pozvana na ples. Mene se previdi. Možda zato jer sam tako tiha. Nakon svečanosti sam zato uvijek razočarana.

Prije mjesec dana kupila sam lijepi pulover jer sam mislila da ću se tako možda nekome momku svidjeti. Ali ništa se nije promijenilo.

Kad sve moje kolegice pripovijedaju o svojim prijateljima kako su dragi i zgodni, izgledam sebi kao stisnuta, skrivena kutija koja ne spada u ovo vrijeme. Katkada se osjećam jako manje vrijednom. Tada ne volim ni sebe ni život. Mrzim sebe.“

Osjećaji manje vrijednosti nastaju i **zato što je netko** primio premalo ljubavi.

Kod pomanjkanja ljubavi može čovjek reagirati na dva načina:

1. Sve više se povlači iz straha da bi mogao biti još više povrijeđen. Postaje stisnut i iznutra blokiran.

2. Grčevito pokušava ispuniti ovu „rupu“ nedostatka. Traži nadomjestak za ono što mu nedostaje. Traži potvrdu da ima pravo živjeti, da je dobro što postoji. Dolazi do bolesne strasti za pretjeranim postignućima ili pak do neumjerene težnje za vlašću, da bi sam nadomjestio ovo iskustvo koje nedostaje.

Ali Bog nam želi svima dati ovu ljubav! Isus želi ispuniti ovu rupu u tebi. Želi ti dati osjetiti njegovu ljubav. Želi da iznutra osjetiš: Ti si ljubljen. Tvoj život je dobar i vrijedan!

Preko osjećaja manje vrijednosti nastaje brzo začarani krug, kako ga je doživjela ova djevojka. Nije opažena i uvijek iznova se povlači. Dobiva negativno zračenje, a tada je još manje poštovana.

Ali **s Bogom** uspijevamo probiti taj začarani krug, jer njegovo obećanje nama jest: „Ljubim te i stvorio sam te vrijednim ljubavi. Radujem ti se.“ Prihvatimo uvijek iznova ovu ljubav i živimo takvi kakvima nas je Bog stvorio. To znači da smijemo razvijati svoje darove i sposobnosti, biti sretni i svoj život uzeti u ruke“, umjesto da dopustimo da nam drugi govore kako trebamo živjeti. Tada će u nama rasti radost.

Uzeti ustaje (Mk 1,1-12)

Tko je iskusio premalo ljubavi i samopotvrde ili pak isključivanje, može u najdubljoj nutrini biti kao uzet: bez snage, bez radosti, strašljiv i tužan. Posljedica je često samosažaljenje.

Takav čovjek, **uzeti**, bio je donesen k Isusu. Ne znamo zbog čega je bio uzet. Ali njegovi prijatelji su vjerovali da Isus može njegov život ispuniti ljubavlju i toplinom. I bili su toliko uvjereni u Isusovu ljubav i ozdravljujuću snagu da su se čak popeli na krov i otvorili strop da ga donesu k Isusu.

Isus je zadivljen velikom vjerom prijatelja uzetoga. Gleda pun ljubavi u srce uzetoga i najprije mu govori: „**Sinko...**“ Isus ga s ljubavlju naziva „sinko“. Tako naziva i nas: Moja ljubljena kćeri, moj

ljubljeni sine. A zatim govori: „...*Otpuštaju ti se grijesi*“ (Mk 2,5). Isus vidi: Grijesi su ti koji ovoga čovjeka sprječavaju u pravoj radosti, u pravoj sreći.

Tako je i kod nas. Ono što nas iznutra blokira jest prije svega grijeh nepomirljivosti. Gdje smo u životu iskusili bolne stvari i razočaranja, može duboko u nama nastati srdžba i pobuna. Mi osuđujemo te ljude. Naša duša im prebacuje. A Isus hoće ozdraviti ova prebacivanja i pobunu u nama, (To se kod mnogih dogodilo na večeri pomirenja)

Zatim Isus uzetomu dariva svoju snagu i ljubav. Potvrđuje ga i govori: „*Tebi zapovijedam, ustani, uzmi postelju i pođi kući! I on usta, uze odmah postelju i iziđe na očigled svima. Svi su zaneseni slavili Boga govoreći: Takvo što nikad još ne vidjesmo!*“ (Mk 2,11-12).

Tako Isus hoće da svatko od nas osjeti njegovu ljubav. On hoće ozdraviti naša razočaranja. Hoće nas učiniti jakima i ispuniti novom životnom snagom i radošću.

Kao što je Isus darovao svoju ljubav uzetomu, susreće danas i nas kad sa svojim povrjedama dođemo k njemu. Jer Isus je danas (i u svako vrijeme) živ i među nama. Ne moramo najprije raskriti krov da bismo došli k njemu. Ali „strop“ naše nevjere i sumnje moramo ukloniti.

Jedna varijanta koja svjesno preuzima misli sedme jedinice.

Možda ste već osjetili ovu ili onu bol i doživjeli kako je vaš život tako postao tužniji: odbijanje, isključivanje, ljubavni jadi, razočaranje, odvajanje, rastava, smrt draga čovjeka, nepravda, možda i siromaštvo i drugo. Neke rane su vam zadali drugi, za neke ste krivi sami lažima ili nekom drugom krivnjom. I nemirna savjest može postati teret koji otežava život. Stoga Isus ovdje najprije oprašta grijehe i ne dariva samo ozdravljenje. I ako nakon povrjeda koje su nam nanijeli drugi, hoćemo opet živjeti u miru, potrebno je da oprostimo ljudima koji su nam nanijeli rane.

Želim vam ispričati jednu pripovijest iz 2 Kr 5,1-19. Ozdravljenje Naamana: (ispričati slobodno i skraćeno).

Što govori ova pripovijest?

Katkada su to jednostavne, male stvari koje nam pomažu. Nije uvijek potrebna veličanstvena terapija, ni šest tjedana liječenja. Katkada već pomaže da

se prihvati Božju ljubav. Naša Crkva ima za to jedan znak, bolesničko pomazanje. Župnik to pokaže... (Ime) je onaj koji ga prima. On treba puno ozdravljenja, a ja tumačim kako to ide, što pojedine radnje znače. Tko želi smije zatim na kraju večeri primiti i bolesničko pomazanje.

Sakrament bolesničkog pomazanja

Kad se molitva ozdravljenja daje u obliku bolesničkoga pomazanja, može se ovo sada objasniti. Pritom se dijeljenje sakramenta može pokazati i na jednoj osobi.

Poseban oblik svoje blizine dariva nam Isus u sakramentima. On ozdravlja rane života u sakramentu bolesničkoga pomazanja. U vezi sa sakramentom bolesničkoga pomazanja potrebno je znati sljedeće:

– Polaganje ruku

Najprije Isus preko svećenika **polaže** ruke na glavu onoga koji prima. Kad je čovjek u nekom obliku bolestan ili slab, brzo se osjeća manje vrijednim i „izvan“. Tu hoće Isusovo polaganje ruku preko svećenika najprije posredovati: „Ti si mi dobrodošao. Važan si mi. Stojim uza te i ne ostavljam te sama.“ Polaganje ruku hoće tako osnažiti načetu svijest o sebi i ozdraviti.

Polaganjem ruku posreduje se ozdravljajuća snaga Duha Svetoga.

– Ulje

Zatim svećenik uzima ulje. Ulje je ozdravljajuće sredstvo i rabilo se pri liječenju rana. Kod povrjede ono jača zdravlje i tako pridonosi ozdravljenju.

– Mazanje

Sada svećenik pomazuje najprije čelo. Pritom govori: „*Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrđem pomogao te Gospodin milošću Duha Svetoga. Amen.*“

Glava je simbol čitava upravljanja čovjekom. Živjeti bez glave znači biti bez orijentacije i bez duhovne jasnoće. Tako mazanje čela znači da se čitav čovjek povjerava Isusovoj volji i njegovim dobrim putevima.

Zatim slijedi mazanje dlanova. Ruka upućuje na aktivnost. Sposoban raditi, na dohvat ruke, rukama se laćati, uzeti nešto u ruku, sve to upućuje na novu angažiranost. Pritom svećenik govori: „*Neka te slobodna od grijeha spasi i milostivo pridigne. Amen.*“

Od grijeha, to znači da se bolesnik treba osloboditi i od nutarnjih blokada. Treba se uspraviti iznutra i izvana i dobiti novu odvažnost i novu snagu. Ovamo spada i snaga otpora svemu što čini bolesnim i svim oblicima zla.

Kao što je Isus ozdravio uzetoga, hoće i nas podići i iznutra ojačati.

Putovanje u mašti: Moj život kao film

Sada te pozivam na jedno putovanje u vlastitu prošlost. Smjesti se što je moguće udobnije ili se nasloni tako da u tome položaju možeš ostati neko vrijeme. [Ovo što slijedi iznijeti posve polagano i paziti na unutarnje poticaje.](#)

Opažaj svoje disanje, osjeti kako udišeš i izdišeš. Ne moraš ništa činiti. Zatvori svoje oči, samo opažaj sebe.

Zamisli si da sjediš u velikome kinu. Na filmu koji se danas prikazuje glavni glumac si ti.

To je dokumentarni film. Pazi sljedećih minuta na to koje osobe se u ovome filmu pojavljuju i na kojim mjestima film igra.

Gasi se svjetlo i film započinje. Kao prvo vidiš svoju majku i svoga oca. Njih dvoje nježno postupaju jedno s drugim i miluju se. Poljupci im postaju sve strastveniji i oni ljube jedno drugo. To je početak tvoga života.

Prisutan je i Isus. On ti se raduje i govori ti: „Lijepo je što započinješ živjeti. Radujem ti se!“

Posve polagano rasteš u trbuhu svoje majke. Osjećaš se zaštićeno i sigurno. Prisutan si posvuda: kad majka odlazi na posao, kad posjećuje prijatelje, odlazi u kupovinu itd. Doživljavaš mnoge lijepe trenutke. Katkada je dakako prisutna i svađa i tuga. I to iskusuješ.

U svemu tome je uza te Isus. On osjeća s tobom. Štiti te i raduje ti se.

Tako postaješ sve veći i tražiš sve više prostora. Postaješ radoznao na svijet vani i katkada se snažno koprcáš.

Zatim konačno hoćeš van iz toga trbuha. A onda, jednoga dana je vrijeme: Svom snagom tjera te nešto van. Ali to je moguće samo kroz ovaj mračni uski tunel. Ali i to treba napraviti. I evo, nakon nekih trzaja tamo-amo, ti si vani. I odjednom je tu toliko svjetla, toliko prostranstva.

Ti gubiš zaštićenost u trbuhu. Tu su i mnogi uzbuđeni ljudi, toliko buke. Jednostavno previše. Počinješ vikati. Tada u trbuhu bilo je puno mirnije.

Ipak i tu: Uza te je Isus. Štiti te. Osjeća s tobom i razumije te. Posve tiho ti govori: Dobro je tako! Mora tako biti!

Polagano na nov način opažaš svoju majku i svoga oca. Oni te vole! I ti polagano započinješ otkrivati svoj svijet. *Stanka*

Sljedeći prizori pokazuju te kao bebu: Pokazuju kako polagano učiš sve što uči svako dijete: Puzati, trčati, govoriti. Upoznaješ svoju obitelj. I tvoja obitelj upoznaje tebe.

A i Isus je u svemu prisutan. Raduje se svemu što otkrivaš. Ali osjeća i tvoju bol i tvoje suze. *Stanka*

Sada si već veći i unatoč tomu još uvijek maleno dijete. Opažaš sve svjesnije svoj svijet. Možeš se sjetiti sve više detalja.

Vrijeme je dječjega vrtića. Možda u to vrijeme padaju prvi praznici kojih se sjećaš. Možda se sjećaš prijateljica i prijatelja, ili pak drugih ljudi koji su ti bili važni.

Film tvoga života ide dalje. Pokazuje te u školi. Ti učiš čitati, računati i sve stvari koje moraju naučiti djeca. Što u to vrijeme rado činiš? Koje hobije imaš? S kime provodiš vrijeme?

U svim tim godinama uza te je isus. On ti se raduje. Osjeća tvoju tugu kad si nepravedno ocijenjen ili kad se prema tebi nepravedno postupilo. *Stanka*

I već dolazi sljedeći prizor. Nastavljaš školovanje. Opet upoznaješ nove ljude. Moraš dulje ostati u školi. Veseli li te škola? Koju učiteljicu, kojega učitelja voliš posebno? Što radiš sada u slobodno vrijeme? Imaš li još uvijek stare prijateljice i prijatelje?

To je i vrijeme kad polagano odrastaš. Tvoje tijelo se počinje mijenjati. Otkrivaš da postaješ žena, muškarac. Dolaze dvojbe: Jesam li ispravna žena, ispravan muškarac?

Ali i u tebi unutra stoje odjednom neke stvari naglavce. Često više ne razumiješ odrasle i pokušavaš živjeti svoj vlastiti život. Često to dovodi do gužve u obitelji. U tvome svijetu osjećaja nešto se pobrkalo: katkada se osjećaš ushićen do neba, a zatim opet smrtno turobno. Katkada misliš: Nitko me ne razumije!

Polagano otkrivaš da se u tebi budi zanimanje za drugi spol. Važno ti je da izgledaš dobro i originalno.

U svemu tome uza te je Isus. Raduje se promjeni i potpuno te razumije. Raduje se što si postao muškarac, žena.

I – možda gledaš i stvari zbog koji se sramiš. Vidiš kako je Isus s tobom i razumije te. On te ne osuđuje. [Sljedeći prizor prilagoditi dobi.](#)

Kad-tad se besmrtno zaljubljuješ. Dobro se sjeti početaka i pusti da se opet jave tadašnji osjećaji. Možda ste se tada i sastali i imao si svoj prvi odnos. Sjeti se svih iskustava koje si pritom stekao. Što je bilo lijepo? Što bi danas poželio drukčije?

Ako s tvojom prvom velikom ljubavlju nije sve bilo u redu – kako si to podnio? Je li bilo prijatelja koji su ti pritom pomogli? Jesi li bio s time sam? Kako ti je danas kad se toga sjetiš?

Odjednom otkrivaš kako je Isus u ovo vrijeme pokraj tebe. Osjeća s tobom. Tješi te. Razumije te. [Stanka](#)

Sada film čini još nekoliko umetnutih prizora iz prošlosti i pokazuje prizore iz tvoga života, koji su tvoj život učinili nečim posebnim. Pokazuje situacije u kojima si bio posebno sretan. Prizori

u kojima si se osjećao potpuno ti. Još i danas se možeš dobro sjetiti tih prizora.

Ali film sada pokazuje i prizore u kojima ti je bilo jako ružno, gdje si bio potpuno gotov. Prizori gdje si se osjećao potpuno sam i bio toliko očajan, da najradije dalje ne bi živio. Što ti je u tim trenucima pomoglo? Je li bilo koga tko je bio tu za tebe?

Na kraju filma vidiš još jednom sve ljude koji su u tvome životu igrali neku važnu ulogu. Vidiš ljude koji su ti na neki način nanijeli bol, razočarali te, prevarili, uvrijedili, zaboravili.

Sada vidiš kako k tebi dolazi Isus. Gleda te pun ljubavi i govori: „Poznato mi je sve to u tvome životu. Uvijek sam bio uza te. Kad ti je bilo dobro, radovao sam se s tobom. Ali bio sam uza te i kad ti je bilo loše. Osjećao sam nepravdu i bol zajedno s tobom. Shvaćao sam tvoj gnjev i tvoju srdžbu. Poznajem tvoju samoću i tugu. U svemu sam bio uza te i osjećao s tobom. Znam, neke stvari te još uvijek bole. Za neke želiš da ih radije nisi doživio. Puno toga bi radije imao drukčije i puno toga ne možeš razumjeti. Ja te razumijem! Katkada si bio i razočaran, kivan na samoga sebe i govorio: 'Zašto sam takav a tako rado bih bio drukčiji? Ovo jednostavno ne razumijem i to duboko unutra boli!' Razumijem te i ljubim jednako takova kakav si sada. Dođi – donesi mi sve što te boli! Dođi – donesi mi sve što ne možeš razumjeti! Dođi k meni, jer želim ozdraviti tvoj život i dati ti mir i novu radost!“

Ove riječi ti čine dobro. I ti gledaš Isusa. On ti se pun ljubavi osmjehuje...

Film s time završava. Ti polako otvaraš oči...

Sada se može podijeliti list sa „suzama“ i „krhotinama“. U „Suze“ i „Krhotine“ mogu se napisati bolni događaji – jednostavno sve ono što želimo povjeriti Isusu za ozdravljenje. „Suze“ i „Krhotine“ mogu se i izrezati. Uz to tiha glazba.

13.

Sakramenti – Znaci Božje ljubavi

Nakon dvije prošle jedinice koje se tako izravno odnose na život mladih, može ova trinaesta djelovati potpuno suho i posredovati malo znatiželje. Stoga je dobro da pojedine osobe iz tima suradnika uz pojedine sakramente daju kratku izjavu što njima osobno znači primjerice krštenje, sveta misa, ispovijed, potvrda, ženidba, sveti red... Pritom želimo upozoriti na to da se sakramentima euharistije, potvrde i pokore posvećuje čitava jedinica.

U ovome poticaju pokušavamo polazeći od odnosa prema Isusu posredovati prvi pristup pojedinim sakramentima. Na način: Isus meni/nama u ovome sakramentu govori...

Ledolomac: Kviz uz sakramente

Naputci za male grupe

Propagandni listići: Sakramenti – Znaci Božje ljubavi

Sakramenti – Znaci Božje ljubavi

Uvod

Započinjem jednim vicem: *Tri redovnice raspravljaju pune revnosti i ljubavi koji predmet kod svete mise bi rado za Isusa bile. Prva kaže: „Želim biti posuda za hostije; potpuno otvorena za Boga i u sebi nositi Isusa. Druga govori: „Ja želim biti kao svijeća na oltaru i kao vosak potrošiti se za Isusa i zračiti njegovo svjetlo.“ Nato će treća: „Ja želim biti knjiga Evanđelja. Tada ću svaki dan od župnika dobiti poljubac.“*

Znakovi su za naš život važni. Kad ljudi susreću jedni druge, trebaju znakove da jedni drugima pokažu simpatiju, prijateljstvo i ljubav. Koje znakove poznajete u kojima ljudi izražavaju svoju ljubav, prijateljstvo i potporu? [Skupiti odgovore i eventualno dopuniti \(primjerice: osmjeh, stisak ruke, mig, zagrljaj, tapšanje po ramenu\).](#)

Svi trebamo znakove da jedni drugima pokažemo svoju ljubav. Ovisimo o znakovima i riječima da bismo se susreli jedni s drugima.

Sakramenti su znakovi prijateljstva

Maks, mladić, voli Sonju. Već nekoliko mjeseci hodaju zajedno. Sada Maks želi Sonji pokazati koliko ju voli. Ali Maks jednostavno za to ne nalazi prave riječi. Ni najljepše riječi ljubavi nisu mu dostatne. Razmišlja što bi mogao učiniti. I dođe mu ideja:

Maks odlazi u cvjećarnicu i iz velikoga vjedra s cvijećem izabere sedam velikih **crvenih ruža** i kupi ih. Sedam, ne pet ni trinaest. Raduje se žarko crvenim ružama. Navečer odlazi k Sonji i dariva joj ove ruže.

Sonja zna koliko su ruže dragocjene, što hoće reći i da je sedam broj blagoslova, broj beskraj. Ali joj je još važnije značenje ovih sedam crvenih ruža. Time da joj ih Maks dariva, ruže su dobile novo značenje. I to ne samo za Maksa koji ih dariva, nego i za Sonju koja prima ruže i koja je znak ruža shvatila.

Sonja se osjeća vrlo ljubljenom. Brižno stavlja kod kuće ruže u najljepšu vazuu. Kad god Sonja pogleda **ruže** sjeća se onoga od koga ih je dobila. Ruže „**govore**“ o ljubavi i uprisutnjuju nešto od njegove ljubavi. Uvijek je toplo pri srcu. Čak i kada uvenu, brižno čuva laticice ruža. One su joj važne!

Ruže su joj postale znakom Maksove ljubavi. **Znak** se na latinskome zove „sakrament“. Kao što je Sonja u znaku, dakle u sakramentu ruža iskusila Maksovu ljubav, tako **Isus** u sakramentima **hoće nama** darovati svoju nježnu ljubav.

Kako što je **ljubav nevidljiva**, ali u znacima postaje vidljiva i iskusiva, tako je i Isus kao Uskrsnuli među nama nevidljiv. Ali budući da želi da njegovo prijateljstvo vidljivo iskusimo, treba znakove. Ove znakove nazivamo sakramentima.

Isus nas hoće kao prijatelj pratiti **kroz čitav život**. U svim situacijama hoće nam biti blizu, jačati nas i s ljubavlju dodirivati. I upravo nam je zato za sve situacije darovao sakramente, znakove svoje blizine i prisutnosti.

Sakramenti pokazuju Božje prijateljstvo prema nama. Ali istodobno hoće osnažiti i naše prijateljstvo s Isusom. Ruže nisu bile samo izraz Maksove ljubavi, i time je sve prošlo. Ne, ruže su u Sonji izazvale radost i ljubav. Njezina ljubav prema Maksu je rasla. To se

dogaća i u prijateljstvu s Isusom: **Tko god** prima jedan od sakramenata, otvara se Isusovoj ljubavi. Źeli da njegovo prijateljstvo s isusom raste i tako ojaća.

Sakramenti izražavaju više, oni su znaci BoŹje prisutnosti i djelovanja u svijetu. Kad dakle razmatramo o sakramentima, trebamo pokušati u njima vidjeti uvijek „više“. Kao ruŹe „govore“ i sakramenti o Isusovoj ljubavi i čine ju prisutnom.

Sedam sakramenata

Crkva poznaje danas sedam takvih znakova koje naziva sakramentima. Koje sakramente ste već primili? Koje još Źelite primiti? [Skupiti odgovore \(MoŹda se o ovim pitanjima razgovaralo već kod ledolomca.](#)

1. Krštenje

Prvi sakrament je krštenje. Većina nas ne moŹe se sjetiti svoga krštenja. Pa ipak je ono za nas vrlo značajno. Za Martina Luthera se pripovijeda da je na svome pisaćem stolu pričvrstio riječi: „Baptizatus sum – Kršten sam!“ Kad god bi mu bilo loše, kad je sumnjao u sebe i prolazio teška vremena, pogledao bi na ovu rećenicu i sebi rekao: „Ja sam kršten“, za njega je to glasilo: Ne radi se o mome postignuću, ni o tome je li sve što činim ispravno, Źivim li ispravno pred Bogom. Odlučujuće je da me je Bog bezuvjetno prihvatio, da me jednostavno ljubi i da me čini ispravnim i dobrim.

U **krštenju** mi Isus govori: Ljubim te zauvijek. Svejedno kakav si, što činiš, kako s drugima postupaš, iz koje sredine dolaziš, ljubim te zauvijek. **Isus** u krštenju **sklapa** trajni savez s nama. Mi se krštenjem povezujemo s Isusom Kristom. **Pripadamo** njemu i svima koji mu također pripadaju. To znači: Po krštenju pripadamo Crkvi.

Po njemu **postajemo** djeca BoŹja, upravo BoŹji sinovi i kćeri i primamo kao dar Isusova Duha. Isus nas po ovome Duhu oslobađa iz svake tame, udaljenosti od Boga i besmisla ovoga

svijeta. Možemo biti sigurni: Jedan stoji uz nas. Stoji uza me, svejedno što se dogodilo. Prati me na mome putu kroz uspone i nizine života.

Što krštenje znači može pokazati i sljedeća pripovijest: *Jedne sam noći sanjala. Hodala sam pokraj mora sa svojim Gospodinom. Ispred tamnoga noćnog neba zasjali su tračci svjetla nalik slikama iz moga života. I svaki put sam u pijesku vidjela **dva traga stopala**, moja vlastita i moga Gospodina. Kad je pokraj mojih očiju prošla i posljednja slika, obazrela sam se. I prestrašila se kad sam otkrila da se na mnogim mjestima moga životnog puta vidio samo jedan trag. A upravo su to bili najteži trenutci moga života. Zabrinuta upitah Gospodina: „Gospodine, kad sam počela nasljedovati te, obećao si mi biti uza me na svim putevima. A sada otkrivam da se upravo u najteže vrijeme moga života u pijesku vidi samo jedan trag. Zašto si me ostavio samu upravo tada kad sam te najviše trebala?“ A on je odgovorio: „Drago moje dijete, ljubim te i nikada te neću ostaviti samu, pogotovo ne u nevoljama i poteškoćama. Ondje **gdje si** vidjela **samo** jedan trag, ja sam te nosio“ (Margaret Fishbeck Powers, STOPE U PIJESKU - Pjesma koja gane milijune).*

Svejedno kako mi je i kako se osjećam: Po krštenju znam: **Ja jesam i** ostajem uvijek ljubljen. Njegov savez ostaje zauvijek. On ide uvijek sa mnom! Krštenje kao savez prijateljstva, temelj kršćanskog života. Bez krštenja ne možemo primiti ni jedan drugi sakrament. Ono je početak puta s Isusom.

Ali za prijateljstvo, za savez potrebne su uvijek dvije osobe koje hoće živjeti zajedno. U krštenju (djece) Bog je rekao svoj Da nama. Mi se ovom savezu prijateljstva možemo otvoriti ili ne. Ali ako se odlučimo za isusa, tada stajemo na njegovu stranu i na stranu Crkve. Tada zauvijek pripadamo njemu, osim ako jednom

odlučimo drukčije. Budući da pripadamo njemu, znamo također da nas čeka vječnost puna ljubavi.

2. Potvrda

Kod potvrde smijemo sami i svjesno reći Da Isusu. Ovo je posebno važno kod onih koji su kao djeca primili krštenje. Što su tada (kod krštenja djece) učinili naši roditelji, kod potvrde se pita nas same. Hoćeš li to? Vjeruješ li to? Nadaš li se „da postoji više od svijeta“? Hoćeš li se odreći svakoga zla?

Ali potvrda je prije svega Božji dar! Bog Duh Sveti dariva nam se na nov način. U potvrdi nam Isus govori: Darujem ti svoga Duha zauvijek. Moja snaga ide s tobom.

U potvrdi se stavljamo potpuno na Božju stranu. Govorimo Da putu koji Bog ima za naš život. A Bog nas hoće učiniti sretnima i naš život učiniti blagoslovom za nas same i za naše bližnje. To znači supomagati da Božje kraljevstvo ljubavi raste. Tako se u potvrdi odlučujemo za to da ćemo pomagati Isusu pri izgradnji njegova kraljevstva, kraljevstva boljega, čovječnijeg svijeta. O ovome sakramentu ćemo čuti još više.

3. Euharistija

Naše tijelo treba iz dana u dan hranu. Bez hrane postajemo bez snage i slabi.

U euharistijskome slavlju hoće Isus našoj duši dati hranu. Ovdje nas Isus hrani svojom riječju. Hrani nas zajedništvom vjernika. I hrani nas prije svega samim sobom, jer nam se dariva zauvijek nanovo u kruhu i vinu.

Euharistija znači zahvaljivanje. Mi govorimo Hvala za ono što nam je Isus već darovao i uvijek nanovo dariva. Vrhunac svoje ljubavi pokazao je na križu, gdje je na sebe uzeo našu krivnju. U euharistiji nam se Isus dariva svaki put iznova. Prisutan je u ljubavi kojom je na križu za nas umro.

Jedna slika ove darovne ljubavi jest pelikan. O njemu se pripovijeda da kada za svoje mlade nije mogao pronaći hranu, kljunom je probio svoje grudi da bi se mladi mogli nahraniti njegovom krvlju. Pritom je umro, dok su mladi preživjeli. Tako je on dao svoj život za njih.

Isus nam u svetoj pričesti govori: Hoću biti hrana za tebe. Hoću te na svim područjima tvoga života uvijek nanovo jačati. Dođi k meni, i ja ću tada doći k tebi, štoviše, doći ću u tebe da ti budem hrana.

I o ovome sakramentu ćemo još čuti više, jer je za nas toliko važan.

4. Sakrament pomirenja

Druge riječi za ovaj sakrament su: ispovijed ili sakrament pokore. Svi ponekad činimo stvari za koje osjećamo da nisu u redu. Katkada ranjavamo druge i same sebe. Ali ima i stvari koje skrivamo, koje nitko ne smije vidjeti. Kad smo činili ružne stvari ili pak uskratili pomoć, dobru riječ, tada možemo sebe same zbog toga odbijati i mrziti. Osjećamo se na neki način „zaprljanima“.

Isus ovdje govori: **Opraštam ti** zauvijek. Mogu stotinu puta učiniti iste pogreške, dođem li k isusu, on će mi uvijek iznova oprostiti. Oprostiti znači: Uzeti od mene krivnju, ono što razdvaja. Nikakvo prebacivanje, nikakvo sjećanje na krivnju. Sve to je nestalo zauvijek! Isus želi da budemo slobodni od tereta prošlosti. On želi da se osjećamo ugodno u svojoj koži. Zato nas kod svete ispovijedi zaodijeva novom haljinom kao kod izgubljenog sina.

Ispovijed je svaki put prilika za novi početak. Prilika da se u mome životu neke stvari promijene na dobro. Svejedno koliko smo puta pali, on nas podiže i ponovno stavlja u novi život. Isus nam kod svake ispovijedi govori: Svejedno što se dogodilo, gledaj naprijed: Hoćeš li se popraviti? Hoćeš li se promijeniti?

Hoćeš li se promijeniti na dobro? Dođi k meni. Rado ću ti u tome pomoći! [Eventualno pripovijedati jedno vlastito iskustvo](#)

5. Bolesničko pomazanje

U bolesničkome pomazanju govori Isus: Ljubim te na poseban način u tvojoj slabosti, u osjećaju manje vrijednosti i bolesti. Isus hoće u ovome sakramentu na poseban način starijima i bolesnim ljudima pomoći u njihovim slomljenostima. Ovaj sakrament hoće pomoći i umirućima da se pomire.

Ali riječ „bolest“ ne znači samo tjelesno trpljenje. Ovdje se radi i ozdravljenju za dušu i duh. Tijelo i duh tvore jedinstvo. Poznajete li možda to da je tijelu loše kad na srcu imate nešto teško? Naše tijelo trpi s time. Isus nam hoće pomoći, ne samo našem tijelu, nego i našem duhu. [Ako je zadnji put primljeno bolesničko pomazanje, može se na to pozvati.](#)

Jedan mladić pripovijeda: „Prije otprilike dva tjedna primio sam bolesničko pomazanje. To je bilo ovako: Puno molim spontano, to znači razgovaram s Bogom ne samo unaprijed formuliranim molitvama kao Očenaš ili Vjeronanje, nego često posve osobno. S vremenom sam opazio kako je moj molitveni život sve više uspavan, premda se jako oko njega trudim. Posebno je loš bio jedan neodređeni osjećaj straha, koji je postajao sve jači. To je čak otišlo dotle da više nisam mogao izmoliti ni unaprijed formuliranu molitvu kao primjerice Očenaš, pogotovo ne osobne molitve.

To me je bacilo u „rupu“. Nakon za mene vrlo duga vremena tame primio sam bolesničko pomazanje i ovaj neodređeni osjećaj je nestao. Isus je po ovome sakramentu iz moje duše uzeo nešto i mene ondje izliječio. Otada mogu opet spontano moliti. Zbog toga sam jako radostan!“

6. Sakrament ženidbe

Sakrament ženidbe je jedini sakrament koji ne dijeli svećenik (ili đakon ili biskup), nego se bračni drugovi uzajamno daruju. Svećenik je svjedok ove čudesne povezanosti u kojoj se dvoje

Ljudi daruju jedno drugomu, i time ulaze u najdublji i najprisniji odnos koji si je moguće zamisliti.

Ženidba je vez ljubavi dvoje ljudi. Bračni partneri govore jedno drugomu: Hoću te zauvijek ljubiti i uvijek ti biti vjeran sve do smrti. A u ovaj savez govori i Isus: Ljubim vas zauvijek i idem kao treći u savezu s vama. Radujem se vašoj ljubavi.

Pogledamo li slova iz kojih se sastoji riječ **E – H – E** (ženidba) moglo bi se iščitati sljedeće: Bračni partner (Ehepartner) – Gospodin (Herr) – Bračni partner (Ehepartner). U sakramentu ženidbe prisutan je Isus. On hoće ljubav bračnih partnera ojačati tako da jedno drugo mogu ljubiti čitav život. Isus govori: „Ljubim vas zauvijek i idem kao treći s vama!“ U takvoj ljubavi su bračni drugovi znak Isusove ljubavi prema njegovoj Crkvi.

Unatoč tomu postoje katkada svađe i krize. Jer bračna zajednica traži uvijek iznova da bračni partneri jedno drugo u ljubavi prihvaćaju i međusobno se pomiruju. Tu Isus hoće pomoći i dati snagu za pomirenje. Dobro je u takvim situacijama obnoviti sakrament ženidbe. Tako se može nanovo osnažiti ljubav i odluku za ljubav.

7. Sveti red (svećeničko ređenje)

Tko se nekoj stvari „posveti“, hoće svojim snagama i svojim životom biti tu potpuno za tu stvar. To znači potpunu zauzetost. Tako se i ljudi mogu potpuno staviti u službu Isusu Kristu, i tada bivaju posvećeni (zaređeni). **Posvećeni** (zaređeni) hoće na poseban način predstavljati Isusa Krista. Kao što bračni drugovi nose prsten, tako i redovnici i posvećeni posebno kad su u službi, nose posebno odijelo.

U vezi s ovim sjećam se jednoga mladog kapelana koji je odbio obući skupocjeno i lijepo ukrašeno svećeničko ruho. Obrazložio je to tako da ne želi biti ohol i svojim se odijelom izdizati iznad zajednice. Ali slučaj je upravo suprotno: Osoba svećenik „nestaje“ u svećeničkome ruhu. Naposljetku svećenik ne oblači posebno odijelo, nego „oblači“ samoga Isusa Krista da bi ga

predstavljao; i to uskrsnuloga i u slavu uzdignutoga Gospodina. Stoga smije svećeničko ruho posredovati i dašak ove Gospodinove slave.

Postoje tri stupnja reda: đakonski, svećenički i biskupski. Po svećeničkome ređenju djeluje **Isus** u svećeniku tako da svećenik posuđuje Isusu svoja usta. Tako Isus govori iz usta svećenika: „Ja te odrješujem od tvojih grijeha“ ili u euharistijskome slavlju: „Ovo je tijelo moje.“

Kod svećeničkoga ređenja govori Isus: Ti si svećenik do vijeka. Do vijeka hoću preko tebe djelovati.

Izvori ljubavi

Sakramenti su izvori ljubavi. U vezi s time jedna pripovijest: *Moderan čovjek zalutao u pustinji. Nemilosrdno sunce gotovo ga je potpuno isušilo. Tada malo dalje opazi oazu. „Fata morgana“, pomisli, „zrcaljenje zraka koje me vara!“ Približi se oazi, ali ona nije nestajala. Vidio je datulje, travu i stijene, između njih je tekao izvor. „To je naravno maštovitost gladi“, pomisli, „naravno – evo čak čujem vodu kako teče. Halucinacija sluha! Kako je priroda okrutna!“ S ovim mislima sruši se i umre.*

Sat kasnije pronađoše ga dvojica beduina. „Možeš li takvo što razumjeti?“, rekoše jedan drugomu: „datulje mu rastu takoreći u usta, i tu pokraj njega je izvor – a on umro od gladi i žeđi!“ „To je bio moderan čovjek“, odgovori drugi beduin, „on nije u to vjerovao.“

Stvarno za ne povjerovati: Čovjek umire od žeđi pokraj tekućega izvora. Ovo se može dogoditi i danas. Jer da bismo pošli do izvora sakramenata, moramo u nj vjerovati. Vjerovati da je Isus tu. Vjerovati da nas on hoće obdariti. Jer sakramenti dolaze iz Isusova srca. Ovo pokazuje i jedna molitva Crkve u kojoj stoji: *„Na križu uzdignut predao se za nas iz neizmjerne ljubavi i sve privukao k sebi. Iz njegova otvorena boka potekoše krv i voda, iz njegova probodena srca proizlaze sakramenti Crkve. Srce Otkupitelja stoji otvoreno za sve da bi radosno crpili iz izvora spasenja“* (Predslovlje Srca Isusova).

Zašto iz Isusova boka teku krv i voda? Voda predstavlja krštenje, a krv Euharistiju. Ovaj događaj hoće pokazati da Isus nije s nama samo u svojim obećanjima i korisnu nauku, dakle u vodi. On je prisutan i u svojoj krvi, dakle u Euharistiji, u kruhu i vinu.

Isus, Bog dolazi na svijet i po materiji svijeta (primjerice kruh i vino) k meni. Da nikada ne bismo zaboravili: Postoji više od ovoga svijeta. Postoji više nego što možemo vidjeti. I na to nas žele sakramenti podsjetiti.

Molitva

Isuse Kriste, zahvaljujemo ti

što nam u sakramentima želiš uvijek iznova darovati svoju ljubav.

Daj nam snage i učvrsti našu vjeru u tvoje djelovanje u sakramentima.

Ispuni nas sada i uvijek nanovo svojom ljubavlju.

Amen.

14.

Slavlje prijateljstva

Isus je na kraju svoga života svoje najbliže prijatelje uveo u svoju veliku tajnu. Otada se euharistijsko slavlje smatra oporukom njegove ljubavi. Ali mnogi ljudi – ne samo mladi – ne mogu s ovim slavljem prijateljstva s Isusom započeti puno. To važnije je da razumijemo o čemu se ovdje radi, da razumijemo tajnu ovoga slavlja velike ljubavi. Ova jedinica hoće uvesti u tajnu Euharistije, i time euharistijsko slavlje učiniti razumljivim.

Posljednji dio poticaja o različitim radnjama ne želimo posredovati samo kao teoriju, nego meditativno uvježbati.

Odlomak iz filma „Muka Kristova“ – Ovim odlomkom se pokazuje da je Posljednja večera u izravnoj vezi s križnim putem. Prijedlog: 01.36.37 – 01.39-02: Uzmite i jedite. Križ biva podignut. Uzmite i pijte.

Daljnje moguće sekvence filma:

00.59.32 -01.01.30: Pranje nogu

Pranje ruku

Ljubite svoje neprijatelje

Kruh postavljen na stol

Ja sam Put, istina i Život

„Uzmite i jedite“ i križ biva podignut

„Uzmite i pijte“

„Dovršeno je“

Naputak za male grupe

Misli u vezi s primanjem pričesti

Propagandni listić: Slavlje prijateljstva

Slavlje prijateljstva

U filmu smo vidjeli Isusa na križu i k tomu dva prizora o Posljednjoj večeri. Time se upućuje na nešto potpuno odlučujuće: Posljednja večera – danas govorimo: Euharistijsko slavlje ili sveta misa – i križ pripadaju skupa. Kod Posljednje večere sa svojim prijateljima objavio im je tajnu. Čitav put su prešli skupa, sada je vrijeme da iskuse više. Kod Posljednje večere Isus je rekao: „Ovo je tijelo moje koje sa za vas predaje.“ I: „Ovo je krv moja koja se za vas prolijeva.“ A dan kasnije kod razapinjanja sve se to dogodilo.

Uprisutnjenje

Možda si već kada stajao pred križem i gledao Isusa. Kad bi Isus u takvome trenutku mogao govoriti, rekao bi ti: „Ako bi bilo potrebno, sve to bih još jednom podnio da tebe spasim, tada bi još jednom, samo za tebe, predao svoj život! Toliko si mi vrijedan. **Toliko te ljubim!**“

Ondje, na križu susrećemo se s najvećom ljubavlju. Više od toga jedan čovjek ne može učiniti za drugoga čovjeka nego žrtvovati svoj život. Više ne može učiniti Bog osim da proživi sve ljudsko trpljenje.

Da ovu ljubav više nikada ne bismo zaboravili i da bi nas snaga ove ljubavi oživjela, Isus nam je darovao jedan znak u kojemu nam hoće uvijek biti blizu: euharistijsko slavlje, zvano i sveta misa.

U najranijoj Predaji o euharistiji čitamo kod Pavla: „**Doista, ja od Gospodina primih što vama predadoh: Gospodin Isus one noći kad bijaše predan uze kruh, zahvalivši razlomi i reče: 'Ovo je tijelo moje – za vas. Ovo činite meni na spomen.'** Tako i čašu po večeri govoreći: 'Ova čaša novi je savez u mojoj krvi. Ovo činite kad god pijete, meni na spomen'“ (1 Kor 11,23-25).

Dva puta spominje Pavao riječ „spomen“. Što to znači? Ima ljudi koji imaju dobro pamćenje i još se posve dobro mogu sjetiti mnogo

toga prošloga. Ali ovdje se radi o više nego o uspomeni. Spomen znači puno više: prošlo postaje nanovo prisutno.

Drugim riječima: Isus koji je na križu predao svoj život, postaje ovdje prisutan. U vidljivu znaku kruha i vina on dariva sebe. Kad dakle svećenik kod pretvorbe podiže hostiju, to više nije samo komadić kruha. Nego je u njemu prisutan Isus, i to čitavom svojom ljubavlju kojom je na križu umro. Kod svakoga euharistijskog slavlja mi na stanovit način **stojimo** pod Isusovim križem, kao da je danas onaj petak u Jeruzalemu prije više od 2.000 godina kad je Isus umro.

Isus **nam hoće u svakome euharistijskom slavlju** – a posebno tu u hostiji – dati uvijek nanovo iskusiti: „Ti si ljubljen!“ Kad si jako tužan, kad se osjećaš usamljenim, kad se osjećaš krivim – Isus tada govori: „Dođi k meni! Osjećam s tobom. Opraštam ti. Ustani!“

Isus osjeća s nama. Ne „briše“ preko ljudskoga života s jednim „dobro je“, nego sam proživljava trpljenje. U križu je sva bol, sva nepravda i sva muka ljudskoga života prisutna do najgorega, do smrti. Zato nam je On i danas blizak u svemu, posebno u trpljenju.

Kratko tumačenje euharistijskoga slavlja

Još jednom: U svakome euharistijskom slavlju radi se o ponazočenju. Što se dogodilo tada na Posljednjoj večeri, događa se sada. Isus slavi danas s nama gozbu svoje ljubavi. I što se tada na križu dogodilo, događa se sada. Njegova smrt i uskrsnuće su prisutni.

Kad smo shvatili ovo temeljno, koje je Pavao u tekstu koji smo čuli opisao dva puta sa „Ovo činite meni na spomen!“, možemo se okrenuti tijeku svete mise.

Jedan župnik pripremao je djecu na Prvu pričest. Pritom je pitao: „Što znači rečenica: Gospodin s vama?“ Javi se jedan dječak i kaže: „To znači da moramo ustati.“ Dječak je ispravno promatrao: Uvijek kad je svećenik govorio ovu rečenicu, ljudi u crkvi su ustali. Zbog čega? Kad netko dolazi k nama, (pristojno je) da na pozdrav ustanemo. Tako je i ovdje: Ustajemo zato što dolazi Isus Krist. I to iz strahopoštovanja prema njemu.

Četiri puta govori svećenik za vrijeme euharistijskog slavlja: „Gospodin s vama“. Na četiri različita načina dolazi isus i postaje prisutan među nama: Pogledajmo u vezi s time sliku: Što opažamo? [Skupiti odgovore.](#)

Uvod: Isus nas prihvaća i pomiruje

Kad dolazimo na bogoslužje, Isus je već tu. **Raduje** nam se i pozdravlja nas. „Lijepo je što si tu. Radujem ti se!“

Isus je među nama nevidljiv. Predstavlja ga svećenik. Stoga nosi svećeničko odijelo. Isus je prisutan i u zajednici, sam svećenik se povlači.

Zatim započinjemo znakom križa. Time se obraćamo Isusu. S njime se hoćemo susresti u ovome slavlju.

Zatim se smirujemo i osluškujemo u svoj život. **Pitamo:** Što nije bilo u redu? Možda osjećamo da između nas i Isusa ili između nas i bližnjih nije sve u redu. Ovo razdvajajuće, grijeh, **ispovijedamo** i molimo Isusa da uzme to od nas. Pred svima drugima pomirujemo se dakle s Bogom i svojim bližnjima.

Jer **nam** Isus **oprašta, možemo** se opet radovati jedni drugima. Možemo ga hvaliti u Gloriji (Slavi).

To što se događa na početku bogoslužja, usporedivo je sa svečanim objedom kod neke posebne svečanosti: Kad dolazimo na svečani objed, najprije se pozdravimo. Ako međuljudske napetosti ili krivnja opterećuju naše odnose, moramo najprije ukloniti te zapreke. Inače su nam srca zatvorena i mi ne možemo prići jedni drugima i skupa slaviti.

Služba riječi: Isus nam govori

Sada slušamo čitanje, Evanđelje i propovijed,. To su tekstovi iz Staroga, posebno pak iz Novoga zavjeta. Neke već poznajemo, drugi su nam strani a ponekad ih pravo ne razumijemo. Ali o čemu se radi?

Pogledajte sliku: Što opažate na ovoj slici? [Skupiti odgovore.](#)

Čujemo puno riječi. Neke razumijemo, druge ne. Ali preko svih ovih riječi hoće nam Isus govoriti. Isus nam hoće nešto priopćiti, dati nam svjetlo i ohrabriti nas. Zato je kod slušanja važan nutarnji stav: **Isuse, što mi hoćeš reći?**

I ako se osjećam oslovljenim, ako se jedna misao, jedna riječ odnosi na mene osobno, tada se moram odlučiti. Ovo se događa u Vjerovanju (Credo). U CREDU govorim Da. Hoću učiniti to što mi govoriš.

U Molitvi vjernika donosimo zatim pred Boga svoje nakane.

Ovo je značenje službe riječi: Bog govori nama, mi govorimo Bogu. To je razgovor nakon srdačna pozdrava i prije stvarnoga slavlja.

Euharistija (u užemu smislu): Isus nas mijenja

Pretvorba se događa u tri faze: Tako ovaj dio poznaje tri poddijela:

U **pripravi darova (prikazanju)** donose ministranti na oltar kruh i vino i predaju svećeniku. Svećenik predstavlja Isusa. Darovi su slika našega života. Mi dakle svoj život dajemo u Isusove ruke: svoje brige, planove i snove. Sve predajemo njemu, da bi nas on vodio prema svojim planovima i nama ravnao.

Euharistijska molitva je velika molitva zahvale i pretvorbe. Najprije **slavimo** Božje djelovanje što sve čini dobro. Zatim se pridružujemo anđelima i svetima u vječnome klicanju Bogu, u tzv. „Svet“. Zatim **svećenik** moli za dolazak Duha Svetoga. Tako Isus postaje prisutan. U svećeniku uzima zatim **Isus** – kao na Posljednjoj večeri – kruh i vino i govori: „Ovo je moje tijelo koje se za vas predaje.“ „Ovo je moja krv koja se za vas proljeva.“ Time se kruh i vino pretvaraju u njegovo tijelo i krv koje je na križu za nas predao i koju je za nas prolio. On sam postaje u kruhu i vinu prisutan svojim predanjem na križu. Mi za to vrijeme klečimo. Zašto?

Na **slici** je to prikazano: Isus na križu prisutan je sada u svetoj hostiji. Kad kleknemo izražavamo da se klanjamo Isusovoj ljubavi prema nama.

Kad svećenik podigne Isusa u hostiji ili u kaležu, u mnogim mjestima ministranti zvone. Zašto? Nitko neka u tom trenutku ne spava! Sada je tu Isus! Mnogi tada učine znak križa i govore: **Hvala, Isuse**, za tvoju ljubav!

Zatim slijedi velik usklik vjere: Svećenik govori: „**Tajna vjere**“: to što ovdje slavimo tajna je njegove ljubavi. Naš odgovor na to jest: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje uskrsnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo.“

Na kraju moli svećenik da **snaga** otkupljenja, snaga Isusove smrti i uskrsnuća preobrazi život svih ljudi, i već umrlih i učini dobrim.

Na kraju euharistijske molitve, velike molitve otkupljenja i pretvorbe, podiže svećenik Kristovo tijelo i krv uvis i moli: „**Po Kristu** i s Kristom i u Kristu tebi Bogu Ocu svemogućem u jedinstvu Duha Svetoga svaka čast i slava u vijeke vjekova.“ Mi odgovaramo. „Amen.“

Očenašem započinje priprava na pričest. Primamo Kristov mir i opraštamo jedni drugima.

Kod primanja svete pričesti slušamo riječ: „**Tijelo Kristovo.**“ Odgovaramo: „Amen.“ Ovaj Amen s jedne strane znači: **Vjerujem** da primam Isusa osobno, s druge pak strane: Hoću sve više i više živjeti s isusom. Neka on svojom ljubavlju ispuni sve moje odnose. [Eventualno: Objasniti i uvježbati primanje pričesti. Usporedi i prilog: Misli za primanje pričesti. Zoran primjer za ovo iz kojega govori duboko poštovanje pred Kristovim tijelom daju nam „mistagoške kateheze“ biskupa Ćirila Jeruzalemskoga na kraju četvrtoga stoljeća. Ondje između ostaloga stoji: „Budući da desna ruka treba primiti Kralja, učini lijevu ruku prijestoljem za njega! Primi Kristovo tijelo praznim dlanom i odvrati: „Amen!“](#)

Na kraju Drugoga vatikanskog koncila postojao je uvod za primanje pričesti na ruku: neka se pristupi mirno i odmjereno, ispruži lijevu ruku i podupre desnom. Kad se tako primilo hostiju na dlan, neka se stupi jedan korak ustranu, čitavim tijelom okrenut k oltaru, uzme hostiju sa dlana i stavi u usta. Zatim sabranim korakom vrati na svoje mjesto.

Nakon što smo primili Isusa u svetoj pričesti, ostajemo tiho. Dobro je zatvoriti oči i razgovarati s Isusom u nama, slušati ga i u sebe primati njegovu ljubav.

Zaključni obredi: Isus nas šalje

Kad se vraćamo s bogoslužja, nešto je drukčije. Mi na produljen način nosimo u sebi Isusa. Ovu ljubav trebamo sada donijeti k ljudima. Tako odlazimo s bogoslužja da ovu Isusovu ljubav donesemo k ljudima.

Isus nas kao svoje učenike šalje u svijet. Postali smo njegovi prijatelji kao učenici tada, i – kao oni – odlazimo da donesemo mir, da se zauzimamo za bolji svijet.

Sažetak

Pripovijedati nekoliko iskustava: Što mi znači euharistijsko slavlje, slavlje prijateljstva s Isusom i kako ga živim i doživljam?

Sažimljem: Euharistijsko slavlje je slavlje prijateljstva s Isusom. Kad na njemu sudjelujemo pokazujemo i mi Isusu naše prijateljstvo. Častimo ga i prihvaćamo njegovu ljubav.

Molitva

*Isuse Kriste, zahvaljujemo ti za tvoje
toliko vjerno i duboko prijateljstvo.
Zahvaljujemo ti što nam u svetoj misi hoćeš
uvijek nanovo darovati svoju ljubav i snagu.
Daj nam čvrstu vjeru u tvoju prisutnost u svetoj misi.
Daj nam u srce ljubav prema tebi
da bi naše prijateljstvo sve više i više raslo.
Zahvaljujemo ti za to.
Amen.*

Vježbati stavove

Stavovi u molitvi

Ako euharistijsko slavlje nekome nije poznato, izgleda mu strano. Možda ne poznaje odgovore i molitve i mora uvijek iznova gledati što čine drugi. Stoje, zatim sjede, sklapaju ruke, zatim čak

kleknu. Neke ljude ovo smeta pa se pitaju: Zbog čega ta kršćanska gimnastika? Dovoljno sam svjež! Drugi su veseli da se događa promjena i za tijelo.

Ali ovdje se radi o nečemu višem: Tijelo i duša pripadaju skupa. Duša se izražava i preko našega tijela, naše tijelo je „ventil“ naših emocija.

Ovo se može primjerice prepoznati kod napete nogometne utakmice. Gledatelji viču, plješću i kliču za vrijeme igre, tijelo je u pokretu paralelno s njihovim osjećajima.

Tako i stav tijela odražava doživljaj bogoslužja. Pogledajmo u tišini neko vrijeme ovu sliku. [Nakon kratke šutnje može se pitati: Što opažate? Skupiti i eventualno dopuniti odgovore. Naputak: Podići ruke prema Bogu – oba dlana držati podignuta i otvorena prema gore, to je poznavala već prva Crkva. **Dlanovi otvoreni prema gore** i oči uzdignute k Bogu – bio je normalan molitveni stav u prvoj Crkvi. Sljedeći stavovi mogu se ovisno o situaciji kratko protumačiti i uvježbati.](#)

Sljedeći stavovi pojašnjavaju što se može izraziti stajanjem, hodanjem, klečanjem, sjedenjem kao i držanjem ruku.

Stajanje

Ustati i stajati znaci su iskazivanja časti i poštovanja. Stajanja osim toga izražava spremnost na služenje i poslanje. Tko stoji, može odmah poći. Na kraju bogoslužja ponovno ustati podvlači spremnost dati se od Isusa poslati u svijet, spremnost na angažiranost.

Stav stajanja znači i „zauzeti se za“ i „stati uz nešto“. Kad stojim ja sam kao stablo koje pušta korijenje, koje stoji čvrsto, koje crpi snagu iz dubine. Stajanje pokazuje i nutarnji stav. Zato ustajemo kod Vjerovanja, kod molitve vjernika, kod zborne, darovne i popričesne molitve kao i kod Očenaša.

Hodanje

Upravnim hodom pokazujem da se ne moram skrivati. Ja sam Božja kći, odnosno sin. Smijem se pokazati. U hodu smijem nanovo

posvijestiti ovo dostojanstvo. Tako radosno odlazimo na pričest, dolazimo k Isusu, k našem nebeskom Ocu.

Kad hodamo, idemo s jednoga mjesta na drugo. U bogoslužju dolazimo iz svijeta, idemo k Isusu, k Bogu i zatim opet odlazimo u svijet. Ovdje se može posvijestiti da je ljudski život uvijek hodnja, hod, putovanje, hodočašće s ovoga svijeta u vječni Božji svijet.

Dolazimo i opet kad-tad odlazimo. Između toga, u našem životu, ništa nema konačni karakter, nego je sve na neki način privremeno i prolazno.

Klečanje

Čovjek je prigibajući koljena svjedočio svoje strahopoštovanje pred živim Bogom. On je Gospodin. Tako klečimo kod pretvorbe da iskažemo čast Isusu u njegovu predanju na križu.

U klečanju postajemo maleni, pokazujemo poniznost i lomimo svoj ponos. Uvijek iznova može biti da u životu postajemo oholi, da mislimo kako smo bolji od drugih. Opetovanim klečanjem izbjegavamo napast i postajemo svjesni: ja sam samo čovjek, Ti, Kriste, si Bog.

Tako pokleknemo kao „poklonstveni pozdrav“ i štovanje Krista pri ulazu i pri napuštanju crkve.

Sjedenje

Sjedenje je stav tišine, nutarnjega boravljenja, pozornosti i razmišljanja. Slušamo svjesno. To je i stav počivanja, crpljenja snage. Bog nam dariva snagu preko riječi i pjesama koje za vrijeme sjedenja slušamo ili pjevamo.

Držanje ruku

Dlanovi i ruke su važno sredstvo izražavanja našega tijela. Otvoriti dlanove, kao i raširiti ruke upućuje na nutarnju otvorenost. Sklapanje ruku okrenutih prema gore potječe iz viteških vremena. Sklopljenim rukama se prema vitezu izražavalo predanje i vjernost. Svojim „sklapanjem ruku“ možemo Isusu reći da ga častimo.

15.

Potvrda – Snaga za život

Petnaesta jedinica hoće pokazati značenje potvrde i istodobno objasniti obred potvrde. Ovisno o tome drži li se ovaj tečaj za mlade prije potvrde kao tečaj za potvrdu ili nakon potvrde kao put produbljivanja, neki će se naglasci iznositi drukčije. (Kao produbljivanje ove teme, ukoliko se kod jedinice 18 drži bogoslužje, može se jedinicu 18, varijantu B uporabiti kao susret koji slijedi).

Potvrda je jedan od onih sakramenata koji primamo samo jednom. To znači da sva punina milosti (darovi) ovoga sakramenta treba biti oslobođena molitvom i djelom kroz čitav život. Ili drukčije rečeno: Mi čitav život nećemo uspjeti raspakovati darove koje smo primili u velikome daru potvrde.

Kao uvježbavanje u život iz Duha Svetoga može se svima podijeliti molitva žigice s pozivom da ju sada mole svaki dan.

Ledolomac: Deset malih kršćana

Naputci za male grupe

Krsna ispovijed

Kopirni predložak: Molitva žigice

Propagandni listić: Potvrda – Snaga za život

Potvrda – snaga za život

Uvod

Ledolomac: „Deset malih kršćana“

Brojnost kršćana ili „Živi krug ljubavi...“

Deset je kršćana revnih živjelo radost u vjeri.

Jedan ih napusti brzo; župnik mu nije po mjeri.

Devet muškaraca, žena vjerno je živjelo dalje.
No, jedan izgubi volju, jer ne dobi medalje.
Osmero ostade samo bez mržnje živjet' u Duhu.
Jednomu preteško bješe ići kroz pustinju suhu.

Još sedam kršćana smjelo Kristovu naviješta vijest.
OPet se umori jedan i napusti ostalih šest.

Skupini grijesi prijete i sumnje se nove rode.
Zbog razdora i nesloge razočaran jedan ode.

Petero vjernika skupa Crkve su ures, ljepota.
Za čašću jedan posegnu opijen sjajem života.

Četvero marljivih, vjernih svjedoci su križa i nade.
Kušnja za kušnjom stiže i jedan na putu stade.

Pitanje smisla zaprijeti za malu družbu u troje.
Pomisli jedan od njih da ih je dosta i dvoje.

Kad dvoje na kraju osta, to kraj je ili početak?
Pognute glave, tiho posljednji čeka svršetak.

Al' jedan premalo nije da krug se ljubavi stvori.
Bog ne napušta svojih, Bog i jednomu zbori.

Običan kršćanin skromni tad srce ponudi svoje
Bogu i čovjeku drugom; I – ponovno bilo ih dvoje.

Ivan Šaško, MAK, prosinac/2003., str. 57.

Poslije ove igre, koja nam je možda poznata iz djetinjstva, opet vic:

Tu je čovjek sa smetnjama pri opažanju: On misli da je miš. Njegov se život odvija zaista teško. Kad više ne ide dalje, povjeri se psihijatru. Ovaj mu preporuči stacionarnu terapiju.

Nakon jednogodišnjega boravka u klinici dolazi veliki završni ispit. Svi stručnjaci sjede skupa, i konačno dolazi – nakon nekih formalnosti i ključno pitanje: „Što si ti?“ Čovjek je u međuvremenu dobro upoznao stručnjake, razmišlja oštro i govori: „Ja sam čovjek!“ Velika radost, klicanje, pucaju čepovi pri otvaranju sekta – ispit je položen! Čestitanje!

Ovaj se pakuje i odlazi. Ali navečer stoji opet tu, dršće od silna uzbuđenja. Dolazi šef psihologije: „Što se dogodilo? Zašto si opet tu?“ „Susreo sam se s mačkom.“ „Da, ali ti znaš da nisi miš!“ „Da, da, znam, ali zna li to i mačka?“

Potvrda je povezana s time da znam tko sam i što sam! Potvrda je povezana s nutarnjom sigurnošću, s uvjerenjem i snagom. Zato ova pjesma i pristaje tako dobro u potvrdu. Spočetka je bilo deset, na kraju samo još jedan, ali taj jedan nije se dao obeshrabriti. Bio je iznutra toliko jak, tako oduševljen i toliko uvjeren u vjeru da mu je uspjelo opet pronaći nove prijatelje. On je bio kao neka vrsta obožavatelja Boga, tako da je svojom radošću i oduševljenjem mogao zaraziti druge. To je povezano s potvrdom. Jer u **potvrdi** nam Bog hoće dati takvu snagu i radost.

Povjerenje u život

Još nešto: Vi na stanovit način stojite još uvijek na početku vašega života. Sljedećih vas godina čeka puno toga. [Eventualno navesti primjer.](#)

Sve novo može zadavati i strah. Mogu nadoći dvojbe: Mogu li to? Hoću li uspjeti? Upravo to hoće potvrda ojačati i za to dati snagu. Duh Sveti hoće dati odvažnost i povjerenje.

U vezi s time poslušajmo jednu pripovijest:

Majka orlica hoće svoje mladunče ohrabriti za letenje i zato mora ono prvi put samo napustiti gnijezdo: „Moraš jednostavno pokušati“, hrabri majka orlica. „Raširi svoja krila, upotrijebi glavu i

rep kao kormilo, kao što sam ti pokazala, i ne može se ništa dogoditi. Zrak će te nositi kao što nosi sve orlove.“

„Ali kako ću to znati?“ pita orlić. „Ja vjerujem samo to što vidim, a zrak ne vidim. Ne vidim ništa. Kad pogledam prema dolje, bude mi zlo, i više nemam hrabrosti. I odakle znam da sam pravi orao i da će me zrak nositi kao vas? Ta izgledam drukčije od vas, i najmanji sam od vaše djece!“

Onda ćemo te morati izbaciti iz gnijezda da bi naučio letjeti!“, reče otac orao, koji je upravo pridošao. „Moraš naučiti brinuti se sam za sebe i ne možeš zauvijek ostati ovdje u gnijezdu. Kako si samo tako bojažljiv?“ Očito se više nije mogao sjetiti svoga vlastitog vremena dok je bio orao-pile.

*„Tako se bojim, jer sam sam pri letenju i prepušten samomu sebi“, odvrati orlić i – hop – već ispadne iz gnijezda. Silno prestrašen držao si je orlić krila pred očima. Mala pahuljasta kugla letjela je sve dublje i dublje. „**Krila van!**“ viče majka orlica koja je poletjela za njim pri padanju u letu, kad je vidjela što se dogodilo. Kad je bila ispod njega, raširi svoja krila. Orlić smogne tada hrabrosti da zatvorenih očiju **raširi krila**. Ona su zaustavljala njegov pad i odmah je to osjetio i zamahnuo nekoliko puta da se opet dignu.*

Tada opazi da ga stvarno nosi zrak premda ga nije mogao vidjeti. Pomogao mu je opet postići visinu. Obuzeo ga je krasan osjećaj slobode i on iskuša kako je i u kojemu smjeru mogao upravljati. Sada je znao da nije slab, da može letjeti kao i njegova braća i sestre i da je čak mogao skrenuti prema višem vrhuncu od orlovskoga gnijezda; to ga je ispunilo poduzetnim duhom“ (prema: Gabriele Münnix)

Duh Sveti je kao zrak koji nas hoće nositi. Ne možemo ga vidjeti. On nam hoće pomoći u svemu što nas očekuje. Ali i mi za to moramo nešto učiniti: Raširiti krila! To znači: otvoriti se Božjoj snazi. „Duše Sveti, dođi! Pouzdajem se u tebe. Djeluj. Vodi me. Jačaj me!“ Ovako ili slično mogla bi glasiti molitva kojom se otvaramo Duhu Svetomu.

Značenje potvrde

Snaga Duha Svetoga daruje nam se na poseban način u sakramentu potvrde. Razmislimo sada: Što znači potvrda? Možemo reći tri točke:

1. Potvrda **dovršava krštenje**. Na krštenju su se vaši roditelji umjesto vas odlučili i rekli Da Bogu i vjeri. Tada ste – barem oni koji ste kršteni kao djeca – bili doneseni u crkvu.

Sada možete sami ići, govoriti i odlučivati. Zato možete sada svjesno sklopiti savez prijateljstva s Isusom: „Da, pripadam ti. Hoću ići zajedno s tobom.“

Tako je potvrda odluka za Isusa Krista i Crkvu. U potvrdi se stavljate na stranu Isusa i Crkve. Vi potpuno svjesno pripadate ovamo! To je taj „Amen“ krštenju.

U potvrdi spada i druga točka:

2. Potvrda vam **daje odgovornost** za vas same. Vi postajete samostalni. Za vas i umjesto vas više ne odlučuju drugi. Sada ste pozvani preuzeti odgovornost za svoj život. To znači izložiti se i važnim pitanjima: Što je smisao života? Što je za mene uspjeti život?

Na ovo pitanje mora svatko odgovoriti sam za sebe. Ovo pitanje se ne mimoilazi, osim ako ga se jednostavno previdi. Ali to je najvažnije pitanje u životu. Sada je prošlo vrijeme kad su vam drugi ljudi zadavali kako ćete živjeti. Uzmite svoj život sami u svoje ruke, pitajte i propitajte stvari koje su vam se inače činile po sebi razumljivima.

Za to vam potvrda na nov način dariva Duha Svetoga. Vi ste primili Božju snagu. U svim situacijama koje vas u vašemu životu očekuju hoće Božji Duh stajati uz vas. Bog vas jača

tako da se odvažite „letjeti“ i svim situacijama možete odoljeti. U ovu snagu Duha Svetoga smijete se pouzdati. Važna je i treća točka:

3. Potvrda daje **darove za izgradnju** Božjega kraljevstva. S potvrdom Bog polaže na vas. Vjeruje vam. Računa na vas. Važni ste njemu, svijetu i Crkvi. Isus govori: „Ti si krasan mladi muškarac, krasna mlada žena, trebam te! Molim te, pomози mi izgrađivati Crkvu i širiti moje kraljevstvo.“

Za to smo svi primili različite darove, talente i sposobnosti. Primili smo svoj život i srce koje može ljubiti. Sve ovo možemo uporabiti sebično za sebe, ili pak s time služiti Isusu i ljudima.

Duh Sveti nam k tomu daje i specijalne darove i snagu koju nazivamo i karizme. Ovako piše Pavao iz iskustva: Duh Sveti dijeli svakomu „*napose kako hoće*“ (1 Kor 12,11). Ovo također znači ne odmah upasti u krizu ako nešto nije moguće, posebno određene stvari koje si sam ili drugi od nekoga želi. Bog obdaruje svakoga individualnim darovima i sposobnostima. Moramo jednostavno oslušnuti, oćutjeti u sebe i okušati se u čemu smo dobri, i zatim te sposobnosti razvijati dalje.

Potvrda je – kao i svaki sakrament – i dio našega odgovora. U potvrdi govorimo: „**Isuse, rado ću ti pomoći!**“ To je potvrda! Isus želi da radosno živimo s njim i s Crkvom. I da mu radosno služimo. Ova radost raste kad vidimo kako se naše sposobnosti razvijaju, kako djeluju i nešto proizvode.

Obred potvrde

Obred potvrde nam još jednom pokazuje značenje potvrde. Nakon propovijedi započinje pravi obred potvrde podsjećanjem na krštenje i obnovom krsnih obećanja.

U maloj grupi dobit ćete tekst da biste ga dobro pročitali. Jer važno je znati čemu govorimo Da i čemu govorimo Ne.

Obnova krsnih obećanja

Krštenje je mjesto prijateljstva i saveza. Ovdje je Isus donio odluku stajati uvijek uz me, uvijek me ljubiti, uvijek mi opraštati da bih postao sretan.

Sada je pitanje: Prihvaćam li ovo prijateljstvo s Isusom? U **obnovi krsnih obećanja** obnavljam tu odluku: „Isuse, odlučujem se za tebe. Govorim Da. Stavljam se na tvoju stranu. Sklapam (ili obnavljam) savez prijateljstva s tobom. Povjeravam ti svoj život!“ To znači taj višekratni: „Vjerujem“.

Ali prijateljstvo s Isusom isključuje sve što ne pristaje u to prijateljstvo. Tomu govorim Ne. U „Odričem se zla“ hoću se od toga odvojiti. Ne želim sa zlom imati nikakva posla.

Molitva raširenih ruku: Molitva za darove Duha Svetoga

Poslije obnove krsnih obećanja biskup širi nad vama ruke i moli za dolazak Duha Svetoga: **citirati iz obrednika...** [Sljedeće tumačenje može se i izostaviti.](#)

Promotrimo sada kratko ovu molitvu da bismo vidjeli kako Duh Sveti hoće u budućnosti u nama djelovati. Najprije je riječ o Duhu Svetomu kao „Branitelju“. On hoće dakle stati uz nas. Da, Duh Sveti nam hoće biti najbolji prijatelj. A kako hoće stati uz nas? U nastavku ćemo to izložiti.

„*Duh mudrosti*“ daje nam shvatiti što je važno i ispravno i što služi pravoj životnoj sreći.

„*Duh razuma (spoznanja)*“ daje da u nama iznutra zasja svjetlo. On načini „klik“. Mi shvaćamo veće povezanosti kod sebe, kod drugih ljudi, u različitim situacijama.

Čitav čovjekov život povezan je s odlukama. Nitko ne može odlučivati umjesto drugoga. „*Duh savjeta*“ nam sada pomaže kod odluka koje moramo donositi iz dana u dan, da se odlučimo

ispravno: Duh Sveti daje savjet iznutra. Mi postajemo otvoreni za savjet drugih, a možemo i sami drugima dati dobar savjet.

„*Duh znanja*“ hoće nam uvijek nanovo dati spoznati Božju veličinu i ljubav. I istodobno spoznajemo koje su snage na djelu u svijetu. Tako postajemo mudri.

Znam što bi bilo ispravno, što bih zapravo trebao činiti. „*Duh jakosti*“ daje mi sada nutarnju snagu to i činiti, neovisno o tome što drugi misle i govore. Jer to je prava snaga i pravo samopouzdanje.

„*Duh pobožnosti*“ znači pouzdanje u Boga: djetinje, bezbrižno i ogromno povjerenje u nebeskoga Oca. Tako imati na pameti: „Moj tata može sve!“ I on ljubi mene, svoju kćer, svoga sina nadasve, i brine se u svemu za mene! Povjerenje koje daje živjeti neopterećeno i opušteno.

Ne strah pred Bogom nego strahopoštovanje, pažnju i veliku ljubav hoće nam darovati „*Duh straha Božjega*“. On nas dovodi do velikoga poštovanja pred Božjom svetošću. Uzimamo ga ozbiljno i tražimo u svemu volju Božju.

Ovi darovi Duha Svetoga hoće biti kao nutarnji motor našega kršćanskog života. Kad se ovaj motor u nama upali, započinje nova dinamika. Tu su energija i radost.

Polaganje ruku

Nakon što je biskup prethodno raširio svoje ruke blagoslivljajući na sve potvrđenike, polaže sada kratko **ruke na** svakoga pojedinog potvrđenika i moli tiho za njega.

U obredu polaganja ruku govori Bog po ovome znaku: „Ti pripadaš meni. Ti si **pod** Božjom **zaštitom**.“ Kad pripadamo Bogu, tada to znači i da ne pripadamo ni jednomu čovjeku. Potvrđenici trebaju tako kao slobodna djeca Božja živjeti uspravno u ovome svijetu, svjesni svoga dostojanstva.

Mazanje krizmom

Nakon polaganja ruku i kratke molitve u šutnji pomazuje biskup čovjeka krizmom govoreći: „**N., primi pečat** Dara, Duha Svetoga.“

Mazanje krizmom je u obredu potvrde opisano „zapečaćenjem“. Pomazanjem prima krizmanik dakle „pečat“ Duha Svetoga; kao što Pavao na drugome mjestu govori: Bog je taj „*koji nas zapečati i u srca naša daje zalog – Duha*“ (2 Kor 1,22). Ovaj pečat Duha Svetoga znači da osoba pripada Kristu, da je stavljena u njegovu službu, da je pod njegovom božanskom zaštitom. Tko je opečaćen Duhom Svetim, ne treba se više bojati ugroza života. Bog stoji iza njega.

Potvrđenika se pritom maže krizmom. **Krizma** (chrisam) podsjeća na Krista. Jer Krist znači „Pomazanik“, hebrejski Mesija. Isus je prema židovskim proroštvima očekivani Mesija koji će spasiti svijet. Krizma treba čovjeka ispuniti Kristovim miomirisom, da bi ovaj mogao posredovati miris Kristove ljubavi. Drugim riječima: Mi trebamo biti Isusov „miris“, zračiti njegovu milosrđe, njegovu ljubav, njegov mir i njegovu radost. Jer kao Isus, tako smo sada i mi pomazani. Pripadamo njemu i stavljamo se u njegovu nasljedovanje.

Kao odgovor govori potvrđenik: „Amen“. **Amen – tako hoću.** Amen – za to ću se zauzimati. Amen – tako neka bude.

Kum, kuma

U ovome „Amen“ potvrđenik nije sam. Prati ga župna zajednica, a posebno kum na potvrdi. Kod biskupova polaganja ruku i mazanja krizmom kum na potvrdi stoji iza potvrđenika i stavlja svoju **desnu ruku** na njegovo desno rame.

Stavljajući potvrđeniku ruku na rame kum izražava: „Ti to možeš. Snaga Duha Svetoga će te jačati da sljedeće korake činiš uspravno i s potpunim povjerenjem: Božja snaga ide zajedno s tobom. Idi pun povjerenja svojim putem.“

Polaganjem ruku dolazi do izražaja i to da potvrđenik nije sam. Mnogi na koje može računati idu zajedno s njim kroz život. Jer u potvrdi su u taj krug uzeti svi koji žele dalje zajedno nositi poslanje Isusa Krista.

Pozdrav mira

Zatim djelitelj potvrde poželi krizmaniku osobno Kristov mir. Time izražava da Kristov **mir** hoće pratiti potvrđenika kroz čitav život.

Potvrđenik odgovara: „I s Duhom tvojim“. Time on želi i djelitelju potvrde Kristov mir.

Time je pravi obred potvrde završen. Na kraju slijedi molitva vjernika, a zatim se nastavlja euharistijsko slavlje.

Donositi rod – oduševljavati!

Potvrda nije krajnja točka života s Crkvom, nego start dubokoga zajedničkog života s Isusom i Crkvom.

Postavljam vam pitanje: Poznajete li kršćane koje smatrate veličanstvenima? [Sabrati odgovore i eventualno neka imena osobno dopuniti.](#)

Što je posebnoga na ovim ljudima?

Kod svih ovih ljudi možemo iskusiti nešto što je te ljude kod Isusa očaralo. Oni **zrače nešto** od Isusa i to nam čini tako dobro! Pavao govori o ovome zračenju u jednoj slici iz prirode. On govori o plodu Duha Svetoga. Plodovi trebaju vremena. Plodovi sazrijevaju polagano. To znači: Duh Sveti preobrazuje polagano naš život i čini ga iznutra lijepim i dobrim: „**A plod je Duha ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost**“ (Gal 5,22-23). Ali ti plodovi ne rastu automatski.

Rasti ili propadati?

Možemo reći U potvrdi nam Isus daje Duha Svetoga kao sjeme. Sjeme može ostati sjeme. Ono može istrunuti. Ali može biti bačeno i u zemlju, razviti se, postati stablo, koje će iz godine u godinu nositi plodove i razviti tisuće novih sjemenki. Ovo je slika kako se snaga Duha Svetoga može razviti.

To sa sjemenom je kao s utikačem. U potvrdi prima naš život utikač. Ovaj možemo staviti u **utičnicu**. Tada će snaga elektriciteta djelovati. Tako moramo uvijek „**priključiti**“ na Duha Svetoga da bi snaga potvrde djelovala u našem životu. Drugim riječima: snaga Duha Svetoga je tu, ali za tu snagu trebamo uvijek iznova moliti. Duh

Sveti će tada u nama djelovati i oduhovljavati naš život do u duboku starost. Ali bez priključivanja neće se dogoditi ništa.

Tako jedan hrabri čovjek, sedamdeset i više godišnji misionar pater Ernst Sievers, hrabri sve da svaki dan započnu s takozvanom „molitvom žigice“. Njegova ideja: barem toliko koliko gori jedna žigica moliti svaki dan Duha Svetoga. To ide ovako. [Sljedeće pokazati: zapaliti žigicu i pritom moliti sljedeću molitvu:](#)

Molitva

*„Duše Sveti,
Duše Očeve Ljubavi,
Dođi i danas me ponovno ispuni svojom ljubavlju.
Zagrij me i prožmi.
Daj mi ostati svjetlo i snaga za druge.
Prosvijetli me i pokaži mi što mi je činiti.
Daj mi radosti i snage za to. Amen.“*

[Na kraju se mogu podijeliti sličice s molitvom i zajedno moliti molitvu, usp.](#)

15.

16.

Sakrament pokore: Priprava na ispovijed

Sakrament pokore (a time ispovijed) Isusov je uskrsni dar (usp. Iv 20,22-23). Isus nam time i danas daje velik dar. I danas je uistinu moguće dati da mladi ovaj sakrament iskuse kao oslobađajući dar. Važno je da sami i čitav tim voditelja na tečaju pozitivno stoje uz ovaj sakrament.

Jedan eventualno koristan put pristupa doživio sam u jednoj slobodnoj pripravi na krizmu ovako: Čitava grupa krizmanika, uključujući i voditelje, pošli su zajedno na ispovijed. Pritom su svi odlazili k svećeniku, također i oni koji se nisu htjeli ispovjediti. Ovi su mogli svećeniku priopćiti svoju osobnu nakanu na koju je svećenik zatim molio i mlade blagoslovio. Iskustvo osobnoga kontakta sa svećenikom pomoglo je mnogim mladima da kasnije učine taj korak do ispovijedi. Da bi se pomoglo doći do toga koraka, evo sada ova kateheza.

Ledolomac: Upitnik

Ledolomac: Varijante

Kamen krivnje

Propagandni listić: Provjera za mlade

Sakrament pokore: Priprava na ispovijed

[S obzirom na ledolomca](#)

Uvod

Čuli smo da postoje različita iskustva s ispovijeđu. Najčešće se ne ispovijedamo rado. A poneko si je već postavio i pitanje: Zašto se uopće ispovijedati? Što to uopće donosi?

Zamislite si: Da je Isus sada vidljiv među nama i da mu možemo postavljati pitanja: „Isuse, reci nam: Zašto se trebamo ispovijedati?“ On bi nam tada ovako odgovorio: [Sljedeće izmišljene Isusove riječi mogu se i skratiti. Dobro je da ih pročita druga osoba \(ne ona koja drži predavanje\).](#)

„Ispovijed nije teret nego **veliki dar**, ona je moj uskrsni dar vama. Kad sam tada visio na križu, osim Ivana svi moji prijatelji su me ostavili sama. Juda me je izdao. Petar me je zatajio a svi drugi se razišli. Nisu stajali uza me. Zatim su me vojnici prikovali na križ. Ondje nisam osjetio samo brutalne tjelesne boli i ruganje mase. Ne, ono najgore bio je čitav teret **grijeha** i zla koje sam na sebe uzeo.

Prorok Izaija je već stoljećima ranije vidio ovaj prizor i zatim napisao: '**Gospodin** je na njega svalio krivnju nas sviju'. Ja sam ovu brutalnu smrt uzeo na sebe da spasim sve ljude od njihovih grijeha i dovedem ih k nebeskom Ocu. Ondje na križu sam u najbrutalnijim bolima **svima oprostio**.

I odmah iza toga došlo je do prve ispovijedi i ja sam darovao odrješenje: Jedan od razbojnika uvidio je svoju krivnju i zamolio me za oprostjenje: '*Isuse, sjeti me se kad dođeš u svoje kraljevstvo*'. Nato sam mu dao odrješenje: '*Zaista, zaista, kažem ti: Još danas ćeš biti sa mnom u raju*' (Lk 23,42-43). Zatim sam sa svom krivnjom na sebi umro.

Kad sam se zatim na **Uskrs** susreo sa svojim prijateljima, začudili su se i bili prestrašeni. I imali su nemirnu savjest jer su me bili ostavili na cjedilu. Zato sam im dva puta rekao: '*Mir vama!* Tako sam im oprostio. A zatim sam im naredio da moje oprostjenje donose svima koji se iskreno kaju i hoće se obratiti. Rekao sam: '*Primito Duha Svetoga! **Kojima** otpustite grijehe, otpušteni su im, kojima zadržite, zadržani su im!*' (Iv 20,19.22-23). Sve do danas želim da se po mojim namjesnicima moje oprostjenje i moj mir dariva svim ljudima.“

Što je grijeh?

Možemo reći: Budući da je Isus na križu uzeo na sebe sve naše grijehе, ne moramo ih više sami nositi. Možemo se rastati od grijehа i dati ih njemu. Tako ćemo ih se osloboditi.

Ali što je „grijeh“? Riječ „grijeh“ povezana je s odvajanjem. Grijeh je kad djelujemo protivno Božjemu planu za naš život i time se od njega odvajamo. Tada se odvajamo i od dobra koje nam je Bog spremio. Odvajamo se. Ovo je najjasnije vidljivo na poremećenim odnosima. Svatko je sigurno već iskusio da se odnosi ne odvijaju uvijek lijepo i skladno, nego da jedni drugima možemo život i te kako otežati.

Grijeh se osjeća gdje god u našim **odnosima nedostaje ljubavi**, gdje nešto doživljavamo kao napuklinu. To primjerice mogu biti uvredljivi sudovi, negativne riječi, uzajamno prebacivanje krivnje, odbijanje i još puno toga. Kad je nešto u odnosu uništeno, za pogođenoga može to biti vrlo uvredljivo i ostaviti rane i napukline koje nas mogu još dugo boljeti. Tako je grijeh ono što nama i drugima škodi i razdvaja nas.

Također možemo reći: Grijeh je prisutan kad ljubav više ne „teče“. Grijeh je pomanjkanje ljubavi. Ovo **pomanjkanje ljubavi** – a time i grijeh – možemo osjetiti u odnosu prema nama samima. Tada odbacujemo sebe (ili neka područja u sebi). Grijeh možemo doživjeti u odnosu prema bližnjima. Ne prihvaćamo druge, ponašamo se neljubazno itd. Ovo pomanjkanje ljubavi možemo opaziti i u odnosu prema Bogu. Tada prema njemu nema odnosa. Do Boga, Isusa, Crkve nije nam stalo.

Najnutarnija točka grijehа jest nepovjerenje; nepovjerenje u Božju ljubav i vodstvo. Kao posljedica toga čovjek se odvaja od Boga i svoju sreću traži na svojim vlastitim putevima. Čovjek svoj put do sreće traži bez Boga, što najčešće završava obratno od sreće.

Sakrament pokore

Mjesto gdje nam se na poseban način opraštaju grijesi jest sakrament pokore. Kao u svim sakramentima, tako i ovdje **susrećemo** Isusa Krista posredstvom svećenika. Stoga svećenik kod podjeljivanja ovoga sakramenta nosi štolu. On predstavlja drugoga: Isusa Krista.

Sada hoćemo upoznati ovaj sakrament i kao biblijski tekst za to razmatrati povratak izgubljenoga sina (Lk 15,11-25). Pogledajmo ukratko njegov put i polazeći odatle objasnimo korake do ispovijedi. **Napomena: ova pripovijest smije se pretpostaviti kao poznata. Ali je ipak dobro eventualno ju kratko izložiti.**

Prispodoba započinje: „Čovjek neki imao dva sina. Mlađi reče ocu: **'Oče, daj mi dio dobara koji mi pripada.'** I razdijeli im imanje“ (Lk 15,11-12).

„Daj mi!“ Mlađi sin hoće svoj vlastiti užitak i samo to ima u glavi. Kako je pritom njegovu ocu i njegovu bratu, njemu je potpuno svejedno. On ne voli ni jednoga. To je čista sebičnost. Tu osjećamo ovo pomanjkanje ljubavi. **Sin ne vjeruje** ocu: Je li to ovdje stvarno dobar život sa svakodnevnim radom? On misli da zna bolje kako život uspijeva. Stoga se odvaja od oca.

Otac mu daje njegov dio dobara. Ostavlja svoga sina – kao Bog nas – potpuno slobodnim. Jer ljubav uvijek dariva i slobodu, ostavlja drugoga da sam donosi odluke – čak i onda kad taj put vodi u propast. Prije ili kasnije svaki sebični vodi u propast.

To znači da nam ide loše. Tako i ovdje: „*Nakon nekoliko dana mlađi sin pokupi sve, oputova u daleku zemlju i ondje potraži svoja dobra **živeći** razvratno. Kad sve potroši, nastaje ljuta glad u onoj zemlji te on počne oskudijevati. Ode i pribe se kod jednoga žitelja u onoj zemlji. On ga posla na svoja polja pasti **svinje**. Želio se nasititi rogačima što su ih jele svinje, ali mu ih nitko nije davao*“ (Lk 15,13-16). Ne dobiva za jelo ni ono što jedu svinje. Potpuno je na kraju. Sada može sebe potpuno napustiti i skončati u nevolji ili se pak obratiti. On se odlučuje za put povratka k ocu.

1. Promisliti

Ovaj put započinje s razmišljanjem, s promišljanjem. Sin u prisposodbi počinje razmišljati tek kad mu postaje loše. „**Došavši k sebi**“ (Lk 15,17a). Mi ne moramo dopustiti da odemo tako daleko. Možemo o svome životu razmišljati i prije, mi sretnici.

Kod ovoga razmišljanja dobro je postaviti sebi pitanje: **Kako ti na to gledaš**, Isuse? Što tebe veseli? Što te vrijeđa? Što želiš drukčije u mome životu?

Kao pomoć za razmišljanje dobit ćete na kraju takozvani primjerak ispita savjesti (Check-up) koji se orijentira prema deset zapovijedi. Ove zapovijedi nam je Bog dao kao pomoć da u životu pronađemo ispravan i dobar put.

2. Pokajati se

Idemo sada do drugoga koraka: „Izgubljeni sin“ uviđa da je sagriješio. I za to se kaje: „**Došavši k sebi reče: 'Koliki najamnici oca moga imaju kruha napretek, a ja ovdje umirem od gladi! Ustat ću, poći svomu ocu...'**“ (Lk 15,17-18a).

Ima stvari u našem životu za koje se brzo pokajemo jer odmah osjetimo da to nije bilo dobro. Tako primjerice glupa riječ koja je uvrijedila druge. A zatim ima stvari koje smo na neki način doživjeli kao „lijepu“ i ugodnu. Grijeh ima uvijek i svoju draž, neku vrstu užitka, inače ne bismo tako nešto činili. Kod takvih stvari u svome osjećaju ne možemo tako dobro osjetiti kajanje. Ali i ovdje postoji put.

Kod kakanja je odlučujuća spoznaja: Nisam živio prema Božjoj volji, ni za dobro blišnjega ni za svoje spasenje. Time nisam častio Boga, nisam ga razveselio. Iz ove spoznaje izrasta ne počinjenome djelu.

Kakanje je odlučujuće kod čitavoga puta. Jer **bez obraćenja** – Bog nam ne može oprostiti krivnju. Da se sin nije vratio, otac ga ne bi mogao zagrliti. Tako zatim stoji: „**Usta i pođe svom ocu**“ (Lk 15,20).

To je veličanstven dar, jer u svakoj ispovijedi imamo priliku život shvaćati na nov način. Okrećemo se i vidimo: „Stani malo, što je

život? Što je njegov smisao? Što je zapravo važno?“ Svaki put kad se pokajemo, kad se okrenemo, to je novi početak. Možemo naučiti život shvaćati polazeći od Boga.

3. Priznati

U ovome stavu obraćenja vraća se sin natrag. Pripremio je i odgovarajuće priznanje: „**Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim**“ (Lk 15,21).

Ovo je jako važna, ali često vrlo teška točka. U vezi s time vic: *Mali Maks dolazi prvi put na ispovijed. Priznaje svoje grijeha i govori: Jako mi je žao što sam spavaćicu svoje bake bacio niza stube.* „Ali, Maks, pa to nije toliko strašno!“ No Maks je i dalje plakao i nije se dao utješiti. Naposljetku kaže: „Znate, gospodine župniče, problem je bio da je u spavaćici bila baka!“

Ovdje se načinje nešto važno: Često je jako teško biti potpuno iskren. Tu vidimo: ispovijed nas stoji dviju stvari: Prvo osobno obraćenje. A zatim drugo, nadvladavanje. Jer mi se sramimo što smo učinili zlo. Ovo treba nadvladati. A osim toga: Isus ionako već sve zna. I pomaže nam da zlo možemo izreći. [Eventualno pripovijedati neki primjer.](#)

S pripravljenim priznanjem dolazim k svećeniku i pozdravljam ga. Starim kršćanskim pozdravom: „Hvaljen Isus i Marija“ pozdravljam Isusa Krista u svećeniku. Svećenik može izreći kratku molitvu i zamoliti Duha Svetoga da svoj život otvorim potpuno otkupljujućoj i ozdravljujućoj ljubavi Isusa Krista (recimo: „Gospodin ti bio u srcu i na usnama da dostojno ispovjediš svoje grijeha“, op. prev.). Zatim govorim što me opterećuje i od čega se želim rastati. **Priznanje** se zatim zaključuje kratkom molitvom (po)kajanja, primjerice ovako: „Isuse, oprosti mi sve ove grijeha, ozdravi moj život i oblikuj me

onako kakvim me želiš imati.“ Ili posve jednostavno: „Isuse, milosrđe, smiluj mi se!“

Nakon razgovora daje svećenik odrješenje. „Odrješenje“ znači: **Otpuštanje** i oslobađanje. Sam Krist me oslobađa krivnje.

Obred predviđa za to polaganje ruku. Kad svećenik polaže ruke na pokornika, time hoće izraziti da je ovaj od Isusa bezuvjetno prihvaćen, čak i u njegovoj krivnji. [Formula odrješenja glasi: „Bog, milosrdni Otac, pomirio je sa sobom svijet smrću i uskrsnućem svoga Sina, i izlio je Duha Svetoga za otpuštenje grijeha. On neka ti po služenju Crkve udijeli oprostjenje i mir. I ja te odrješujem od tvojih grijeha u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.“](#)

Često se u ovu službenu molitvu uvodi osobnom molitvom svećenika u kojoj se sažima razgovor s pokornikom.

U odrješenju se događa nešto što ni jedan čovjek ne može obećati drugomu čovjeku: sigurnost oprostjenja. Po riječi svećenika: „Ja te odrješujem...“, znam da mi je Bog zauvijek oprostio. I to toliko da se Bog nikada više ne vraća na ove grijehe. Oni su definitivno i **zauvijek** izbrisani i nestali!

4. Pokora – zadovoljština

Pokora se sastoji u tome da ono što je do mene, u odnosu prema samomu sebi, prema ljudima, prema društvu i Crkvi dovedem u **red**: Što treba razbistriti? Gdje sam nešto (ukradeno) vratio? Kako popraviti nanесenu uvrjedu?

Pokora koju nalaže svećenik hoće biti spasonosno sredstvo, lijek za daljnji put. Hoće mi pomoći na novome putu. To može biti molitva ili nešto drugo. Ovim dobrom nadvladavamo zatim ono loše koje smo počinili.

Na primjeru **izgubljenoga sina** ovaj uviđa da je svojim samovoljnim odlaskom iz očeve kuće uvrijedio ne samo oca, nego i svoga brata. Ni do jednoga mu nije bilo stalo. Obnoviti ova dva odnosa bila bi zadaća njegove pokore, da bi zatim na nov način živio u miru i zahvalnosti s ocem, ali i sa svojim bratom.

5. Popravak – odluka

Sada se postavlja pitanje: Što mi može pomoći da iznutra napredujem? U ovome smislu je odluka dragocjena pomoć. Obojica braće u prisposobi ovdje će postaviti pitanje: Što nam pomaže produbiti naše uzajamno **prijateljstvo**? Tako može ispovijed biti prilika za napredak u našem životu. Omogućuje novi početak i hrabri za bolji, ispunjeniji život.

Prihvatiti radost i oprostjenje

Ono bitno u ispovijedi nisu naši grijesi, nego Božja ljubav i njegova želja da nam oprost i ozdravi nas. Prisposoba govori o tome i o nevjerovatnoj očevoj radosti da oprost.

*„Dok je još bio daleko, njegov ga **otac** ugleda, ganu se, potrča, pade mu oko vrata i izljubi ga. A sin će mu: 'Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.'*

*A **otac** reče slugama: 'Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i provešimo jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!' I stadoše se veseliti“ (Lk 15,20-24).*

Otac pri sinovljevu povratku zna samo jedno: radost. Kao prvo iskusi sin preveliku očevu radost. Možda je na putu kući u svojim mislima bio zaokupljen svim mogućim scenarijima: kako bi otac mogao reagirati; i kako će on na to odgovoriti. U svakome slučaju računao je s predbacivanjima i kaznom. Ali, da će stari otac pun **radosti** potrčati mu ususret i zagrliti ga, to mu je bilo nezamislivo.

Kao otac trebamo reagirati i mi kad se drugi za svoje pogriješke kaju i nanovo nam prilaze. Poslužimo se primjerom ove radosti koja oprašta i više se ne osvrće na pogriješke drugih.

Otac obavlja sina svojom ljubavlju kao svečanim odijelom. I sada sin biva ponovno primljen u očev svijet i potpuno rehabilitiran! Dobiva svečano odijelo kao i pečat punomoći i obuću. Sve

uspomene na vlastiti grijeh i na bolnu prošlost neka budu „pokrivene“, potpuno ozdravljene. Sin neka se osjeća novim, rehabilitiranim i prihvaćenim.

Meditacija uz sliku

Na slici vidimo kako otac s ljubavlju grli mlađega sina. Zatvorenih očiju, dopušta sin da ga otac nježno privine na svoje srce. Sin posve duboko osjeća kako ga otac pozdravlja i prihvaća. Sin je pronašao srce kojemu se može potpuno povjeriti i prepustiti. Srce koje ne osuđuje, nego do u najdublju nutrinu suosjeća i razumije.

Pogledamo li bolje, otkrivamo ruku žene koja se priljubljuje i snažnu ruku muškarca. Božje milosrđe se pokazuje majčinskim i očinskim. Bog je milosrdan na majčinski nježan i na očinski snažan način. Kako dobro to čini sinu!

To što dolazi poslije ispovijedi isto je toliko važno koliko i priprava. Zato si trebamo uzeti dostatno vremena da bismo u sebe prihvatili radost i oprostjenje. Trebamo jednostavno uživati u toj Božjoj ljubavi i pustiti ju duboko u sebe. Tako raste osjećaj sreće zbog oprostjenja i radost u Bogu i radost nad životom. [Pustiti da slika neko vrijeme djeluje.](#)

Molitva

*Isuse Kriste,
hvala za tvoju nevjerojatno veliku ljubav kojom si naše grijeh
ponio na križ.*

Hvala, ti si i sada među nama.

Hoćeš ozdraviti naš život od svih povrjeda i poniženja grijehom.

Hoćeš nas podići i učiniti novima.

Hvala za tvoje milosrđe

koje nam na poseban način iskazuješ u sakramentu ispovijedi.

Molimo te: daruj nam Duha Svetoga,

da bismo mogli iskreno pogledati svoj život.

Daj nam odvažnosti, dapače svete odlučnosti,

*da bismo se odvratili od svakoga grijeha
i kao izgubljeni sin mogli potpuno okrenuti tvomu srcu.
Slavimo tvoje milosrđe i tvoju neizmjernu dobrotu.
Amen.*

17.

Primanje sakramenta pokore i priprava bogoslužja

Napomena: Ovaj susret će se morati potpuno prilagoditi mjesnoj situaciji. Zato u vezi s time ne možemo dati nikakav daljnji naputak.

Možda mogu biti korisne sljedeće napomene:

Vremenski okvir

Da ne bismo upali u vremenski tjesnac, ovaj susret mogao bi se dogoditi i jednoga popodneva. Eventualno se može odreći zakuske. Ona se eventualno može dogoditi na kraju susreta.

Dobro je započeti s pjesmom i kratkim oraspoloživanjem. Zatim možemo kamenje krivnje koji je u jednoj kuverti zatvoreno i „pohranjeno“ kod vodstva grupa, ponovno podijeliti.

Primanje sakramenta pokore

Treba pripaziti na to da je ovo potpuno dragovoljno i da se može dogoditi u dobru ozračju (oblikovanje prostorije gdje se mladi zadržavaju, glazba, svijeće, svjetlo...). Treba biti i dostatan broj svećenika da bi mladi mogli izabrati i primanje sakramenta ne bi tražilo puno vremena.

Može biti dobro pozvati sve mlade da svi pođu k svećeniku, i oni koji se ne žele ispovjediti. Oni mogu zamoliti za blagoslov. Nikoga ne diskriminirati ako se ne želi ispovjedati.

Priprava na bogoslužje krizme

Ako se ne događa krizma: objasniti molitvu za Duha Svetoga. Podijeliti listić da bi mladi na kraju mogli u tišini napisati svoju vlastitu molitvu.

Propagandni listić: Dođi, Duše Presveti

18.

Bogoslužje (obnove) potvrde / Molitva za Duha Svetoga

Načelno se kod ove jedinice radi o molitvi i (produbljenju) primanju Duha Svetoga. To sada može, ovisno o situaciji, izgledati različito.

Ako je tečaj Živjeti punom snagom zamišljen kao tečaj za krizmu, naravno da je vrhunac *primanje sakramenta potvrde*.

Ako su mladi već krizmani ili krizma ne slijedi neposredno iza, bogoslužje se može slaviti na način *obnove potvrde ili priprave na potvrdu* (varijanta A). Mladi su u svakome slučaju pozvani izreći svoj osobni Da prijateljstvu s Isusom Kristom i moliti za Duha Svetoga.

Ako nema bogoslužja i ovaj susret se provodi kao *normalan večernji susret* (varijanta B) može se prema dosadašnjemu okviru nakon slavljenja izravno dogoditi poticaj sa zaključnom molitvom za ispunjenje Duhom Svetim. Susret grupa otpada u korist molitve za Duha Svetoga. Za vrijeme molitvenoga dijela može se svirati pjesme hvale. Također treba razmisliti hoće li u ovome slučaju zakuska na početku otpasti, da bi se zatim na kraju veselije blagovalo. Ako se varijanta B ovdje ne rabi, može se dobro u nekomu kasnijem vremenu uporabiti kao poseban susret. Jer molitva za Duha Svetoga i primanje Duha Svetoga spada u standard kršćanskog života.

Ako se nije dogodio uvod u sakrament pokore ili za one koji ovaj sakrament nisu primili, može se posebno oblikovati pokajnički čin: pred križem osobno izreći krivnju i listić s napisanom krivnjom ondje odložiti. Ovo bi i kod varijante B na neki način bilo moguće.

Propagandni listić: Dođi, Duše Presveti!

Varijanta A: Bogoslužje / Molitva za Duha Svetoga Moguća čitanja

Uvijek je bolje kao propovijed donijeti nešto vlastito i aktualno. Ali možda se i u ovome što slijedi nađe korisnih poticaja.

Čitanje Djela apostolskih

I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevo koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim. Nato ga sabrani upitaše: 'Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?' On im odgovori: 'Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje.

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. I ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti (Dj 1,4-8. 2,1-4).

Evandjelje (Gospodinovo krštenje; Godina B)

Iz Evandjelja po Marku

Ivan je propovijedao: „Nakon mene dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obući. Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim.

Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s nebesa: Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina! (Mk 1,7-11).

Poticaj uz tekstove Pisma

Bog je radost. Gdje god se ljudi susretnu s Bogom i svoj život otvore Bogu, u njihov život ulazi radost. Otvaraju se obzori. Nova kvaliteta života postaje moguća. Radost je i oznaka Duha Svetoga.

Vjera je povezana s radošću. To pokazuju i oba današnja teksta: Isus je primio Duha Svetoga i učenici skupa sa ženama primili su Duha Svetoga. Možemo reći: Oboje je bilo osobno iskustvo Duhova, njihovo osobno „iskustvo potvrde“. Pogledajmo ta dva iskustva.

Iskustvo nježne Očeve ljubavi

Kad je Isus kod svoga krštenja u Jordanu bio ispunjen Duhom Svetim, sišao je Duh Sveti u vidljivu znaku. U kojemu? – U znaku goluba.

Goluba se na istoku smatralo simbolom ljubavi i nježnosti. Duh Sveti ispunio je Isusa ljubavlju i nježnošću nebeskog Oca. Duh Sveti je darovao ljubav srca i zaštićenost srca. „*Ti si Sin moj, Ljubljeni!*“, zaorio se glas s neba.

Na Duhove je sišao Duh Sveti u ognjenim jezicima na apostole, na Mariju, na učenice i učenike. Oganj grije. Srce im je postalo toplo. Ispunjeno ljubavlju i velikom, dubokom radošću.

Prvo što Duh Sveti daje jest iskustvo nježne ljubavi nebeskoga Oca. On nam u srce dariva neizbrisivu sigurnost Božje ljubavi. Odjednom otkriva čovjek nježnu i sveprožimajuću toplinu i ljubav koju Bog ima prema njemu posve osobno.

A povezano s time iskusujemo kako Bog i nama govori: Ti si super! Radujem ti se! Važan si mi! Kao što je nebeski Otac Isusu darovao svoj pljesak, tako on pokazuje i nama da nam se raduje.

Oganj je i strast. Duh nas dodiruje toliko da nam srca gore i mi puni energije hoćemo van. Raspireni ovom strašću hoćemo drugima pripovijedati o tome i prenositi dalje to što smo doživjeli. Duh Sveti daje snagu s kojom je moguće živjeti istinski dinamično.

Ovu radost, ovu ljubav, ovu strast hoće Duh Sveti darovati i nama. [Eventualno pripovijedati osobni primjer.](#)

Nova dinamika

Drugo: Primanjem Duha Svetoga kod krštenja u Jordanu započinje u Isusovu životu nova dinamika. Primijeni Duh vodi Isusa od sada: najprije u pustinju, a zatim do propovijedanja i ozdravljanja. Prvo djelovanje ovoga Duha pokazuje se u osnivanju zajednica učenika. Započeo je novi put.

Kad su se učenice i učenici na Duhove ispunili ognjem i snagom Duha Svetoga, u njima je započela nova dinamika. Duh Sveti počeo ih je nježno privlačiti i tjerati.

Najprije je Duh Sveti njihova srca usmjerio potpuno na Boga i pokazao im neusporedivu Božju ljepotu. Božja veličina, slava, moć i ljubav počela ih je očaravati. Tako su počeli navještati „*velika djela Božja*“ (Dj 2,11). Bili su presretni što toga Boga poznaju.

Duh Sveti povezao je ove prve kršćane u zajednicu. Ali oni nisu ostali kao „lijepa“ ugodna insiderska⁵ grupa među sobom – Duh Sveti ih je tjerao izići van i svima govoriti što su doživjeli. Oni su to činili radosno! Tako je Božji Duh stvarao jednu novu dinamiku: radost u Bogu, radost u zajednici i radost u prenošenju evanđelja.

Još su nešto sljedeće iskusili:

Nova osposobljenost: „Bog može“

---

⁵ Insider je onaj koji je iznutra, unutar nekoga društva, zajednice. Obratno, outsider, koji je izvan zajednice

Primanjem Duha Svetoga na krštenju u Jordanu Isus je bio opremljen za svoje poslanje. Božja snaga djelovala je u Isusovim riječima. Božja snaga djelovala je u Isusovim znacima. Mnogi su ljudi ozdravili i bili oslobođeni. Isus je bio osposobljen za novo: za osnivanje nove zajednice.

Isto vrijedi i za apostole i učenice i učenike. Božji Duh osposobio ih je za korake na koje se sami nikada ne bi odvažili. Tako je Petar primanjem Duha Svetoga dobio i snagu, nutarnju sigurnost i toliku jakost da je stao pred tisuće ljudi i posvjedočio za Isusa Krista kao Uskrsnuloga. Bi li se ranije na to ikada odvažio? Zacijelo jedva. Kad je Isus bio uhvaćen, još uvijek se toliko bojao priznati ga. Božji Duh je preko apostola učinio čudesne stvari koje se oni sami nikada ne bi usudili. Novo je postalo moguće.

Tako je to i danas. Gdje se ljudi upuštaju u Božjega Duha, bivaju nanovo osposobljeni. Bog može djelovati u njihovu životu ono što oni nisu nikada smatrali mogućim. [Eventualno pripovijedati vlastiti primjer.](#)

Prošnja za Duha Svetoga

To vodi do pitanja: kako možemo danas biti ispunjeni Duhom Svetim?

[Eventualno može još sljedeća misao biti korisna: Ali sada bi netko mogao opaziti: Zašto je potrebno to „biti danas ispunjen Duhom Svetim“ – pa već smo primili Duha Svetoga na krštenju i potvrdi? Točno! Ovdje može pomoći jedna usporedba. Netko voli piti kavu samo sa šećerom. Stoga u šalicu vruće kave stavi dvije kocke šećera. Nakon otprilike 30 sekundi pije iz šalice. Kako će kava prijati? Je li slatka? Ne! Najprije je potrebno šećer u kavi promiješati. Tek tada će kava biti slatka. Miješanjem se oslobađa slatkoća šećera. Dakle, radi se o tome da se snaga Duha Svetoga koja nam je darovana na krštenju i potvrdi, oslobodi i prožme čitav naš život, natopi ga i „zasladi“. Radi se o tome da smo stvarno njime ispunjeni.](#)

Kako snaga Duha Svetoga može u nama postati životna? Dvije stvari su važne:

Prvo, odluka da svoj život uvijek iznova otvorimo Bogu i njegovim planovima. Duh Sveti nam hoće pomoći da bolje i s više radosti možemo ispuniti dobru Božju volju.

Druga riječ za ovo otvaranje života Bogu glasi: stati na Isusovu stranu. Prihvatiti ga kao Prijatelja, Učitelja i Gospodina.

Prošnja za Duha Svetoga. Duh Sveti je ugledan gost. Ne upada u kuću na vrata. Dolazi onamo gdje ga pozovemo i pozdravimo. Dolazi samo onoliko koliko mu se otvorimo, koliko za njim čeznemo i za njega molimo.

Credo kao osobni odgovor

Nebeski Otac nas ljubi. Stoga nas želi obdariti onime najdragocjenijim što ima, Duhom Svetim. U Credo odgovaramo na Božju riječ. Otvaramo se onomu što Bog hoće činiti u svojoj ljubavi u nama i preko nas.

Credo je sastavljen iz „cor“ = srce i „dare“ = dati i glasi doslovce prevedeno: „Dajem svoje srce“. Hoću se otvoriti Bogu. Hoću prihvatiti Božji plan za svoj život. Hoću se otvoriti onomu što Duh Sveti u svojoj velikoj ljubavi u mom životu i preko moga života hoće učiniti.

Sada slijedi tumačenje kako moliti za primanje Duha Svetoga.

- Tihom izreći molitvu obnove potvrde
  - Svećenik položi ruke i u tišini moli za ispunjenje Duhom Svetim. Osoba iza stavlja desnu ruku (kao kum) na desno rame.
  - Pozvani smo tiho moliti ili pjesmama zazivati Duha Svetoga.
- Sada se bogoslužje nastavlja na uobičajen način.

Zaključna misao

Najkasnije sada je prikladno uputiti na završetak i na Slavlje snage na kraju tečaja i to objasniti. Stoga pitanje:

Razmislite koga možete pozvati na završnu svečanost?

Varijanta B: Poticaj: Dođi, Duše Sveti! Na kraju molitva za Duha Svetoga

Uvod

Već smo čuli neke stvari o Duhu Svetome. Sljedeći vic hoće još jednom dozvati u sjećanje nešto važno:

Na sve strane omiljeni gorila leži jedne večeri mrtav u kavezu. Odakle sada brzo pronaći nadomjestak jednake vrijednosti? Direktor zoološkoga vrta vidi već opadanje broja posjetitelja kao i financijsku propast, kad se javi neki student i traži posao. Sklopljeni posao je savršen – Frank se uvlači u krzno gorile!

On dobro obavlja svoj posao, pomiče se uz pomoć ruku uz rešetke, češe i urla zadajući strah. Posjetitelji ne opažaju ništa i oduševljeni su. Frank opušteno radi dalje, penje se i izvodi prave umjetnine od akrobacija – dok naposljetku nakon neuspjela zahvata ne tresne u susjedni lavlji kavez. Lav opazi uljeza i pođe polako prema njemu. Na smrt prestrašen vikne gorila: „Pomoć, pomoć!“

Lav mu šapne: „Ostani miran, idiote! Inače ćemo obojica izgubiti posao!“

Problem ovoga događaja: Ono izvanjsko ne slaže se s onim nutarnjim. I kod kršćana može biti tako: Izvanjsko, fasada, je kršćansko. Moliš, trudiš se držati zapovijedi, ideš i u crkvu – pa ipak nutrina ti time može biti malo dodirnuta.

Ovdje nam Duh Sveti hoće priskočiti u pomoć. Hoće nas preobraziti iznutra. Ali to se može dogoditi jedino ako smo ispunjeni Duhom Svetim.

Ovaj korak može se usporediti i s padobranom ili **paraglajderom**: Padobran, kad leži na zemlji, zapravo nije puno vrijedan. Komad tkanine s konopcima, ali zapravo ništa posebno.

Ono što čini Duh Sveti, zove se tema. On hoće promijeniti našu nutrinu. A kad padobranac 2.000 metara visoko iznad zemlje skoči iz zrakoplova, mora se moći 100% pouzdati u ovaj padobran: on mora biti ispravno sklopljen, imati ispravnu kvalitetu i otpornost na paranje, ispravno se otvoriti itd., jer život padobranca ovisi o njemu. I tada dolazi nevjerojatan osjećaj letenja, lebdenja, klizanja, „štos“⁶, koji inače nigdje nije moguće doživjeti osim u zraku 1.500 metara nad zemljom.

Da bih ovo mogao doživjeti, moram se odvažiti na skok. Tada mogu doživjeti taj Božji „štos“, Duha Svetoga.

Pritom je važno: **Duh Sveti** nam daje samo dobro. Dariva nam samo dobre darove; svakomu nešto drugo, što je za nju ili za njega upravo sada najbolje.

Isus je izvor Duha Svetoga

Ovaj Duh Sveti ne dolazi od kamo god. Isus je izvor Duha Svetoga.

O tome govori Isus na kraju židovskoga Blagdana sjenica: Posljednjega dana blagdana, toga velikog dana, stade Isus i povika: „*Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!' To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada*

---

⁶ „duhovitost“

doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen“ (Iv 7,37-39).

Na pitanje tko može primiti Duha Svetoga, odgovara ovdje Isus posve jednostavno govoreći: „Ako je tko žedan“.

Na neki način svi ljudi žedaju za ljubavlju. Žedaju za radošću i žedaju za srećom. Naša glad za ljubavlju je golema. Ova se golema glad pokazuje katkada i u potrazi za vrstom „opojne sreće“, koja nas toliko opije i dovede u ekstazu.

Ali mnogi ljudi, i upravo mladi ljudi, pokušavaju svoju glad za time utoliti alkoholom, akcijom ili drogama. A srce više uvijek više za ljubavlju i radošću.

Pavao govori: „*I ne opijajte se vinom u kojem je razuzdanost, nego – punite se Duhom“ (Ef 5,18).* Dajte se napuniti silnom Božjom ljubavlju. Ovo je Božji plan: On svojom ljubavlju želi ispuniti srce svakoga čovjeka, i želi da svi mogu živjeti iz njegove ljubavi. Ovo se događa ondje gdje su ljudi ispunjeni Duhom Svetim. Zato moramo doći k Isusu. On će nam dati ovoga Duha koji taži žed.

Ispunjenje Duhom Svetim

Pogledajmo sada tri primjera koja pokazuju kako je izgledalo ispunjenje Duhom Svetim. Prvi primjer daje sam isus.

Isusovo krštenje

Kad se Isus svjesno i javno odlučio za ono što Bog s njim namjerava, dao se kao prvo krstiti od Ivana Krstitelja u Jordanu. U Bibliji stoji: „*Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: 'Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!'" (Lk 3,21-22).* Ovdje je Isus potpuno uronio u Očevu ljubav. Bio je potpuno ispunjen ljubavlju svoga nebeskog Oca koji mu je rekao: Ti si skroz naskroz moj ljubljeni Sin! Jednostavno vrhunski! Radujem ti se! Super si! Veličanstven. Veličanstvena je tvoja spremnost služiti mi. Stojim potpuno iza tebe! Ova ljubav učinila je Isusa čvrstim, jakim, sigurnim, jasnim i odvažnim.

Duhovi

Drugi primjer preobilne Božje ljubavi jest duhovski događaj. Deset dana molili su učenici sa ženama za dolazak Duha Svetoga. Tada se dogodilo: Božji Duh sišao je na njih u ognjenim jezicima i ispunio ih. *„I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti“* (Dj 2,2-4).

Što se ovdje dogodilo?

Ljudi koji su od straha bili zatvorili vrata, uronjeni su u oganj, u oganj Božje ljubavi. Poslije toga događaja bili su ispunjeni tolikom ljubavlju i radošću, da su odvažno i snažno izišli iz kuće.

Nestalo je straha od ljudi. Počeli su hvaliti i slaviti Boga kako im je već Duh davao zboriti. U svojim srcima su iskusili Božju ljubav i hvalili Boga čitavim srcem. Uz pomoć Duha Svetoga nadvladali su strah i postali odvažni.

U Efezu

Zanimljiv događaj čitamo u poglavlju 19,1-6. Ono što su primili apostoli prenose sada dalje. U Efezu nailazi Pavao na grupu ljudi koji su bili kršteni. Pitao ih je: *„Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali? Oni će mu: 'Ta ni čuli nismo da ima Duh Sveti'“* (Dj 19,2).

I danas ima puno ljudi koji su kršteni, krizmani, možda su čak i odrasli u Crkvi, ali malo ili ništa ne znaju o Duhu Svetome; a prije svega, nikada nisu konkretno iskusili Duha Svetoga.

Pavlova reakcija na to nije bila propovijed ili sat vjeronauka o Duhu Svetome. Znao je naime da ponekad sve govorenje i tumačenje ne koristi ništa i da se Duha Svetoga „mora“ iskusiti i doživjeti. Stoga Pavao *„položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati“* (Dj 19,6).

Dolazak Duha Svetoga doživljen je konkretno.

Što su doživjeli?

Sada pogledajmo malo bolje što se događa kad se ljudi napune Duhom Svetim. Promotrimo četiri vidika:

Tu je nova snaga

Ljudi u sebi doživljavaju snagu, jakost na područjima na kojima su ranije bili slabi. Na poseban način bila je to snaga odvažno i jasno stati uz Isusa.

Petar, koji je iz straha pred sluškinjom tri puta zatajio Isusa kod njegova uhićenja, kukavica i slabić, stoji na Duhove pred tisućama ljudi i svjedoči da je Isus uskrsnuo i da živi. U njega je došla nova snaga. Potpuno mu je svejedno što drugi o njemu misle i da će ga moguće isto tako progoniti. U vezi s time se kaže: Otvorenost – imati hrabrosti slobodno govoriti ono što nam je na srcu.

Sigurno poznajete i to da se ponekad pitate: „Što će drugi misliti ako...?“ Mi živimo u mnogim ovisnostima, kao primjerice: Hoćemo svima dati za pravo. Ne želimo izgubiti priznanje i ljubav drugih. Ne želimo nikoga razočarati. Hoćemo ispuniti očekivanja drugih.

Takve ovisnosti čine nas u najdubljoj nutrini neslobodnima. Tu hoće Duh Sveti u nas položiti svoju snagu, da bismo – unatoč strahu – činili ono što zapravo u svojoj najdubljoj nutrini želimo.

Novo gledanje

Duh Sveti također čini da neke stvari možemo gledati kao novim očima. Opažamo koliko smo ovisni.

Kod mnogih ljudi – posebno pak kod mladih u našem društvu – kršćanska vjera je danas takoreći posve izvan, nije više u modi. Isus nam je to doduše jednom dao, ali tko je to i što ću s time?

Duh Sveti čini da se naš način gledanja promijeni. Mi odjednom otkrivamo veličinu, ljepotu, ljubav i jedinstvenost Isusa Krista. Prepoznamo da je Isus Sin Božji, Otkupitelj i Spasitelj svih ljudi. Prepoznamo „*da nam spoznanje Božje slave zasvijetli na licu Kristovu*“ (2 Kor 4,6).

Radost u slavljenju

Ako je netko od vas primjerice ljubitelj nogometa i vlastita momčad pobjeđuje, sigurno poznajete i radost, sreću koja tada nekoga može ispuniti, provalu oduševljenja koja može izbiti...

Ako smo sada ispunjeni Duhom Svetim, mi smo tada kao „Isusovi fanovi“. Iznutra smo radosni zbog slavljenja Boga. Nitko nam više ne mora govoriti: „Čuj, ali sada trebaš opet slaviti Boga i mogao bi se pritom stvarno malo i napregnuti.“ I tada gundamo poluglasno zajedno s drugima kod „Tebe Boga hvalimo“.

Ne – ako smo ispunjeni Duhom Svetim osjećamo iznutra novu, do sada nepoznatu radost, hvalimo Boga, klanjamo mu se, iskazujemo mu čast. Dobro nam čini moći reći kako je Bog jedinstven, kako uzvišen, kako dobar, kako vjeran. Pavao govori: *Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu!*“ (Ef 5,19).

Novi jezik molitve

Čuli smo o iskustvu u Efezu: Pavao „*položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati*“ (Dj 19,6). Govoriti „drugim jezicima“ je zapravo normalno. Svi govore jezikom. [Ovisno o tome ima li se i kako pristup „govorenju u jezicima“ moguće je u to ući ili ne. Najbolje će uvijek djelovati osobni primjer.](#)

Ali ovdje se misli na jezik molitve koji nam daje Bog, da bismo ga mogli hvaliti i slaviti. Pritom se radi o jeziku molitve, o molitvi Duha Svetoga u nepoznatome jeziku. Ovdje u nama i preko nas moli Duh Sveti u slogovima i riječima koji dolaze ili ne od jednoga na svijetu govorena jezika. U svakome slučaju ne znamo što tu molimo. Ono što je potrebno jest da svojim srcem budemo pri Bogu. Stoga je okej i dobro moliti i na ovaj način.

Molitva za ispunjenje Duhom Svetim

Kako možemo sada primiti Duha Svetoga? Kako tu praktično postupiti? Radi se o tri koraka koja ću vam objasniti na sljedećem primjeru. [Na stolu stoji prazna boca i puna čaša Cole. Cilj ovoga primjera jest pokazati da kod prazne boce treba skinuti čep da bi se cola ulila u bocu. Sljedeće treba demonstrirati u razgovoru, a može se početi otprilike ovako:](#)

Može li ova cola dospjeti u bocu?

Prvi korak: „Čep“ u mom životu potrebno je skinuti. To znači: Želim li primiti Duha Svetoga, prvi korak je da otvorim svoj život.

Ovo se događa tako da Isusa pozovem u svoj život i molim: *Isuse, molim te: Dođi u moj život i vodi me. Time se stavljam na Isusovu stranu i njemu povjeravam vodstvo svoga života.*

Ovo je odluka, korak povjerenja kao u paraglajderista koji se povjerava zraku. Želim li tako svoj život povjeriti Isusu? [Kratka šutnja.](#)

Drugi korak: Kad u čašu vode ulijem colu, mijenja se boja sadržaja. Drugim riječima: Ako Duh Sveti smije djelovati u mom životu, tada je u mom životu nešto drukčije.

Dođe li Božja ljubav u moj život, tada ima stvari koje više ne pristaju u ovu ljubav. Drugi korak je stoga sljedeći: Odvojiti se od svega što ne pristaje u prijateljstvo s Isusom, što ne odgovara Božjoj ljubavi.

Ako za vikend postoji mogućnost za isповjedni razgovor, može se sada na to uputiti.

Treći korak: Moliti za ispunjenje Duhom Svetim i primjerice reći: „Dođi, Duše Sveti, ispuni me. Dođi, želim te posve konkretno doživjeti i primiti.“

Ovaj treći korak se označuje i kao obnova krštenja.

Kako molitva za Duha Svetoga izgleda posve praktično, sada ću protumačiti.

Tumačenje molitve

Molitva za Duha Svetoga može imati različite oblike. Ova molitva treba u svakome slučaju dobru pripravu tima. Jedan od oblika za koji se tim može odlučiti sastoji se u tome da svi – najprije tim uzajamno – mole molitvu krsne obnove. Na kraju mogu svi koji to žele, poći do nekoga u ovome timu da Isusu povjere svoj život (molitva obnove krštenja). Sada podijeliti list: „Dođi, Duše Sveti!“ i objasniti molitvu. Upozoriti na to da je sve dragovoljno.

Sada ćemo načiniti pauzu. Ponovno ćemo se naći zajedno oko --- sati u (navesti prostoriju). Za vrijeme pauze ostanimo u tišini. Priočitajte molim molitvu i osjetite je li ona za vas u redu. Možete iza toga napisati i svoju vlastitu. Važno je da budete potpuno iskreni.

Radi se o tebi, o tvome životu, ne o tome što drugi misli ili što drugi hoće. Radi se samo o tebi. Potrebno je dakle razmisliti i duboko u sebe osluhnuti što ti sada trebaš učiniti: Želim li se odlučiti za Isusa (obnoviti svoju odluku) i kako? Nutarnja odlučnost važnija je od mojih osjećaja.

Molitva za Duha Svetoga

Mogući tijek:

2–3 pjesme; Molitva; Biblijski tekst: Iv 7,37-39; Kratke misli; Prvi oblik molitve; Pjesma Duhu Svetomu; Drugi oblik molitve (obnova krštenja), uz to tiha meditativna glazba ili pjesme tima za slavljenje

Prijedlog: Najprije svoj Da obnavljaju članovi tima i mole za ispunjenje Duhom Svetim. Zatim oni mole za druge. Za zaključak pjesma i Očenaš.

19.

Crkva – jesi li prisutan?

Crkva za mlade nije nimalo jednostavna tema. Ali oni su na ovome putu već na različite načine „Crkvu“ iskusili. Ovo ne samo u iskustvu ljubavi i radosti u zajednici, nego i u osobnome susretu s Isusom Kristom.

Cilj ove jedinice je pokazati mladima nešto od takozvane tajne (misterija) Crkve. S time je povezan i poziv da kao potvrđeni (ili obdareni Duhom Svetim) žive zajedno s Crkvom i nanovo se za Crkvu angažiraju. Stoga na ovome susretu treba govoriti o konkretnim mogućnostima kako i gdje za mlade sada može taj put u Crkvi ići dalje: angažiranja, mala grupa, susreti, savez slavljenja za mlade, molitveni krug... suradnja na sljedećemu tečaju Živjeti punom snagom itd.

Ova jedinica hoće biti u stanovitome smislu i mala refleksija koja sada opet može poslužiti kao priprava za Slavlje snage. Stoga se u maloj grupi ispunja list s četiri pitanja. Kao i na početku, mogu pojedincima koji su na to spremni, na Slavlju snage biti postavljena

ista pitanja. Za ova intervju-pitanja moći se oblikovati i daljnji list vrjednovanja na kojemu će mladi između ostaloga može označiti svoje zanimanje za daljnje ponude na licu mjesta. Budući da sve ovo traži više vremena u maloj grupi, na ovome susretu se izostavlja ledolamac.

Naputci za male grupe

List s intervju-pitanjima

Propagandni listić: Crkva – Jesi li prisutan?

Crkva: Jesi li prisutan?

Uvod

I ovdje u vezi s temom Crkva jedan vic:

Jedan djed redovito zaspi u crkvi. Župnik daje malomu Marku pet kuna ako djeda održi budnim. Ovaj se trudi i tri puta funkcionira najbolje. Ali onda djed opet redovito zaspi na bogoslužju.

Kad je župnik pitao Marka za razlog, odgovori ovaj: „Vi ste krivi. To stoji do vas!“ Župnik začuđen moli Marka za objašnjenje. Ovaj kaže: „Vi mi dajete pet kuna ako djeda održim budna. A on mi daje deset kuna ako ga ostavim spavati.“

Ova mala pripovijest nam pokazuje što kod mnogih u današnje doba izaziva riječ Crkva: zijevanje od dosade i pitanje crkvenoga poreza. Ali zar je to Crkva?

Što je Crkva?

Što vam kod riječi Crkva pada na pamet?

Sabrati odgovore i sljedeće misli unijeti u razgovor.

- Bogoslužja, ljetno logorovanje, grupe mladih, ministranti...
- Župnik, biskupi, papa, katehistice, monasi i redovnice, Vatikan.

- Konfesije, katolička, evangelička, metodistička, anglikanska Crkva i različite slobodne crkve.
  - Crkveni povodi: krštenje, prva pričest, krizma, vjenčanje, sprovod.
  - Crkva kao zgrada, kao arhitektonska i umjetničko-povijesna građevina s tornjem i zvonima...
  - Crkvena zajednica, crkveno vijeće...
- Sve to je povezano s Crkvom.

Crkva je zajednica Isusovih prijatelja

Ali što je ono najvažnije kod Crkve? U tome nam može pomoći sljedeća riječ: U grčkome Crkva se zove „ekklesia“. „Ek“ znači „van“, „klesia“ dolazi od „kalein“, dozivati. Tako „ek-klesia“ po podrijetlu znači: „dozvana van“. Crkva su dakle ljudi koji su pozvani iz svoga dosadašnjeg života. Otkrili su novo blago, novoga prijatelja: Isusa Krista.

I Isus je jednom pripovijedao o čovjeku koji je otkrio veliko blago svoga života: *„Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago zakopano na njivi: čovjek ga pronade, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu“* (Mt 13,44). Kršćani su u Isusu otkrili ovo veliko blago svoga života.

Ali ne samo to. Kršćani su, kao ovaj čovjek u prispodobi, donijeli odluku ovo blago – stajalo to ne znam koliko – imati! I to „radosno“, jer hoće bezuvjetno živjeti s ovim velikim prijateljem Isusom.

Time se život mijenja. Kršćani su kao prvo dobili veliko blago, i kao drugo otkrili da ih sa svima koji su otkrili Isusa kao velikoga prijatelja, nešto povezuje: naime njihova ljubav prema Isusu, da svi imaju istoga prijatelja. Tako opažaju da pripadaju skupa. Tako su svi Isusovi prijatelji postali i njihovi prijatelji. Crkva je zajednica prijatelja Isusa Krista.

Crkva su dakle ljudi koji su donijeli odluku živjeti s Isusom kao svojim prijateljem: „Ti, Isuse, budi moj prijatelj i učitelj. Hoću tebi, Isuse, pomagati i dalje prenositi tvoje poslanje u ovome svijetu. Ti si

moj uzor. Da si sada ovdje, pokušao bih svega se latiti kao što činiš ti.“

Isus je „srce“ Crkve

Crkva su Isusove prijateljice i prijatelji. To su ljudi koji nasljeđuju Isusa. Nazivaju se i Isusove učenice i učenici. Kako oni sada pripadaju skupa?

Crkva kao Kristovo Tijelo

Pavao Crkvu često opisuje riječju: Crkva je tijelo Kristovo. Da bismo ovu sliku – Crkva kao Kristovo tijelo – bolje razumjeli, pomaže nam usporedba s ljudskim tijelom.

1. Ono što naše tijelo čini nosivim i uspravnim, ponajprije je kostur. Tako je i kod Crkve: U Crkvu spada „kostur“, to je institucija, prema van vidljivi aparat, organizacija. To je u stanovitome smislu hardver Crkve. Institucija je kao kod čovjeka kostur, nužna. Ona daje oslonac. Ali nitko se ne može zaljubiti u kostur niti s njime izgraditi partnerski odnos. Tu mora pridoći još puno toga.
2. Oko kostura kod čovjeka se stvaraju mišići, žile, udovi, koža; vidljivo tijelo. To su kod Crkve kršćanke i kršćani. Oni su softver Crkve, ono doživljajno. Kod udova može ih biti zdravih i bolesnih, čistih i prljavih, privlačnih i odbojnih. Svi poznajemo takve odbojne udove. [Eventualno navesti aktualne primjere.](#)
To su ljudi koji nam svojim ponašanjem, svojim riječima i svojim zračenjem otežavaju da rado ovamo pripadamo. „Ako je to Crkva, ja tada neću ili ne mogu biti tu!“
Ali ima i drugih, privlačnih udova. Ljudi koji me svojom otvorenošću, toplinom, radošću privlače tako da pomislimo: „Takav želim i sam postati. Tu želim i ja biti.“ Poznati primjer bila je Majka Terezija. Ali ima ih i puno više.

3. Ipak u samo beživotno tijelo, kako god lijepo bilo, ne možemo se zaljubiti. Zaljubiti se i u osobnom odnosu moći živjeti možemo naposljetku jedino s osobom. Osoba u Kristovu tijelu, život po kojemu Crkva pulsira, jest Isus Krist u Duhu Svetome. Tako je Crkva tijelo u kojemu danas živi Isus Krist.

Crkva je ljudska i božanska

Ovdje opažamo: Ovo tijelo Isusa Krista, Crkva, **ima jednu ljudsku stranu**. To su ljudi kao udovi na ovome tijelu. S nama ljudima ima stoga Crkva sve slabosti, pogriješke i tame koje čine ljudski život. Crkva je uvijek i Crkva grješnika. Ovu tamnu, ljudsku stranu Crkve često osjećamo na nama samima i na mnogočemu što nas kod drugih u Crkvi smeta. „Aerodromsko“ osoblje Crkve zadaje mnogima brige – često i meni.

U vezi s time jedan događaj: Nakon propovijedi dođe jedan slušatelj k župniku i kaže: „Jednostavno se ne mogu odlučiti da pristupim jednoj od poznatih Crkava jer u svakoj zajednici vidim toliko nesavršenoga.“ Nato će župnik: „Prijatelju, u pravu si, ni jedna Crkva nije savršena, a i da nađeš savršenu Crkvu odbila bi primiti te jer čim bi te primila, prestala bi biti savršena.“

Možemo reći, Crkva na sreću nije **zajednica savršenih**, nego zajednica onih koji pokušavaju učiniti Božju ljubav iskusivom i Njegovom snagom opstati na životu. Jer samo tako imamo i mi sa svojim karakteristikama, manama i pogriješkama priliku pripadati ovom Isusovu tijelu.

Tijelo Isusa Krista ima i **božansku stranu**: Isus Krist u Duhu Svetome. On je život Crkve. Gdje njega nema, tu je Crkva mrtva, makar zgrada bile ne znam kako umjetničke i lijepe, makar sve strukture savršeno funkcionirale, makar se ne znam kako lijepe i dojmljive ceremonije i liturgije slavile.

Samo Duh Sveti čini Crkvu životnom. Njega doživljavamo i osjećamo u našim molitvama i pjesmama. Ćutimo njegovu

nazočnost u svijetu. Ovi doživljaji su ono što osobnu vjeru obogaćuje i oživljuje. Tu je Duh Sveti! Samo po ovome Duhu postajemo živi i privlačni udovi na ovome tijelu. Samo po ovome Duhu dolazi oduševljenje i radost.

Potreban si ti!

Kad ponekad govorimo o Crkvi prebrzo mislimo na druge, eventualno na one gore! Ali ako je Crkva Kristovo Tijelo, onda mi pripadamo ovamo. Onda smo mi jedan od udova na tome tijelu.

U Prvoj Korinćanima 12 govori Pavao o tome da u jednome tijelu postoje ne samo različiti udovi, nego s time povezane i različite zadaće:

*„Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi. **Rekne li noga:** 'Nisam ruka, nisam od tijela', zar zbog toga nije od tijela? I rekne li uho: 'Nisam oko, nisam od tijela', zar zbog toga nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio“ (1 Kor 12,14-18).*

To pokazuje: Kad bi svi bili nosovi i nožni prsti, ne bi išlo. Svaki ud je važan. Svatko od nas je važan. Ono odlučujuće je skupa i jedni za druge.

Na pamet mi pada nogometna momčad. Jer pobjeda se postiže zajednički. Ako svi trče naprijed ili svi brane odostrag, momčad tada nema nikakva izgleda. Svatko mora dakle pronaći svoje vlastito mjesto i ondje vjerno ispuniti svoju zadaću. Tada je moguće polučiti pozitivan rezultat kojemu se svi raduju.

Kao što je kod nogometne momčadi svaki igrač važan, tako je i u Crkvi.

Pronađe li i preuzme svatko od nas svoju zadaću, Crkva može funkcionirati onako kako ju je Bog zamislio. S potvrdom smo donijeli odluku da hoćemo ovamo pripadati i da hoćemo Isusu pomagati pri izgradnji njegova kraljevstva.

Krist ima danas samo naše ruke

Molitva koja je u 14. stoljeću pronađena u jednome španjolskom samostanu, vrlo dojmljivo opisuje što ovo znači:

Krist nema drugih ruku nego samo naše ruke da danas učine njegov posao.

On nema drugih nogu nego samo naše noge da povede ljude na njegov put.

Krist nema drugih usana, nego samo naše usne da ljudima o njemu pripovijedaju.

On nema druge pomoći, nego samo našu pomoć da dovede ljude na njegovu stranu.

Mi smo jedina Biblija koju javnost još čita.

Mi smo jedina Božja poruka napisana riječima i djelima.

Ako se pak pismo iskrivi i više ne može pročitati?

Ako su naše ruke zaokupljene drugim stvarima a ne njegovima?

Ako nam noge idu onamo gdje grijeh privlači?

Ako nam usne govore ono što bi on odbacio?

Zar očekujemo da mu možemo služiti a da ga ne nasljedujemo?

Krist nema drugih ruku nego samo naše ruke da danas učine njegov posao.

Isus danas hoće s nama djelovati! Velik je dar da pripadamo Isusu i da mu smijemo služiti u Crkvi. Dadne li svatko ono što može i ima, nastat će nešto lijepo, tada ćemo moći učiniti nešto skupa i jedni za druge. Tada će Bog biti prisutan. Tada će postati vidljivo o no što je sjalo već kod prvih kršćana: „Gledajte kako se ljube.“ To si Isus želi danas – s tobom i sa mnom, sa svima nama.

Hoćeš li i ti biti prisutan?

Crkvu možemo iskusiti posve različito. Postoje kao i u svakome prijateljstvu svakodnevni doživljaji i posve specijalni doživljaji. Takvi specijalni doživljaji daju nam doživjeti nešto od veličine i ljepote Crkve. Oni pokazuju da pripadamo velikoj i svesvjetskoj zajednici. [Sada se mogu pokazati neki prizori s DVD-a sa Svjetskih dana mladih ili posebnih susreta. \(Susret mladih s Papom Benediktom u Zagrebu, op. prev.\)](#)

Ali Crkva ne postoji samo na velikim susretima. Crkvu doživljavamo i među nama. I ovdje možemo steći pozitivna iskustva. Sada je dobro da neki iz tima voditelja pripovijedaju zbog čega su se angažirali za Crkvu (ovaj Tečaj Živjeti punom snagom) i koja pozitivna iskustva su stekli s Crkvom.

Na kraju tečaja Živjeti punom snagom postavlja se sada pitanje i vama: Hoćete li ubuduće biti u Crkvi prisutni u surađivati? [Pokazati obje slike i pritom ostaviti nešto vremena za razmišljanje.](#)

Hoćeš li i ti biti prisutan? Hoćemo sada upozoriti na neke mogućnosti kako prijateljstvo s Isusom može rasti i kako se za Crkvu možete zauzeti. Možda imate i vlastitih ideja i predodžbi. Živo to čekamo. Ovdje je dobro pokazati konkretne mogućnosti kako se mladi mogu dalje angažirati i gdje s drugima mogu živjeti svoje kršćanstvo.

Bilo bi dobro kad bi se moglo nastaviti način grupe mladih. Možda postoje i socijalni kontakti i službe. Ako se opet planira tečaj Živjeti punom snagom, mogli bi oni tu pomoći u suradničkomu timu.

Molitva

Bože, naš Oče, zahvaljujemo ti za zajednicu Isusovih prijatelja, za Crkvu.

Zahvaljujemo ti što smijemo pripadati ovoj zajednici.

Zahvaljujemo ti za iskustva koja smo smjeli steći

na ovome tečaju Živjeti punom snagom:

iskustva zajedništva i prijateljstva.

Zahvaljujemo ti za svaki korak,

koji je svaki pojedinu od nas smio učiniti prema tebi.

Pokaži svakomu od nas mjesto u svojoj Crkvi,

ovdje na licu mjesta, i po završetku ovoga tečaja

i daj nam radost odvažna življenja kršćanstva.

Sve nas blagoslovi, sada i uvijek.

Amen.

20.

„Slavlje snage“

Slavlje snage treba za sve biti svečanost radosti i zahvale. Ovo vrijedi u prvome redu za one koji su sudjelovali na ovome tečaju. Ali i za čitav tim suradnika treba ovaj susret postati svečanost.

Radost hoće da bude podijeljena i darovana dalje. Stoga se na ovaj susret pozivaju i gosti (mladi). Oni neka mognu osjetiti doživljenu radost drugih, i sami dobiti volju na njoj sudjelovati.

U odgovoru na četiri intervju-pitanja mladi prenose svoja iskustva. Tako se jedno područje odnosi na potvrdu gdje mladi uče pripovijedati o svojoj vjeri. Istodobno hoće to biti neka vrsta „reklame“ za eventualni sljedeći takav tečaj, kod kojega će mladi, koji su sudjelovali na ovome tečaju, već moći pomagati.

Ako je ovaj tečaj oblikovan kao tečaj za krizmu i ako se krizma ubuduće (kao varijanta) priprema ovim tečajem, pozvani gosti mogu biti upravo budući potvrđenici (eventualno sa svojim roditeljima i

kumovima). Tako ovo slavlje snage može dobiti karakter informativnoga susreta.

Oblikovanje ovoga susreta ovisit će o situaciji na licu mjesta i mora ga se prilagoditi mogućim doprinosima mladih.

Slavlje snage

Uvod

Kod svakoga susreta tečaja, to znaju oni među vama koji su bili prisutni, na početku se uvijek pripovijeda vic. *Eventualno od dva vica izabrati jedan. Prvi vic mnogi ne bi razumjeli. Aktualni osobni vicevi su u svakom slučaju bolji.*

Francuz, Nijemac i Švicarac razgovaraju na temu „ljubav“. Francuz pripovijeda na oduševljen način: „Kod nas srce je najvažnije“ („*Chez nous, c'est le coeur, le plus importante:*“ Nijemac malo razmisli i zatim će naglašeno: „Kod nas, tu kod ljubavi glavnu ulogu ima prije svega duša.“ Sada su obojica, razumije se, radoznali što će reći Švicarac. Nakon kratka razmišljanja ovaj će: „Kod nas je to različito od kantona do kantona.“

Budući da je danas slavlje snage, ispričat ću odmah i drugi vic:

Maca odlazi u noćni lokal i naruči s ljubaznim dosjetkama viski. Popivši ga odmah naruči još jedan, pa još jedan i još jedan. Kod pete čaše vlasnik bara pomalo zabrinut kaže maci: „Što to radite, jedva se možete držati na stolici.“ Unatoč tomu naruči ona još jednu čašu i istrese na dušak. Vlasnik bara nije to razumio, kimne glavom i opet kaže: „Ali sada je to stvarno posljednji koji ćete od mene dobiti. Zašto konačno ne prestanete opijati se tako besmisleno?“ Nato će maca: „Znate, ja tako rado želim imati mačka.“

Oba vica jasno govore: Svaki čovjek za nečim čezne. Želi biti sretan. Traga za dobrim životom. Traži ovdje i ondje. Pokušava ovo i ono. Glavno je da to veseli i da u tome uživa.

Često se iza površne želje da ga to veseli krije i puno dublja čežnja koju svaki čovjek u sebi nosi. Čežnja za ljubavlju, za zaštićenošću, za priznanjem i cijenjenjem.

Što mi ne možemo...

Gdje čovjek može naći ono što u svome srcu traži? Bi li to mogla biti kršćanska vjera?

Možda neki odmah pomisle na vjeronauk ili bogoslužje a to je jako dosadno, nezanimljivo, zastarjelo, jednostavno više nije „in“... Ali poznajemo li mi uopće kršćanstvo?

Franz Wehrle, njemački župnik, bio je u ljetu 2000. godine u Peruu na praznicima. S prijateljem je krstarilo Andama. Susreli su Indiose i djeca su trčala prema njima. Franz im je htio nešto darovati, pa je iz naprtnjače izvadio tablu čokolade koja se od sunca bila malo smekšala. Skinuo je papir i pružio prema djeci. Ali djeca se zbunjena i prestrašena okrenuše od njega.

Franz nije shvatio. Tada će mu njegov prijatelj: „Pomisli da ova djeca ne znaju što je čokolada. I – na što će ih podsjećati ta smeđe-crna roba koju si im pružio?“

Tako je to: što ne poznajemo, ne možemo ni voljeti. Nije li možda slično i s biti kršćanin?

Pitajmo se stoga: Što je to biti kršćanin? Što to napokon donosi? Želim vam u vezi s time iznijeti tri misli:

Zašto se biti kršćanin isplati

Iznijet ću četiri misli zbog čega bi se moglo isplatiti biti kršćanin

1. Nove životne perspektive

Jedan mladić pripovijeda sav zažaren od radosti svećeniku o svojim planovima za budućnost. Roditelji su mu konačno dopustili da studira. Svećenik ga opušteno sluša i pita: „A što onda?“. Mladić: „Onda ću zaraditi puno novaca i moći si kupiti sve što želim.“ „A onda?“ „Onda ću se oženiti lijepom ženom i imati krasan život pun užitaka.“ „A onda?“ pita svećenik uporno dalje. „Onda...“, kaže mladić polagano i ušuti...

Mladiću u pripovijesti stoji čitav svijet otvoren. On ima super planove za budućnost. Ima sve mogućnosti da iz svoga života nešto učini. Dobro zna što hoće, ima potrebnu odvažnost i ambiciju. To

jest važno. Ciljevi su nutarnji motor našega života. Ali – na kraju zanimaji. Obori zburjen glavu, ne zna dalje odgovoriti: „A onda – je li to sve?“ Nema li u životu više od toga?

Isus govori: „*Ja sam svjetlost svijeta. Tko ide za mnom, neće hoditi u tmini, nego će imati svjetlost života*“ (Iv 8,12).

Preko odnosa s Isusom dobivamo posve novu perspektivu. Nalazimo svjetlo, smisao života kako ga je Bog za nas zamislio. Otkrivamo o čemu se u životu radi. A svjetlo života vodi nas do cjelovita života u punini, ne samo do površne rasonode, nego do radosti koja dolazi iz dubine.

Netko je jednom pripovijedao: „Kad sam postao kršćanin, odjednom sam imao osjećaj kao da se upalilo svjetlo. U trenu sam mogao puno toga prvi put ispravno shvatiti.“

Prva točka je dakle: Vjera nam pomaže da provjerimo o čemu se u životu radi.

2. Doživjeti najbolje prijateljstvo

Svi mi ljudi nosimo u sebi duboku čežnju, veliku glad. Mislim na glad za ljubavlju, za potvrdom, za time da „smo netko“: Super je to što postojiš! Pravi si! Krasan tip! Takve riječi čine dobro i daju radost („štos“).

Ovu potvrdu dao je Bog Otac Isusu, svomu Sinu na krštenju: „*Ti si Sin moj, ljubljeni! U tebi mi sva milina*“ (Mk 1,11). To znači: „Ljubim te potpuno! Moje srce kuca potpuno za tebe i potpuno s tobom osjeća! Radujem ti se! Jednostavno si super!

Stat ću uza te i neću dopustiti da padneš!“ Tako Bog Otac daje svome Sinu duboku potvrdu. Dariva mu prije svih ljudi pljesak.

Biti kršćanin znači: Uzeti smo u ovaj ocean ljubavi, u ovo silno veliko prijateljstvo. Sada je Isus taj koji nama govori: „Ja sam tvoj prijatelj. Razumijem te u svemu. Jako te ljubim. Nevjerojatno si mi važan. Hoću biti nježan prema tebi i tvojoj duši. Hoću te uzeti za ruku. Dat ću ti snagu i odvažnost. Radujem se kad se osjećaš dobro. Nikada te neću osuditi, čak i kad u tvome životu nešto pođe ukrivo.

Uvijek ću ti oprostiti i imam samo jednu želju: Da budeš sretan, potpuno sretan! Za to ti želim učiniti sve! I znaš: Ljudi te mogu razočarati. Čak i najbolje prijateljice i prijatelji mogu te napustiti i uvrijediti. Ja takvo što nikada neću učiniti. Uvijek ću biti tu za tebe i ostati ti vjeran u svemu, čak i preko smrti!“

Drugo dakle o čemu se kod kršćanske vjere radi, jest: Imati prijatelja koji je uvijek sa mnom i hrabri me: „Ti ćeš to dobro učiniti. Vjerujem ti. Nikada te neću napustiti.“

3. Život će uspjeti

Bog ima krasan plan za naš život. On hoće da iz našega života postane super stvar za nas i za druge. Jer Bog sa svakim od nas namjerava velike stvari. On hoće učiniti naš život velikim blagoslovom.

Jedan psihijatar i đakon pripovijeda o mladiću koji je pola godine prije svojih zaruka s prijateljicom proveo praznike na jezeru. Ona je plivala sama usred jezera, dok je on na obali čekao. Sat, dva, tri... da, naposljetku čitav dan. Ona nije došla. Vozio se oko čitavoga jezera i tražio ju. Tražio ju je tri dana i tri noći. Zatim se užasno pobunio protiv sama sebe, protiv svoga života i protiv svega. Živio je sve više i više na ulici s alkoholom i drogama, itd.

Jednoga dana, kad se fizički i psihički bio potpuno srozao, čuo je duboko u sebi glas: „Nisi stvoren za to!“ Htio je taj glas potisnuti s još više alkohola i droge. Ali on je ostao prisutan duboko u njemu: „Nisi stvoren za to!“ Naposljetku je jednoga dana stajao u liječničkoj praksi.

Što učiniti s tako duboko povrijeđenim i uništenim čovjekom? Liječnik se sjetio savjeta jedne duboke vjernice: Kad u potpuno promašenoj situaciji ne znaš više kako dalje, pođi s tim čovjekom pet minuta pred izloženo Presveto.

Uzeo je dakle ovoga mladića sa sobom u kućnu kapelicu. Tek što su došli onamo, mladić je počeo plakati. Iz njega su provalile suze i jecaji. „Nisi stvoren za to!“ Tu je započeo put ozdravljenja i liječenja. Danas je taj čovjek biskup, vodeći predvodnik Crkve.

Zašto to pripovijedam? Pripovijest pokazuje što Bog može učiniti iz bolnih razočaranja i promašena života. Smiješ se pouzdati: Bog je veći od svih tvojih poteškoća i problema. Od svega što je u tvome životu možda već bilo teško i uvrjednivo. Pođeš li zajedno s Njime, On će iz tvoga života učiniti velike stvari!

Treća točka je: Biti kršćanin čini da tvoj život uspije i postane blagoslov!!!

4. Ti nisi sam

Kod biti kršćanin važna je još jedna točka: Kad si potpuno sam i osluhneš u svoje srce, otkrit ćeš u sebi čežnju: Zapravo želim „provjeriti“ o čemu se u životu radi. Zapravo želim da moj život iziđe na dobro. Želim živjeti s Bogom.

Ali onda dolazi svakodnevica, stres i ono što mnogi drugi čine. I ti odjednom opažaš: mnogi jedva da si postavljaju ova pitanja. Osjećam se prilično usamljen: Tko će me poduprijeti? Tada opažaš: Ja – svi mi – trebamo zajednicu.

Možda vam se kod poziva na današnji susret dogodilo da ste kao prvo htjeli znati: Tko će sve doći? Tko to odlazi onamo?

Možda si pomislio – sam – ne, hvala. Ali ako on ili ona onamo odlaze, idem i ja...

Biti kršćanin znači: Biti **skupa** na putu. Nisi sam. **Lijepo je biti** zajedno s krasnim kolegicama i kolegama koje razumijem. Stoga je važno da se umrežimo, da uvijek iznova zajedno nešto poduzimamo i da si uzajamno opraštamo kad nešto pođe ukrivo. Tada mogu među nama i prema Isusu nastati dobra i duboka prijateljstva.

Također ćeš iskusiti to budeš li sudjelovao na novome tečaju snage (spomenuti i neku drugu ponudu). Upoznat ćeš nove ljude koji si postavljaju slična pitanja kao što ih i ti postavljaš. Ovdje možeš raspravljati o svemu. Ovdje susrećeš prijatelje koji kao i ti hoće iz svoga života učiniti ono najbolje. [Ovdje je dobro kratko posvjedočiti zašto sam kršćanin.](#)

Zato želim na kraju još moliti:

*Gospodine Bože naš, želim ti zahvaliti
što sa svakim od nas namjeravaš velike stvari.
Ti hoćeš da naš život uspije.
Sve nas ljubiš upravo takve kakvi jesmo.
Daruj nam hrabrosti odvažiti se na korake k tebi.
Vodi nas svojim Svetim Duhom.
Amen.*

Napomene u vezi s literaturom i slikama